

Energetska negotovost. Kako naprej?

KAJ
GOSPODARSTVO
PRIČAKUJE OD
VLADE V NOVEM
MANDATU

**Izziv ostaja,
kako uskladiti več ciljev hkrati**

Bojan Kumer, minister za okolje, podnebje in energijo

■ **Investicijski cikel
bo treba v prihodnje
še okrepiti**

Intervju s Tatjano Vogrinc
Burgar

■ **Je Slovenija pripravljena
na motnje v dobavi plina?**

Pogledi energetskih družb

■ **Zasavje na prelomnici:
od rudarske dediščine
do zelene, tehnološke
prihodnosti**

Intervju z Moniko Malgaj in
Tjašo Polc

**SME
EnterPRIZE**

IŠČEMO JUNAKA TRAJNOSTI 2026

Mala in srednje velika podjetja, prijavite svoje trajnostne prakse in poslovne modele na natečaj **SME EnterPRIZE.**

Sodelujete lahko v 2 kategorijah:

- Mikro podjetja
- Mala in srednje velika podjetja

Žirija bo v vsaki od kategorij izbrala po 3 nagrajence:

1. nagrada: **10.000 €**
2. nagrada: paket poslovnih zavarovanj v vrednosti **2.500 €**
3. nagrada: paket poslovnih zavarovanj v vrednosti **1.500 €**

Skupina Generali bo med nagrajenimi podjetji izbrala JUNAKA TRAJNOSTI 2026, ki se bo lahko predstavil na mednarodnem odru v Bruslju.

Prijave odprte
od **8. aprila** do
3. junija 2026

Več informacij na: <https://www.generali.si/trajnostnost/sme-enterprize>

Energetska kriza ni več oddaljena grožnja. Postala je realnost, ki jo gospodarstvo občuti vsak dan. Geopolitične napetosti, zlasti na Bližnjem vzhodu, povečujejo negotovost in poganjajo rast cen energentov. Posledice so očitne: rast stroškov, oteženo načrtovanje in slabšanje konkurenčnega položaja.

Energetski cenovni šok se preliva v gospodarstvo. Ne le v posamezne panoge, temveč v celoten gospodarski sistem. Podjetja delujejo v razmerah, kjer energija ni več samoumeven strošek, temveč strateški dejavnik preživetja. V takšnih okoliščinah postaja jasno, da stabilno in predvidljivo energetska okolje ni več prednost, temveč pogoj.

Gospodarska zbornica Slovenije zato opozarja na resnost razmer in poziva k hitremu in usklajenemu odzivu. Slovensko gospodarstvo se že več let sooča z negotovostjo, stroškovnimi pritiski in šibkejšo rastjo ključnih trgov. Investicije so se znižale, davčne in prispevne obremenitve ostajajo visoke, poslovno okolje pa izgublja konkurenčnost.

V tem kontekstu postaja ključno vprašanje širše od same energetike. Gre za to, kakšne pogoje za poslovanje ustvarjamo kot država. Če želimo ohraniti razvoj, delovna mesta in socialni dialog, mora gospodarski razvoj postati osrednja prioriteta. Stabilno in predvidljivo poslovno okolje mora postati temelj prihodnjih odločitev.

Energetika je pri tem eden ključnih stebrov. Ne edini, a odločilen. Ob njej pa ne smemo spregledati tudi drugih temeljev konkurenčnosti: davčnega okolja, raziskav in inovacij, kadrov, digitalizacije, internacionalizacije ter dostopa do financiranja. Le celovit pristop lahko zagotovi, da bodo podjetja lahko ne le preživela, temveč tudi razvijala svoj potencial.

Zeleni prehod v teh razmerah ostaja ključen. Spodbujanje domačih virov energije in učinkovita raba virov postajata temelj strateške avtonomije in večje odpornosti. Ključno vprašanje tako ni več ali, temveč kako ta prehod izpeljati ob hkratnem ohranjanju konkurenčnosti gospodarstva.

Pred nami je pomembno obdobje odločitev. Energetska stabilnost, konkurenčnost in razvoj niso ločeni cilji. So isti izziv. In prav od tega, kako bomo nanj odgovorili danes, bo odvisno, kje bomo jutri. Zato gospodarstvo od nove vlade pričakuje, da bo gospodarski razvoj postavila med osrednje prioritete ter zagotovila stabilno, predvidljivo in konkurenčno poslovno okolje, kot del ključnih usmeritev koalicijske pogodbe in programa dela vlade v novem mandatu. ■

Foto: osebni arhiv

Maruša Boh
odgovorna urednica

”

Le celovit pristop lahko zagotovi, da bodo podjetja lahko ne le preživela, temveč tudi razvijala svoj potencial.

glas glas gospodarstva

april 2026

V središču

Intervju

- 7 Investicijski cikel bo treba v prihodnje še okrepiti

Plin

- 12 Je Slovenija pripravljena na motnje v dobavi plina?

Intervju

- 15 Izziv ostaja, kako uskladiti več ciljev hkrati

Ukrepi

- 20 Kaj gospodarstvo pričakuje od vlade v novem mandatu

Energetski cenovni šok

- 24 GZS poziva k takojšnjim in odločnim ukrepom

24

Aktualno

Made in Slovenia 2035

- 26 S pravimi ukrepi nad izzive zelenega prehoda

Kadri

- 28 Kadrovski izzivi energetike: kdo bo poganjal zeleni prehod?

Energija

- 31 Država mora sprejeti odločitev o razvoju elektronergetskega sistema

Energetika

- 34 Energetika v 2025: padec domače proizvodnje električne energije, stabilna poraba

Podkast

- 44 Kaj loči podjetja, ki ustvarjajo inovacije, od tistih, ki jih le načrtujejo?

- 45 Domel med globalnimi izzivi in zelenimi priložnostmi

Kolumna

- 46 Turizem in trg nepremičnin v vzponu, industrija še v zastoju

Poslovna klima

- 48 Evrsko območje 2026: gospodarska rast spet pod pritiskom, inflacija višje

44

Poslovni nasveti

Okoljski nasvet

- 66 Krožno gospodarstvo in podpora podjetjem

Digitalni nasvet

- 68 Kako AI v podjetjih prehaja iz chatbotov v digitalne sodelavce

Kreativni nasvet

- 69 Zemljevid zaupanja – tri temeljne dimenzije zaupanja in samozaupanja

Pravni nasvet

- 70 Nova ureditev ravnanj med bolniško odsotnostjo

Glas podjetništva

Intervju

- 51 Zasavje na prelomnici: od rudarske dediščine do zelene, tehnološke prihodnosti

Regija

- 56 Zasavje na prelomnici: Bo regija znala izkoristiti priložnost?

- 60 Od ideje do preboja: Kako inovacije spreminjajo Zasavje

Vajeništvo

- 64 Od vajenca do mojstra: vloga mentorja pri oblikovanju mladih strokovnjakov

51

Fokus GZS

- 72 Dosežki GZS za gospodarstvo
- 72 Zastopanje stališč
- 73 Utrip GZS

Poslovne priložnosti

Internacionalizacija

- 76 Od mreže k učinkom: kako Slovensko-kitajski poslovni svet odpira vrata na enega najpomembnejših svetovnih trgov

Internacionalizacija

- 78 Vietnamci se želijo povezati s Koprom

Iz laboratorija v posel

- 79 Inovacije se ne ustavijo v laboratoriju – ustavijo se pred vrati

Naši člani

Dosežki članov

- 80 Podjetje ZenLab med evropskimi nominiranci za nagrado Dual-Use Technology Award

Dosežki članov

- 81 Skupina Sij razvila visokotehnološko jeklo za vesoljsko plovilo

Članstvo GZS

- 82 Novi člani o razlogih za pridružitve

In memoriam

- 83 Alešu Mižigoju v slovo, 1928 – 2026

Podjetniški odklop

Spomin

- 84 Moč spomina v svetu hitrih odločitev

V objektivu

- 86 V objektivu

Koledar

- 88 Napovednik

Tatjana Vogrinec Burgar
predsednica uprave Elektra Maribor

INTERVJU

Investicijski cikel bo treba v prihodnje še okrepiti

Povečujejo se potrebe po vključevanju razpršenih virov in novih odjemalcev, obenem pa je nujno krepiti odpornost omrežja. Ta dvojni pritisk kaže, da bo treba investicijski cikel dodatno okrepiti.

Barbara Perko, foto: Mediaspeed.net

Razvoj distribucijskega omrežja je eden od temeljnih pogojev za uspešen zeleni prehod in dolgoročno zanesljivo oskrbo z električno energijo, poudarja **predsednica uprave Elektra Maribor Tatjana Vogrinec Burgar**. V prihodnjem desetletju bo največje ozko grlo predstavljajo nizkonapetostno omrežje, zato bo potrebna ne zgolj nadgradnja omrežja, ampak tudi bolj učinkoviti postopki in jasnejši razvojni okvir na državni ravni.

Letošnjo zimo je sneg povzročil precej težav na distribucijskem omrežju, ekstremni vremenski pojavi pa so vse pogostejši. Katere ključne ugotovitve ste potegnili po sanaciji?

Snežna ujma februarja 2026 je predstavljala enega najzahtevnejših obremenitvenih dogodkov za distribucijsko elektroenergetsko omrežje v lasti in upravljanju družbe Elektro Maribor v zadnjih desetletjih. V času največje obremenitve je bilo brez električnega napajanja več kot 70.293 odjemalcev, poškodovanih pa kar 1.594 transformatorskih postaj. Po zaključeni sanaciji je bila izvedena poglobljena tehnična in operativna analiza dogodka, ki je potrdila več ključnih ugotovitev.

Analiza je pokazala, da največje tveganje za zanesljivo obratovanje omrežja še naprej predstavljajo nadzemni vodi na gozdnatih in reliefno zahtevnih območjih, kjer kombinacija mokrega snega in vegetacije povzroča verižno poškodovanje elektroenergetske infrastrukture. Dodatno se je potrdilo, da vegetacija ostaja pomemben dejavnik tveganja tudi izven obstoječih vzdrževalnih koridorjev, zato zgolj

redni poseki ne zagotavljajo več zadostne ravni odpornosti omrežja. Prav tako se je izkazala nujnost jasne prioritete sanacije, pri kateri je treba najprej stabilizirati višje napetostne nivoje, saj to omogoča hitrejšo in učinkovitejšo odpravo napak na nižjih napetostnih nivojih.

”

Pospešiti bo treba gradnjo podzemnih kablovodov ter nadaljevati z nadgradnjo digitalnih sistemov vodenja in nadzora.

Ključna ugotovitev dogodka je, da ekstremni vremenski pojavi niso več izjema, temveč postajajo stalnica. Distribucijsko omrežje bo zato treba temu trendu prilagoditi z bistveno pospešeno gradnjo podzemnih kablovodov ter z nadaljnjo nadgradnjo digitalnih sistemov vodenja in nadzora, ki omogočajo boljši pregled nad stanjem omrežja ter hitrejšo in bolj usklajeno ukrepanje v realnem času.

Ob tem je treba posebej izpostaviti izjemen odziv vseh ekip na terenu. Več kot 600 sodelujočih je v izjemno zahtevnih razmerah v nekaj dneh ponovno vzpostavilo delovanje distribucijskega omrežja. Takšna strokovnost, povezanost in predanost

zaposlenih predstavljajo trdne temelje, na katerih lahko družba Elektro Maribor gradi nadaljnje izboljšave odpornosti in zanesljivosti svojega omrežja.

Kako stabilno je danes elektro omrežje in kje so njegove največje ranljivosti?

Distribucijsko omrežje danes deluje stabilno in zanesljivo, kar se je jasno pokazalo tudi ob nedavnih ujmi, ko je bila oskrba v razmeroma kratkem času v celoti ponovno vzpostavljena. Stabilnost pa ne pomeni, da tveganj ni, temveč da jih sistem za zdaj še obvladuje.

Največja ranljivost ostaja povezana z deležem nadzemnega omrežja, zlasti na ruralnih in gozdnatih območjih. Tam razpršena poselitve in zahtevni terenski pogoji otežujejo dostop, hkrati pa podaljšujejo čas odprave okvar. Dodatno tveganje predstavljajo vse pogostejši vremenski ekstremi, predvsem moker sneg, močan veter in žled, ki imajo neposreden vpliv na infrastrukturo.

Ključno je razumeti, da ranljivost ni vezana na en sam dejavnik, temveč na preplet geografskih značilnosti, zasnove omrežja in podnebnih vplivov. Prav ta kombinacija v določenih razmerah povečuje verjetnost obsežnejših izpadov, zato mora biti tudi pristop k reševanju usmerjen celovito, z jasnimi poudarki na postopni modernizaciji in večji odpornosti sistema.

Koliko denarja imate letos na voljo za investicije za odpravo največjih ozkih grl in ranljivosti, koliko pa bi ga potrebovali?

Za leto 2026 imamo za investicije na voljo približno 67 milijonov evrov, ki jih usmerjamo v obnovo, razvoj in predvsem v povečanje odpornosti omrežja. V obdobju od 2023 do 2025 je družba Elektro Maribor vložila v distribucijsko infrastrukturo več kot 155 milijonov evrov, kar potrjuje, da vlaganja v zadnjih letih kontinuirano rastejo.

Kljub temu analize jasno kažejo, da to ne bo zadostovalo za dolgoročno odpravo ključnih ranljivosti. Če želimo omrežje sistematično prilagoditi novim razmeram, zlasti podnebnim spremembam in povečanemu odjemu ter povečanemu obsegu priključevanja novih virov, bi v prihodnjem desetletju potrebovali približno polovico več sredstev.

Razkorak med razpoložljivimi in potrebnimi investicijami izhaja predvsem iz dveh smeri. Na eni strani se bistveno povečujejo potrebe po vključevanju razpršenih

virov in novih odjemalcev, na drugi strani pa postaja krepitev odpornosti omrežja nujna, ne več razvojna nadgradnja. Prav ta dvojni pritisk danes najbolj jasno kaže, da bo treba investicijski cikel v prihodnje še dodatno okrepiti.

”

Ključnega pomena bo pravočasna in ciljno usmerjena nadgradnja infrastrukture, ki bo lahko sledila spremembam in zagotavljala zanesljivo oskrbo tudi v prihodnje.

Kako hitro se danes povečuje obremenitev omrežja in ali pričakujete, da se bo ta trend še pospešil?

Obremenitev distribucijskega omrežja se v zadnjih letih povečuje zelo dinamično. Ključni razlogi so množično priključevanje sončnih elektrarn, vse večja uporaba toplotnih črpalk ter splošna rast porabe v gospodinjstvih. Ta rast ni več enakomerna, temveč v določenih delih omrežja, predvsem na nizkonapetostnem nivoju, že izrazito pospešena.

Pričakujemo, da se bo ta trend v prihodnjih letih še okrepil. Zeleni prehod namreč ne vključuje le gospodinjstev, temveč vse bolj tudi industrijo in promet, kar pomeni dodatne obremenitve in nove profile porabe.

To v praksi pomeni, da se omrežje ne sooča več le z večjimi močmi, večjimi količinami energije, temveč tudi s smerjo pretokov energije. Prav zato bo ključnega pomena pravočasna in ciljno usmerjena nadgradnja infrastrukture, ki bo lahko

sledila tem spremembam in zagotavljala zanesljivo oskrbo tudi v prihodnje.

Ali menite, da se razvoj elektro omrežja v Sloveniji odvija dovolj hitro glede na potrebe zelenega prehoda?

Razvoj elektrodistribucijskega omrežja v Sloveniji ni odvisen zgolj od distribucijskih podjetij, temveč od širšega regulatornega in zakonodajnega okvira. Ključno vlogo imajo država, pristojna ministrstva in regulator, ki določajo investicijske pogoje, tarifni sistem in dinamično umeščanje projektov v prostor. Če se ti procesi ne pospešijo, tudi omrežje težko sledi tempu zelenega prehoda.

V tem trenutku razvoj omrežja še ne dohaja v celoti potreb, ki jih prinaša pospešena elektrifikacija. Postopki umeščanja v prostor so dolgotrajni, upravni postopki zahtevni, investicijski okvirji pa omejeni. Na drugi strani pa se število novih priključitev, predvsem obnovljivih virov, povečuje bistveno hitreje, kot se nadgrajuje infrastruktura.

Posledica je vse bolj izrazito nesorazmerje med potrebami in dejanskimi zmogljivostmi sistema. Prav to bo v prihodnjih letih eden ključnih izzivov, ki ga bo mogoče reševati le z bolj usklajenim in hitrejšim delovanjem vseh deležnikov.

Eksplzija sončnih elektrarn predstavlja velik izziv za omrežje. Kaj je trenutno največji problem in kako ga rešujete?

Eksplzija sončnih elektrarn je izziv, s katerim se danes soočajo vse države EU. Evropske politike spodbujajo hitro rast razpršenih virov, medtem ko razvoj omrežja poteka počasneje, saj gre za infrastrukturne projekte z daljšimi investicijskimi cikli. Zato je ključno boljše usklajevanje med energetskimi politikami, prostorskim načrtovanjem in razvojem omrežja na ravni države.

Največji izziv v praksi predstavlja lokalna preobremenitev nizkonapetostnega omrežja. Na določenih območjih prihaja do napetostnih nihanj in povratnih tokov energije, kar neposredno vpliva na stabilnost in kakovost oskrbe. Omrežje namreč prvotno ni bilo zasnovano za tako intenzivno dvosmerno delovanje.

Te izzive rešujemo z usmerjeno nadgradnjo infrastrukture, povečevanjem zmogljivosti tam, kjer so obremenitve največje, ter z uvajanjem naprednih sistemov vodenja, ki omogočajo boljši nadzor in prilagajanje

razmeram v realnem času. Dolgoročno pa bo ključna tudi večja usklajenost med razvojem proizvodnje in zmogljivostjo omrežja.

Kakšne konkretne prilagoditve mora elektrodistribucija narediti zaradi ciljev zelenega prehoda?

Elektrodistribucija se na cilje zelenega prehoda že odziva z vrsto tehničnih in organizacijskih prilagoditev. Med ključnimi so pospešeno kabliranje srednje in nizkonapetostnega omrežja, povečevanje zazankanosti sistema ter uvajanje daljinsko vodenih stikal. V ospredju je tudi prehod na napredne digitalne sisteme upravljanja, kot je ADMS, ki omogočajo boljši pregled nad dogajanjem v omrežju in hitrejše ukrepanje. Dodatno uvajamo sisteme prožnosti in prožnega obratovanja proizvodnih virov. Takšne nadgradnje povečujejo fleksibilnost sistema in omogočajo učinkovitejše vključevanje razpršenih virov energije.

Pomemben del teh prilagoditev je povezan tudi z zagotavljanjem ustreznih virov financiranja. Evropski mehanizmi, kot so Kohezijski sklad, Mehanizem za okrevanje in odpornost ter prihodnji skladi za modernizacijo energetike, pri tem igrajo pomembno vlogo. Brez stabilnega investicijskega okolja in sistemske podpore bo težko slediti potrebni dinamiki razvoja.

Ob tem velja izpostaviti, da smo bili v Elektru Maribor pri pridobivanju in učinkoviti izvedbi projektov, financiranih iz teh virov, v zadnjih letih zelo uspešni, kar nam daje dobro osnovo za nadaljnje korake.

”
Nesorazmerje med potrebami in dejanskimi zmogljivostmi sistema bo mogoče reševati le z bolj usklajenim in hitrejšim delovanjem vseh deležnikov.

Kako lahko elektrodistribucija pomaga podjetjem, da bo prehod v nizkoogljično družbo čim manj boleč?

Elektrodistribucija lahko podjetjem pri prehodu v nizkoogljično družbo največ prispeva z zanesljivimi in prilagodljivimi priključki ter z aktivnim sodelovanjem pri načrtovanju njihovih energetskih rešitev.

Vloga distribucije se pri tem spreminja. Ne gre več le za infrastrukturo, temveč za partnerja, ki podjetjem pomaga pri optimizaciji priključnih moči, vključevanju hranilnikov energije in prilagajanju odjema dejanskim potrebam. Pomemben del tega sodelovanja je tudi podpora pri razvoju lokalnih energetskih rešitev, kjer podjetja postajajo vse bolj aktivni udeleženci.

V prihodnje bo ta vloga še izrazitejša. Z razvojem pametnih omrežij in večjo vlogo fleksibilnosti bo mogoče podjetjem ponuditi še bolj ciljno usmerjene rešitve, ki bodo hkrati podpirale njihovo konkurenčnost in zagotavljale stabilnost celotnega sistema.

Ali bodo stroški prilagoditve omrežja na koncu največje breme za uporabnike?

Stroški prilagoditve omrežja ne bodo avtomatično v celoti preneseni na uporabnike. Ključno vlogo pri tem ima regulator, ki mora zagotavljati ravnotežje med potrebami investicijami in cenovno dostopnostjo za odjemalce.

Pomemben del sredstev je mogoče zagotoviti tudi iz evropskih virov, s čimer se neposreden pritisk na omrežnino bistveno zmanjša. Hkrati je bistveno, da se investicije načrtujejo dolgoročno in da se stroški porazdelijo postopno ter pravično.

Gre namreč za vlaganja, ki ne prinašajo koristi le elektroenergetskemu sistemu, temveč celotni družbi in gospodarstvu. Zato je prav, da se njihov učinek obravnava širše, tudi z vidika večje zanesljivosti, razvoja in konkurenčnosti v prihodnje.

Kje vidite največje ozko grlo slovenskega elektrodistribucijskega sistema v naslednjih 10 letih?

Največje ozko grlo v prihodnjem desetletju bo nizkonapetostno omrežje, kjer se najbolj neposredno srečujejo učinki razpršene proizvodnje in rasti porabe. Prav na tem nivoju se danes najhitreje pojavljajo omejitve, saj omrežje prvotno ni bilo načrtovano za tako intenzivno dvosmerno delovanje. Izzive predstavljajo tudi povečan odjem in proizvodnja električne energije na novih

lokacijah, kjer ni obstoječe elektro distribucijske infrastrukture, ali pa je obstoječa neustrezna, hkrati pa obstajajo lokacije z dobro elektro distribucijsko infrastrukturo, ki se ne izkoristijo.

Ob tem pa izziv ni zgolj tehnične narave. Pomembno vlogo bodo imeli tudi postopki umeščanja infrastrukture v prostor, ki so pogosto dolgotrajni, ter usklajevanje med dejanskimi investicijskimi potrebami in regulatornimi okviri.

Gre torej za preplet tehničnih in sistemskih dejavnikov. Če želimo pravočasno odpraviti ozka grla, bodo potrebne ne le nadgradnje omrežja, temveč tudi bolj učinkoviti postopki in jasnejši razvojni okvir na ravni države.

Kakšni so trenutno največji kadrovski izzivi v elektrodistribuciji in kje jih najbolj občutite?

Gre za širši izziv celotnega energetskega sektorja (pa tudi drugih področij) v Evropi. Elektrodistribucija se sooča s pomanjkanjem tehničnega kadra, predvsem elektrimonterjev in inženirjev, ter s staranjem delovne sile. Ključno bo sodelovanje z

izobraževalnim sistemom, promocija tehničnih poklicev ter prilagoditev programov novim kompetencam, ki jih zahteva digitalizacija energetike.

V Elektro Maribor že aktivno pristopamo k reševanju teh izzivov, tudi pod okriljem krovnega dogovora o sodelovanju z Univerzo v Mariboru, ki smo ga podpisali že v letu 2024.

”

Razvoj omrežja ni le podporni element, temveč eden od temeljnih pogojev za uspešen zeleni prehod in dolgoročno zanesljivo oskrbo z električno energijo.

Če bi imeli danes na voljo neomejena sredstva, katere ključne investicije bi izvedli najprej?

Če bi imeli danes na voljo neomejena sredstva, bi najprej usmerili investicije v odpravo najbolj izpostavljenih ranljivosti omrežja. Prednost bi imelo kabliranje najbolj ogroženih odsekov, predvsem na območjih, kjer so vremenski vplivi najizrazitejši. Hkrati bi pospešili digitalizacijo omrežja, povečali redundanco sistema ter celovito modernizirali ključne razdelilne transformatorske postaje.

Tak pristop bi bistveno povečal odpornost omrežja in skrajšal odzivne čase ob motnjah. Obenem bi omogočil tudi hitrejše vključevanje novih virov in porabnikov, kar je ključno za uresničevanje nacionalnih in evropskih podnebnih ciljev.

Jasno se kaže, da razvoj omrežja ni le podporni element, temveč eden od temeljnih pogojev za uspešen zeleni prehod in dolgoročno zanesljivo oskrbo z električno energijo.

Kako si predstavljate slovenski elektro sistem čez 15–20 let?

Slovenski elektroenergetski sistem bo v prihodnjih 15 do 20 letih bistveno bolj decentraliziran, digitalno podprt in visoko avtomatiziran. Vloga distribucije se bo spremenila, saj ne bo več zgolj prenosnik energije, temveč aktivni upravljavec energetskega sistema. Delež obnovljivih virov in hranilnikov energije se bo občutno povečal, kar bo zahtevalo večjo fleksibilnost in natančnejše upravljanje sistema.

Omrežje bo bolj odzivno in prilagodljivo, z večjim poudarkom na odpornosti na vremenske vplive in druge motnje. Ključno vlogo bodo imeli napredni digitalni sistemi, ki bodo omogočali upravljanje v realnem času in boljšo usklajenost med proizvodnjo in porabo.

Hkrati bo Slovenija še tesneje vpeta v evropski energetske prostor. Povečevala se bo vloga čezmejnega sodelovanja, izmenjav energije in skupnih mehanizmov za zagotavljanje stabilnosti. Distribucija bo tako postala del širšega, povezanega energetskega sistema, kjer bodo lokalne odločitve vedno bolj povezane z evropskim kontekstom. ■

ALPHA CREDO

Geopolitični pretresi in slovenski izvoz: Kako krmariti v dobi »energetskega šoka 2.0«?

Dr. Aleš Berk, CAIA, FRM, Alpha Credo

Svetovno gospodarstvo se je spomladi 2026 znašlo na novi prelomnici. Po letih nestabilnosti so neposredni spopadi med ZDA, Izraelom in Iranom povzročili valove, ki segajo daleč prek meja Bližnjega vzhoda. Za slovensko gospodarstvo, ki je izrazito izvozno orientirano in energetsko odvisno, ta konflikt ne predstavlja le humanitarne skrbi, temveč neposredno grožnjo poslovni stabilnosti in gospodarski rasti na makro nivoju.

Boleče je gledati kako zaprtje Hormuške ožine predstavlja ozko grlo sveta. Sprožilo je največjo motnjo v oskrbi z nafto v zgodovini. Cene brent surove nafte, ki so presegle 120 dolarjev za sod, niso le številka na borzi. So neposreden strošek v logistiki slovenskih podjetij in vhodni strošek v industriji. Za sedaj. Evropa se bo hitro soočila s tveganjem stagflacije. Ob nizki stopnji rasti in visoki inflaciji, ki jo poganja energija, so centralne banke (ECB) prisiljene odlagati znižanje obrestnih mer. Za podjetja to pomeni dvoje: dražje financiranje in manjšo kupno moč na ključnih izvoznih trgih. Cene energentov se bodo prelile v gnojila, ta pa naprej zelo hitro v cene vsega. Kar lahko storimo je, da se čim bolje pripravimo na prihajajočo inflacijo. Scenarij preteklih let se bo ponovil v svoji različici, in sicer glede na značilnosti trenutne krize in zatečeno stanje v posameznem gospodarstvu.

Od energetske krize do krize plačilne sposobnosti

V okolju, kjer se stroški vhodnih surovin čez noč pomembno povišajo, se likvidnost podjetij hitro izčrpa. Geopolitična tveganja so se iz teoretičnih modelov preselila v bilance stanja. Vojni konflikt in sankcije eksponentno povečujejo tveganja neplačil (default risk). Pri tem ne gre le za podjetja v neposredni bližini konflikta; gre za brutalen

domino efekt v dobavnih verigah. Ko so dobavne verige raztegnjene do vrelišča, postane tveganje, da vaš kupec (tudi če gre za uveljavljeno podjetje v Nemčiji ali Italiji) postane insolventen zaradi energetske podhranjenosti, realnost. Visoki stroški energije privedejo do zamud s plačilom slovenskemu dobavitelju, ki se poleg svojih povečanih stroškov sooči z grozljivo realnostjo izguba materialne substance, plačilne sposobnosti in kapitala.

Zavarovanje trgovinskih terjatev v letu 2026 ni več luksuz, temveč higijenski minimum odgovornega upravljanja. ALPHA CREDO kot specializiran zavarovalno-posredniški partner podjetjem ne nudi le police, temveč prvič, preventivo prek tekočih informacij in hitro se spreminjajočih bonitetnih ocen poslovnih partnerjev; drugič, prilagojena kritja in agilno prilaganje operativnih rešitev, ki rešujejo trenutno gospodarsko problematiko;

tretjič, optimiranje denarnega toka preko pospeševnega reševanja škodnih zahtevkov in preko zagotavljanja financiranja obratnega kapitala.

Agilnost namesto strahu

Čeprav se napovedi za globalno rast v letu 2026 zaradi konflikta hitro popravljajo navzdol, slovenska podjetja ne smejo zastati. Ključ do preživetja je v razpršitvi baze poslovnih partnerjev in trgov ter robustnem obvladovanju tveganj. V ALPHA CREDO verjamemo, da negotovost na trgu ne sme ustaviti poslovanja. S pravilnim programom zavarovanja terjatev lahko slovenski izvozniki samozavestno vstopajo v nove posle, medtem ko mi skrbimo, da bo opravljeno delo tudi v resnici plačano – ne glede na geopolitične pretrese na drugem koncu sveta. ■

PLIN

Je Slovenija pripravljena na motnje v dobavi plina?

Kriza na Bližnjem vzhodu viša cene zemeljskega plina in upočasnjuje dobavo utekočinjenega plina.

Sergeja Širca

Zemeljski plin ostaja eden ključnih energentov slovenskega gospodarstva tako za industrijo kot za ogrevanje in proizvodne procese. Kljub prizadevanjem za diversifikacijo virov energije in pospešenemu prehodu v nizkoogljeno družbo je zaenkrat (tudi srednjeročno) nezamenljiv.

Najnovejši razvoj dogodkov na svetovnih energetske trgi, povezan tudi z negotovostmi na Bližnjem vzhodu, znova odpira ključna vprašanja: kako pripravljena je Slovenija na morebitne motnje v dobavi plina, kakšne alternative so na voljo ter v kolikšni meri smo dejansko odvisni od posameznih dobaviteljev, vključno s katarskim utekočinjenim zemeljskim plinom. Gospodarstvo pa še posebej zanima, kakšna cenovna gibanja lahko pričakujemo v prihodnjih mesecih – tako v primeru daljšega zaostrovanja razmer kot ob hitrejši umiritvi.

Ta vprašanja smo zastavili družbam Geoplin, Plinovodi in Plinarna Maribor, ki so osrednji akterji slovenskega plinskega sistema. Geoplin zemeljski plin nakupuje, Plinovodi skrbijo za njegov prenos, Plinarna Maribor pa za distribucijo in lokalni odjem. Prosili smo jih za oceno trenutnega stanja zalog, pregled obstoječih in potencialnih alternativnih dobavnih poti ter njihovo videnje nadaljnega razvoja trga. Zanimalo nas je tudi, kakšne možnosti imajo podjetja za ukrepanje v razmerah povečane negotovosti in kako ocenjujejo odpornost slovenskega plinskega sistema.

»Oskrba Slovenije s plinom poteka stabilno in brez motenj«
Trenutno stanje oskrbe s plinom v Sloveniji jih ne skrbi. *»Slovenija ima urejen dostop do svojih virov plina, kar omogoča nemoteno delovanje slovenskega plinskega trga. Oskrba Slovenije s plinom prek prenosnega sistema poteka stabilno in brez motenj, prav tako stabilno delujejo tudi sosednji prenosni*

sistemi. Glede na sezono pričakujemo začetek polnjenja podzemnih skladišč plina v Evropi,« je povedal **mag. Matija Bitenc, glavni direktor družbe Plinovodi d. o. o.** Tudi v družbi **Geoplin d. o. o. Ljubljana** zagotavljajo, da nimajo informacij o težavah pri dobavi zemeljskega plina. *»Plinovodni tokovi v Evropo potekajo skladno s pričakovanji, prav tako je oskrba vseh Geoplinovih odjemalcev nemotena. Skladiščne zmogljivosti v regiji so uporabnikom na voljo, pri čemer pa je zaradi porušeni sezonskih cenovnih razmerij ključno vprašanje njihova ekonomičnost,«* so sporočili in dodali, da kriza na Bližnjem vzhodu pomembno vpliva na svetovne energetske trge, vendar se njen vpliv trenutno bolj odraža v višjih cenah kot pa v motnjah pri dobavi. Plinarna Maribor zemeljski plin kupuje na veleprodajnem trgu v Sloveniji in ni neposredno vključena na mednarodne energetske trge. Zato na svetovne dogodke in razmere

Slovenski prenosni sistem je urejen tako, da je sistemsko zagotovljena visoka stopnja odpornosti, zagotavlja mag. Matija Bitenc. Foto: arhiv Plinovodi d.o.o.

na globalnem trgu nimajo neposrednega vpliva.

Slovenija nima lastnih skladišč zemeljskega plina. *»Plinarna Maribor je eden izmed nosilcev bilančnih skupin za zemeljski plin v Sloveniji in v tej vlogi smo skladno z Energetskim zakonom zavezani zagotavljati skladiščenje plina v drugih državah članicah Evropske unije. Skladiščenje plina moramo zagotavljati v obsegu najmanj 15 odstotkov povprečne letne dobave plina končnim odjemalcem v Republiki Sloveniji v okviru naše bilančne skupine,«* je pojasnil **Boštjan Vrhovšek, direktor Plinarne Maribor d. o. o.**

”

V slovenskem prenosnem sistemu glede na trenutne razmere motenj v dobavi zemeljskega plina ne pričakujejo.

Katere dobavne poti so torej trenutno ključne za oskrbo Slovenije in katere alternativne smeri bi lahko v primeru zaostrenih razmer okrepile zanesljivost oskrbe? Mag. Bitenc pojasnjuje, da so za slovenske uporabnike aktivne vse tri dobavne poti plina: iz Avstrije, Italije in Hrvaške. *»V letu 2025 je bilo za slovenske uporabnike prenesenih 10,4 teravatnih ur plina, kar je 10 odstotkov več kot leta 2024. Večina plina je prišla iz Avstrije, manjše količine pa iz Italije in Hrvaške. Podobna pričakovanja glede dobavnih poti veljajo tudi za leto 2026, pri čemer v prihodnji zimi pričakujemo*

povečane dobave iz hrvaške smeri zaradi nadgradnje povezave s Hrvaško. Hkrati imajo slovenski dobavitelji za prihodnjo kurilno sezono že zakupljene kapacitete na LNG terminalu Krk, kar dodatno krepí vlogo te dobavne poti,« je dodal.

V družbi Geoplín so poudarili, da pri nabavi dosledno skrbijo za diverzifikacijo virov. »V portfelju imamo kombinacijo kratkoročnih in srednjeročnih pogodb ter nakupov na prostem trgu. Na ta način zagotavljamo zanesljivo dobavo ob hkratnem optimiranju nabavnih pogojev za naše stranke. LNG je alternativa, ki jo želimo kot dodatni vir uporabiti v bližnji prihodnosti,« so povedali.

Koliko je Slovenija odvisna od katarskega plina?

LNG je kratica za utekočinjeni zemeljski plin (*Liquefied Natural Gas*), ki ga je zaradi manjšega volumna veliko lažje transportirati. Slovenija sicer nima lastnega LNG terminala, zato utekočinjeni zemeljski plin do nas pride prek sosednjih držav. Eden največjih svetovnih izvoznikov LNG je Katar, zato nas je v trenutni zaskrbljujoči situaciji na Bližnjem vzhodu zanimalo tudi, koliko je Slovenija odvisna od katarskega plina.

V Geoplínu zagotavljajo, da v njihovem portfelju ni neposrednih dobav iz Katarja. »V primeru motenj v katarski dobavi bi se del količin sicer lahko nadomestil iz drugih virov, vendar je to v veliki meri odvisno od trajanja omejitev in cenovnih signalov na trgih, ki vplivajo na pripravljenost drugih proizvajalcev za povečanje proizvodnje,« menijo.

Razmere na Bližnjem vzhodu še naprej ključni dejavnik oskrbe s plinom

»Slovenska oskrba uporabnikov s plinom predvidoma ni neposredno odvisna od dobav LNG plina iz Katarja, zato tovrstni tokovi ne vplivajo na delovanje prenosnega sistema plina. S tega vidika prenosni sistem fizično ni izpostavljen,« zatrjuje glavni direktor družbe Plinovodi.

V Plinarni Maribor pojasnjujejo, da so napadi na energetske objekte v Katarju in Savdski Arabiji upočasnili dobave utekočinjenega zemeljskega plina v severozahodno Evropo, kar povzroča rast cen. »V prihodnjih mesecih bodo geopolitične razmere na Bližnjem vzhodu še naprej ključni dejavnik za oskrbo, ceno in povpraševanje

Boštjan Vrhovšek poudarja, da bodo geopolitične razmere na Bližnjem vzhodu še naprej ključni dejavnik za oskrbo, ceno in povpraševanje po zemeljskemu plinu. Foto: Boris Vugrinec

po zemeljskem plinu. Ocenjujemo, da bo gibanje cen za končne odjemalce sledilo trendom na svetovnih borzah, pri čemer bodo trajnejše napetosti ali hitrejša umiritev teh razmer neposredno vplivale na dinamiko cen,« pravi Vrhovšek.

Tudi mag. Bitenc opozarja, da je evropski trg plina danes v veliki meri odvisen od dogajanja na globalnem LNG trgu, na katerega imajo pomemben vpliv geopolitični dogodki, zato so uporabniki sistema izpostavljeni cenovnim tveganjem. Kakšna gibanja cen plina pričakujejo v scenariju večmesečnega zaostrovanja razmer na Bližnjem vzhodu in kakšna ob njihovi hitrejši umiritvi, npr. v nekaj tednih? »Menimo, da bi daljše zaostrovanje razmer na Bližnjem vzhodu lahko vplivalo na povečano negotovost na trgih in posledično na višjo raven cen. Hitrejša umiritev razmer bi sicer lahko relativno hitro prispevala k stabilizaciji, saj je ključni dejavnik sprostitev transporta preko Hormuške ožine, medtem ko so poškodbe proizvodnih zmogljivosti na tem območju omejene. Kljub temu pa ni pričakovati, da bi se cene v primeru hitre umiritve razmer vrnile na ravni pred začetkom vojne, saj je določen del infrastrukture (ocenjujemo, da približno 5 odstotkov kapacitet) poškodovan. Obnova teh zmogljivosti bo predvidoma trajala več let, okvirno med 3 in 5 let, kar bo še naprej vplivalo na razmerja na trgu,« je opisal glavni direktor družbe Plinovodi.

V Geoplínu si ne upajo napovedovati gibanja cen plina, strinjajo pa se, da bi se te ob umiritvi razmer sicer »lahko postopno

znižale, vendar bodo verjetno še nekaj časa ostale nad ravnimi pred eskalacijo.«

»Trenutno motenj v dobavi ne pričakujemo«

V družbi Plinovodi mirijo, da v slovenskem prenosnem sistemu glede na trenutne razmere motenj v dobavi zemeljskega plina ne pričakujejo. »To je rezultat načrtnih vlaganj v čezmejne povezave, diverzifikacijo dobavnih poti ter sistematičnega dviga odpornosti sistema. Slovenski prenosni sistem z že izvedenimi nadgradnjami omogoča povečano oskrbo prek vseh obstoječih interkonekcij s sosednjimi prenosnimi sistemi Avstrije, Italije in Hrvaške, s čimer je sistemsko zagotovljena visoka stopnja odpornosti ter pripravljenosti na morebitne spremembe v dobavnih virih,« zagotavlja mag. Bitenc.

”

Evropski trg plina je v veliki meri odvisen od dogajanja na globalnem LNG trgu, zato so uporabniki sistema izpostavljeni cenovnim tveganjem.

In kakšne možnosti imajo slovenska podjetja, da zmanjšajo svojo izpostavljenost tveganjem pri uporabi zemeljskega plina? »Naše odjemalce redno informiramo o razmerah na trgu, pri čemer se posamezna podjetja glede na svoje potrebe odločajo za različne nabavne strategije, zato univerzalnih napotkov ni mogoče podati,« so v družbi Geoplín odgovorili na naše vprašanje. »Plinarna Maribor lahko poslovnim uporabnikom pomaga zmanjšati izpostavljenost tveganjem z minimalnimi prilagoditvami plinske opreme. Ena izmed učinkovitih rešitev je prehod na utekočinjen naftni plin (LPG), ki je vsestranski energent in omogoča zanesljivo oskrbo glede na specifične energetske potrebe podjetja,« svetujejo v Plinarni. ■

Bojan Kumer
minister za okolje, podnebje in energijo

INTERVJU

Izziv ostaja, kako uskladiti več ciljev hkrati

Spodbujanje domačih virov energije in učinkovita raba virov ni več samo stvar podnebnih politik, gre za osrednje vprašanje strateške avtonomije in večje odpornosti.

Darja Kocbek

Zaradi vojne na Bližnjem vzhodu so na področju energije zdaj glavna skrb gospodarstva cene energentov in dobave. Podražitev vlada z ukrepi lahko omili, motenj v dobavah pa s finančnimi sredstvi ni mogoče reševati. Za srednjeročno in dolgoročno stabilno, zanesljivo in varno oskrbo bo v teh razmerah vsekakor najbolj pomembna diverzifikacija nabavnih virov in kot smo lahko videli v preteklem mesecu tudi diverzifikacija nabavnih poti naftnih derivatov, pravi **minister za okolje, podnebje in energijo Bojan Kumer**, s katerim smo se pogovarjali v prvih dneh aprila.

Ali Slovenija sploh lahko kaj naredi sama, glede na to, da nima ne lastne nafte ne plina?

Nabava naftnih derivatov je v rokah distributerjev oziroma trgovcev naftnih derivatov. Pomembno je vendarle poudariti, da ima država zadostne varnostne zaloge naftnih derivatov v primeru, da pride do najtežjih situacij, to je popolne prekinitve dobav. Glavni dobavitelj plina je v zadnjih letih tudi s pomočjo države oziroma pristojnega ministrstva pomembno diverzificiral dobavne vire, prav tako slovenska oskrba primarno sloni na cevnem plinu, zato nismo tako odvisni od utekočinjenega zemeljskega plina (LNG) kot morda katere druge države. Danes imamo plin iz Alžirije, pa tudi iz Norveške, med drugim je sodelovanje odprto tudi z Azerbajdžanom. Seveda pa zanesljiva oskrba sloni na delujočem notranjem trgu EU. Velika tveganja za oskrbo sicer lahko predstavljajo sabotaže ali kibernetični napadi, zato je še posebej pomembno, da se plinski akterji na trgu tega zavedajo in delujejo proaktivno.

Slovenija je z diverzifikacijo in predpisanim skladiščenjem zaenkrat na dobavni strani naredila veliko. Pri odjemu pa so vedno priložnosti za prehod na uporabo obnovljivih virov energije in predvsem zmanjšano porabo energije. Ne glede na to nas pa čaka volatilno obdobje glede cen. Cena plina v Evropi je precej odvisna od svetovne cene LNG plina in pričakujemo večji srednjeročni vpliv bližnjevzhodne vojne. To bo najbrž še bolj izrazito jeseni in pozimi.

”

Pričakujemo večji srednjeročni vpliv bližnjevzhodne vojne. To bo najbrž še bolj izrazito jeseni in pozimi.

Kaj pa pri električni energiji?

Pri električni energiji smo najbolj samozadostni, čeprav zaostajamo za povprečjem EU, kar se tiče sončnih in vetrnih virov in imamo še veliko neizkoriščenega potenciala. Na kratki rok so samo novi proizvodni viri iz obnovljivih virov tisti, ki nam lahko res neposredno pomagajo, seveda v kombinaciji s hranilniki. Zelo pomembna pa je tudi odlična čezmejna povezanost Slovenije v evropski notranji energetski trg. Tudi sicer velja poudariti, da količina elektrike, ki se uvozi, ni nujno neposredno

povezana s proizvodno kapaciteto, ki jo ima neka država. Slovenija ima na primer več proizvodnih zmogljivosti kot ima poraba, a nekateri domači ponudniki ne morejo tekrovati s cenejšo elektriko iz tujine. Prav tako lahko poraba, s tem pa uvoz in izvoz niha, odvisno od sezone, ure v dnevu, vremenskih pojavov in podobno. V osnovi je prav to ideja integriranega trga, v smislu, da lahko izrabljajš prednosti ekonomije obsega oziroma prednosti konkurenčnejših virov. Povezan trg vsem državam članicam znižuje stroške električne energije in zelo poveča zanesljivost oskrbe, zaustavitev elektrarn zaradi remontov ali okvar odjemalci ne čutijo, saj je v celotni evropski interkonekciji vedno na razpolago zadosti proizvodnje električne energije. Slovenija pozorno spremlja mednarodno situacijo in se le-tej optimalno prilagaja, pri čemer je naša majhnost lahko tudi prednost.

”

Obnovljivi viri energije so ključni ne le za energetska varnost, temveč tudi za dolgoročno konkurenčnost naših gospodarstev na globalnih trgih.

Kje so za novo vlado največji izzivi glede stabilne in varne oskrbe z energijo?

Največji izziv ostaja enak kot v našem mandatu, in to je kako uskladiti več ciljev hkrati: kako čimprej zmanjšati ranljivost zaradi popolne uvozne odvisnosti od fosilnih virov in hkrati zagotoviti zanesljivost oskrbe, cenovno dostopnost in razogljičenje, ob robu vsega tega pa še sprejemati pametne dolgoročne odločitve. Spodbujanje domačih virov in učinkovita raba virov ni več samo stvar podnebnih politik, gre za osrednje vprašanje strateške avtonomije in večje odpornosti. Slovenija mora tudi nadaljevati s posodabljanjem elektroenergetskega omrežja, ki je hrbtenica celotnemu procesu elektrifikacije vsega (EoT).

Najbolj pesimistični že vidijo grožnjo za ponovitev varčevanja iz časov nekdanje skupne države, to je z redukcijami električne energije in uvedbo sistema parnepar za avtomobile. Novo vlado čakajo takšni drastični ukrepi?

Sprejem ukrepov bo v veliki meri narekovala obča mednarodna situacija. Prebivalstvu zatrjujemo, da država skrbno spremlja situacijo in se nanjo odziva. Prvi zaščitni ukrepi so že bili izvedeni, pripravljajo se tudi nekatere zakonodajne rešitve za boljše pripravljenost v primeru poslabšanja razmer. Osebnost ne verjamem, da bi prišlo do kakšnih redukcij električne energije ali zemeljskega plina. Na tem področju smo trenutno res zelo dobro preskrbljeni in tudi pripravljeni na morebitne nove motnje. Težje je napovedovati razvoj dogodkov na področju oskrbe z nafto, tukaj je res veliko odvisno od nadaljnega razvoja dogodkov. V kolikor bi prišlo do resnih motenj z oskrbo, ima država zadostno količino varnostnih zalog naftnih derivatov, s katerimi lahko premostimo daljše obdobje težjih

motenj. Kako težki bodo potencialno takrat ukrepi, je trenutno nemogoče napovedati. Predvidevam pa, da se bo EU tudi zdaj odzvala enotno, kot se je leta 2022, in z določenimi skupnimi varčevalnimi ukrepi v prihodnjih mesecih vseeno znižala ranljivost na tem področju.

Bistvo zelenega prehoda je prehod s fosilnih na čistejše vire energije. Z zaostritvijo gospodarskih razmer, predvsem pa z letošnjo zaostritvijo krize na Bližnjem vzhodu, so v Bruslju zeleni prehod nadomestili s konkurenčnostjo. Lahko rečemo, da so bili načrti EU za zeleni prehod in odpoved fosilnim gorivom preveč optimistični, premalo preišljeni, da ne rečem nerealni?

Zeleni prehod ni alternativa konkurenčnosti – je njen temelj. Ponovno vidimo, kako ranljivi smo, ker smo odvisni od fosilnih goriv. Če bomo ohranjali to odvisnost, ne bomo nikdar strateško avtonomni ali gospodarsko močni. Evropsko gospodarstvo bo dolgoročno konkurenčno le, če bo

energetsko učinkovito, tehnološko napredno in manj odvisno od uvoženih fosilnih goriv. Res je, da so geopolitične razmere zaostriale vprašanja trenutne industrijske konkurenčnosti in energetske varnosti, vendar odgovor ni umik od energetskega prehoda, ampak pospešitev.

Ali menite, da je kitajska tehnologija ključna za zeleni prehod EU?

Kitajska ima pomembno vlogo v globalnih dobavnih verigah zelenih tehnologij, zlasti pri sončnih panelih in baterijah. Po drugi strani pa imamo tudi mi kar nekaj prednosti, Slovenija ima na primer kvalitetne proizvajalce toplotnih črpalk, tudi sončnih panelov navsezadnje, ter številnih vmesnih produktov. Vsekakor je potrebno na odnos s Kitajsko gledati skozi luči partnerskega odnosa, ki lahko krepita obe strani. Evropa pa mora krepiti lastno industrijsko proizvodnjo, lastne kritične surovine in produkte ter vlagati v raziskave ter inovacije. Cilj mora biti odprto, a strateško avtonomno

gospodarstvo, ki sodeluje globalno, hkrati pa razvija domače zmogljivosti.

Slovenija je januarja sklenila enoletno vodenje skupščine Mednarodne agencije za obnovljivo energijo – IRENA. Katere dosežke predsedovanja bi izpostavili in kaj lahko na podlagi teh dosežkov poveste tistim, ki so do obnovljivih virov energije skeptični?

Slovenija je Skupščini IRENA predsedovala v izjemno zahtevnem obdobju za agencijo. Zaradi geopolitičnih posledic vojne v Ukrajini je bilo ogroženo celo njeno osnovno delovanje. Naša vloga predsedujoče države je bila zato ključna pri iskanju kompromisne rešitve, ki je omogočila izvolitev Sveta IRENA ter prihodnjega predsedstva Skupščine. Mnogi nam priznavajo, da si je Slovenija z vestnim in konstruktivnim delovanjem v agenciji v zadnjem letu priborila zelo dober sloves in spoštovanje v okviru mednarodne energetske skupnosti. V tem času sem se še dodatno prepričal, da je kljub številnim izzivom v mednarodnem okolju skupno razumevanje jasno: obnovljivi viri energije predstavljajo domač, čist in zanesljiv vir, ki je ključen ne le za energetske varnost, temveč tudi za dolgoročno konkurenčnost naših gospodarstev na globalnih trgih. Prehod v obnovljive vire ni vprašanje ideologije, temveč ekonomske realnosti in strateške nujnosti – še posebej v luči trenutnih razmer na energetskih trgih.

Kako pomemben je v novih razmerah po zaostritvi krize na Bližnjem vzhodu drugi blok jedrske elektrarne (JEK 2)?

Zaostritev krize na Bližnjem vzhodu bistveno vpliva na količine in ceno dobavljene nafte in naftnih derivatov ter LNG plina, kar se bo v Sloveniji kratkoročno in srednjeročno odražalo predvsem v virih in cenah energentov v sektorjih prometa, ogrevanja ter seveda v določenih gospodarskih panogah. Drugi blok jedrske elektrarne pri reševanju teh izzivov žal ne more pomagati, elektrarna bo v najboljšem primeru v obratovanju čez 15 in več let. Bo pa dolgoročno jedrska energija vsekakor igrala pomembno vlogo v državni energetski mešanici, kot jo je do sedaj.

Kakšne so možnosti za pospešitev postopkov za čimprejšnji začetek gradnje in dokončanje JEK 2?

V zadnjih dveh, treh letih so se aktivnosti na projektu JEK2 močno intenzivirale. Začeli smo postopek umeščanja, investitor je pripravil vrsto novih gradiv za boljše odločanje, medresorsko sodelovanje je pripeljalo do boljše koordinacije in določenih analiz, ki jih v preteklosti nismo imeli, so pa nujno potrebne za odločanje. Državni zbor je sprejel tudi resolucijo o širitvi jedrskega programa. Pri umeščanju v prostor sodelujejo številni deležniki (ministrstva kot državni nosilci urejanja prostora, predstavniki občine in regije, različne strokovne inštitucije, zavodi in instituti) in v tem trenutku najbrž težko pospešimo katerikoli postopek razen na račun slabše pripravljenega gradiva, oziroma na račun nepremišljenih odločitev, česar pa si pri tako zahtevnem projektu ne smemo privoščiti. Pomembno je držati tempo dobre in kvalitetne koordinacije.

”

Evropsko gospodarstvo bo dolgoročno konkurenčno le, če bo energetske učinkovito, tehnološko napredno in manj odvisno od uvoženih fosilnih goriv.

Kakšne možnosti vidite, da bi JEK 2 gradili s pomočjo evropske dobavne verige?

Učinkovita lokalna oziroma nacionalna dobavna veriga je interes tako dobaviteljev tehnologij, kot tudi držav oziroma investitorjev, saj se z vključevanjem domačih dobaviteljev izboljšujejo ekonomski kazalniki načrtovanih projektov in posledično njihova ekonomska upravičenost. Novi projekti velikih jedrskih elektrarn so kompleksni in jih sestavljajo številne komponente, sistemi in strukture. Priložnosti za vključitev domačih dobaviteljev je res veliko, vseeno pa se je treba zavedati, da je ne glede na državo izvora tehnologije in delež domače dobave, gradnja jedrske elektrarne projekt res velikih dimenzij.

”

Že letos jeseni bo treba podaljšati zakon, ki je bil sprejet za tri kurilne sezone, saj pogoji za prenehanje obratovanja TEŠ niso izpolnjeni.

Kakšne možnosti v luči novih razmer vidite za podaljšanje obratovanja šestega bloka Termoelektrarne Šoštanj (TEŠ 6) in v tej povezavi premogovnika Velenje?

Z zakonom, s katerim smo rešili TEŠ in Premogovnik pred stečajem na način, da smo ga preobrazili v gospodarsko javno službo, smo zagotovili ogrevanje Šaleške doline dokler se ne uredi prehod na alternativni vir ogrevanja, hkrati smo pa zaščitili tudi delovna mesta rudarjev, da se zagotovi pravičen izstop iz premoga. Vesel sem, da so skoraj vsi deležniki do sedaj ugotovili, da je bila to edina pravilna odločitev v danem trenutku oziroma takratnih okoliščinah, od Slovenskega državnega holdinga (SDH), do vseh poslovodstev energetske družbe, lokalnih skupnosti ter sindikatov. Zakon je bil sprejet za tri kurilne sezone, torej še velja eno kurilno sezono, in je jasno, da ga bo treba že letos jeseni podaljšati, saj

pogoji za prenehanje obratovanja TEŠ niso izpolnjeni.

Kje vidite največ rezerv za varčevanje z energijo?

Največje rezerve za varčevanje z energijo v Sloveniji vidimo v stavbah, prometu in industriji, dodatno pa tudi v javnem sektorju, sistemih daljinskega ogrevanja ter pri učinkovitejšem, bolj pametnem upravljanju celotnega elektroenergetskega sistema. V prometu so največji vzvodi prehod na električno in trajnostno mobilnost in javni prevoz, ki smo ga v zadnjih letih bistveno okrepili. Pomemben, pogosto spregledan potencial je tudi v sistemih daljinskega ogrevanja, predvsem z zmanjševanjem izgub v omrežjih, nižanjem temperaturnih režimov ter večjo izrabo odvečne toplote. Velik potencial je v energetske prenovi stavb, učinkovitejših ogrevalnih in hladilnih sistemih, optimizaciji industrijskih procesov in izrabi odvečne toplote. Pomemben del prihrankov pa lahko dosežemo tudi z boljšim upravljanjem porabe ter zmanjševanjem izgub pri distribuciji elektrike. Najcenejša energija je vedno tista, ki je ne porabimo.

Na Energetski zbornici Slovenije veliko pozornosti namenjajo mladim, da bi se odločali za poklice na področju energetike. Kako vi vidite njihovo vlogo za zagotovitev dolgoročno stabilne, varne in zanesljive oskrbe Slovenije z energijo, pri prehodu na čiste vire energije in bolj učinkoviti rabi energije?

Mladi so nosilci znanja, inovacij in tehnološkega napredka, ki bo odločilen za energetske prehod. Energetika postaja visoko tehnološka panoga, vendar opozarjam, da gre za družbeno-tehnični sistem – od digitalizacije omrežij do razvoja novih materialov, tehnologij in tehnoloških pristopov, hranilnikov in vodikovih tehnologij, pa do sodelovanja med različnimi sferami in akterji, sodelovanja in vključevanja javnosti, umeščanja projektov idr. Potrebujemo inženirje, raziskovalce, tehnike, podjetnike, družboslovce in strokovnjake iz humanističnih znanosti, ki bodo interdisciplinarno razvijali rešitve prihodnosti v dobro vseh. Vlaganje v mlade kadre je vlaganje v dolgoročno stabilno, varno in trajnostno energetske oskrbo države. ■

DEM

Pospešeni zeleni prehod za krepitev energetske varnosti

V času, ko energetika utrjuje svoje mesto med ključnimi geopolitičnimi vprašanji sodobnega sveta, pomen zanesljivih in trajnostnih virov energije presega zgolj gospodarsko dimenzijo. V tem kontekstu izstopa vloga družbe Dravske elektrarne Maribor (DEM), članice skupine HSE, kot ključnih nosilk zelenega prehoda v Sloveniji in širši regiji.

V luči aktualnih geopolitičnih razmer, od nestabilnosti na energetskih trgih, motenj v dobavnih verigah, do povečane odvisnosti od uvoženih energentov, postaja pomen domačih, obnovljivih virov še izrazitejši. Ti niso več zgolj okoljska izbira, temveč postajajo temelj nacionalne varnosti in gospodarske stabilnosti. Hidroenergija kot domač, zanesljiv in dolgoročno trajnosten vir pri tem igra ključno vlogo, saj omogoča stabilno osnovo elektroenergetskega sistema, na katero se lahko nadgrajujejo drugi obnovljivi viri.

Kot največji proizvajalec električne energije iz obnovljivih virov v državi DEM danes zagotavlja pomemben delež

Po končani rekonstrukciji se bo instalirana moč hidroelektrarne Formin povečala za skoraj 13 odstotkov, s 116 MW na približno 130 MW, letna proizvodnja pa za 7 odstotkov na okoli 588 GWh. S čisto električno energijo iz obnovljivega vira bo po prenovi oskrbovala približno 168.000 gospodinjstev oziroma skoraj petino vseh v Sloveniji.

Namen črpalne hidroelektrarne Kozjak je shranjevanje viška električne energije, ki ga pridelamo predvsem z manj stanovitnimi obnovljivimi viri energije (sonce, veter). Ko sončne in vetrne elektrarne zaradi oblačnega vremena oziroma brezvetrja ne morejo proizvajati dovolj električne energije, začne ČHE prelivati vodo iz zgornjega v spodnji bazen preko turbine in tako poskrbi za nemoteno oskrbo električnega omrežja.

nacionalne energetske oskrbe, saj z obsežnim portfeljem hidroelektrarn, sončnih elektrarn in drugih obnovljivih projektov proizvede približno tretjino vse električne energije v Sloveniji.

Strateška usmeritev DEM temelji na nadgradnji in optimizaciji obstoječih hidroenergetskih objektov. Projekti modernizacije, kot je **rekonstrukcija hidroelektrarne Formin**, druge največje hidroelektrarne v Sloveniji, podaljšujejo življenjsko dobo infrastrukture ter povečujejo učinkovitost izrabe vodnega potenciala. Ob tem hidroenergija predstavlja tudi pomemben steber za razvoj novih rešitev shranjevanja energije, zlasti v okviru načrtovane **črpalne hidroelektrarne Kozjak**, ki predstavlja enega ključnih elementov prihodnjega energetskega sistema. Takšni projekti omogočajo shranjevanje presežne energije iz manj stanovitnih virov ter zagotavljajo fleksibilnost in stabilnost omrežja v času povečanih nihanj. Prav ta sposobnost prilagajanja bo v prihodnje odločilna za uspešno integracijo obnovljivih virov.

Pomemben razvojni poudarek DEM ostaja tudi na področju sončne energije. Med ključnimi projekti izstopa **sončna elektrarna Zlatoličje – Formin**, ki predstavlja enega največjih tovrstnih projektov v Sloveniji in učinkovito dopolnjuje proizvodnjo iz hidroelektrarn. Prav tako pomemben je projekt **sončne elektrarne na zaprtem odlagališču odpadkov Pobrežje v Mariboru**, ki potrjuje strateško usmeritev podjetja v razpršeno proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov ter izrabo že obstoječih degradiranih površin.

DEM s svojo razvojno usmerjenostjo aktivno odgovarja na zahtevne energetske izzive. Z diverzifikacijo virov ter z vlaganjem v napredne rešitve za shranjevanje energije podjetje soustvarja energetski sistem prihodnosti. Ta temelji na trajnosti, decentralizaciji in odpornosti na zunanje šoke.

Zeleni prehod tako ni več vizija, temveč konkretna razvojna usmeritev. Podjetja, kot so Dravske elektrarne Maribor, s preišljenimi naložbami in dolgoročno strategijo dokazujejo, da je trajnostna prihodnost dosegljiva, ob hkratnem zagotavljanju energetske varnosti, konkurenčnosti gospodarstva in odgovornega odnosa do okolja. ■

Hidroelektrarna Zlatoličje je največja hidroelektrarna v Sloveniji. Na fotografiji je lepo viden tudi del segmenta 5 sončne elektrarne Zlatoličje, ki je umeščen na levi breg neizkoriščene brežine odvodnega kanala.

UKREPI

Kaj gospodarstvo pričakuje od vlade v novem mandatu

Gospodarska zbornica Slovenije je pripravila nabor ukrepov, ki bi morali postati del koalicijske pogodbe, da bi dosegli izboljšanje poslovnega okolja in dobro delujoče gospodarstvo.

Jernej Kovač, Služba za korporativno komuniciranje, GZS, foto: Tadej Kreft

Slovensko gospodarstvo se v zahtevnem in hitro spreminjajočem se mednarodnem okolju sooča z resnimi izzivi, od stroškovnih pritiskov, nestabilnosti energetskih trgov, pomanjkanja kadrov do potreb po višji produktivnosti, pospešenih investicijah in inovacijah. Da bi obrnili te trende, potrebujemo takojšnje, premišljene in usklajene ukrepe.

Osrednja prioriteta v novem mandatu Vlade RS mora biti gospodarski razvoj.

Gospodarstvo potrebuje **stabilno, predvidljivo in konkurenčno poslovno okolje**.

Prav to mora postati jedro koalicijske pogodbe in programa dela vlade.

KRATKOROČNI UKREPI (0 – 6 mesecev)

Davki

- Ukinitvev 5. dohodninskega razreda
- Znižanje stopnje v 4. dohodninskem razredu
- Znižanje DDPO na 15 %
- Ugodnejša dohodninska obravnava napotenih delavcev

Absentizem

- Bolniška: 30 → 20dni

Kadri iz tujine

- Pospešitev in poenostavitev postopkov
- Digitalizacija
- Odprava nesorazmernih omejitev

Gospodarska zbornica Slovenije je v ta namen pripravila dokument »Prioritete gospodarstva za konkurenčno poslovno okolje – ključni ukrepi za novo Vlado RS«. Gre za nabor konkretnih, izvedljivih ukrepov, ki so bili oblikovani skupaj z gospodarstveniki. GZS je dokument posredovala vsem strankam, ki so na nedavnih volitvah prestopile parlamentarni prag, in pričakuje, da bodo ukrepi v največji možni meri postali del koalicijske pogodbe.

GZS poudarja, da je treba spet vzpostaviti zaupanje in dialog med vsemi tremi socialnimi partnerji ter konstruktivno obravnavo vseh ključnih aktov ekonomske in socialne politike

v okviru Ekonomsko socialnega sveta. Zbornica poziva, da si vsi skupaj – politika in državljani – prizadevamo za drugačen, vključujoč in pozitiven odnos do slovenskega gospodarstva in tukajšnjih podjetij

Ukrepi so razdeljeni na tri skupine. V prvi so kratkoročni ukrepi v prvih šestih mesecih za takojšnje povečanje predvidljivosti in konkurenčnosti. Sledijo srednjeročne reforme v prvih dveh letih za odpravo ključnih strukturnih ovir. Tretja skupina pa predvideva pripravo in sprejem Nacionalnega načrta razvoja gospodarstva do 2035 z merljivimi cilji, proračunskimi izhodišči in letnimi akcijskimi načrti.

Kratkoročni ukrepi za povečanje konkurenčnosti v 2026 (v prvih šestih mesecih novega mandata)

1. Prvi koraki k stabilnemu in konkurenčnemu davčnemu okolju

- Ukinitev 5. dohodninskega razreda in znižanje stopnje v 4. dohodninskem razredu z 39 % na 36 %
- Postopno znižanje statutarne stopnje davka od dohodkov pravnih oseb (DDPO) na 15 % do leta 2030 ter uvedba ničelne stopnje za start-upe v prvih petih letih po ustanovitvi
- Ugodnejša dohodninska obravnava napotnih delavcev
Predlagamo v Zakonu o dohodnini posebno davčno olajšavo dohodkov (v davčno osnovo se všteta 40 % dohodka) napotnih delavcev, ki začasno opravljajo delo v tujini in napotitev traja vsaj 1 mesec.

2. Zmanjšanje obremenitev nadomestil za podjetja zaradi absentizma

Predlagamo skrajšanje obdobja, v katerem delodajalci krijejo nadomestilo za bolniško odsotnost, s 30 na 20 delovnih

dni, obveznost pa prevzame obvezno zdravstveno zavarovanje

3. Učinkovitejše zaposlovanje kadrov iz tujine

a) Hitrejše zaposlovanje visokokvalificiranih tujcev

Predlagamo trajno uvedbo pospešenega postopka zaposlovanja visokokvalificiranih tujcev (»fast-track») za poklice z izrazitim pomanjkanjem kadra oziroma podaljšanje veljavnosti seznamov teh poklicev na najmanj dve leti.

Poenostavi naj se postopke in določi jasne roke odločanja pristojnih organov. Digitalizira naj se postopke in okrepi koordinacijo med pristojnimi institucijami, z namenom skrajšanja skupnega trajanja postopkov in zmanjšanja administrativnih ovir.

b) Odprava nesorazmernih omejitev pri zaposlovanju tujcev

Predlagamo dopolnitev 42. člena Zakona o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev z novim odstavkom, ki bi določal, da kršitve, ki se nanašajo izključno na področje delovnega časa, počitkov ali odmorov,

in ne predstavljajo hujših ali ponavljajočih se kršitev, same po sebi ne morejo biti razlog za zavrnitev izdaje soglasja za zaposlitev tujca.

Srednjeročni ukrepi za povečanje konkurenčnosti (v prvih dveh letih novega mandata)

1. Celovitejša reforma za konkurenčnejše davčno okolje

- Razvojna kapica na vse socialne prispevke z začetno uvedbo s 1. januarjem 2027 pri 4-kratniku povprečne plače (9.600 EUR) in nato postopno znižanje na 2,5-kratnik povprečne plače (6.000 EUR) do 2030

Uvedba razvojne kapice bo zagotovila večjo pravičnost sistema. Gre za preizkušen ukrep – razvojno (socialno) kapico ima uvedeno že dve tretjini držav srednje Evrope, kar potrjuje njeno učinkovitost in konkurenčnost.

- Ugodnejša davčna obravnava holdinških družb

Po vzoru Avstrije, Švice in Cipra predlagamo, da iz davčne osnove

SREDNJEROČNI UKREPI (0 – 2 leti)

Davčna reforma

Hitrejše umeščanje v prostor

Podpora raziskavam, razvoju in inovacijam

Pospešitev in poenostavitev izdaje dovoljenj

Ukrepi za zmanjšanje absentizma

Predvidljivost in konkurenčnost stroškov dela

izvzamemo 95 % kapitalskih dobičkov holdinških družb ter uvedemo ničelno stopnjo davčnega odtegljaja na obresti in dividende za sedež holdinga.

c) **Poenostavljena oblika uveljavljanja davčnih olajšav za manjše subjekte**

Predlagamo poenostavljeno obliko uveljavljanja davčnih olajšav za manjše subjekte, kot npr. po **povprečni vrednosti osnovnih sredstev**, kot to velja za vsebinske izključitve dohodka po Zakonu o minimalnem davku, ali **realiziranih prihodkov na letni ravni**.

d) **Diferenciacija stopnje davka od dohodkov pravnih oseb (DDPO) med majhnimi in velikimi subjekti**

Predlagamo različno višino stopnje DDPO, in sicer: i) **10-odstotna stopnja davka od dohodkov pravnih oseb (DDPO) za majhna podjetja** (s prihodki, nižjimi od 1 milijona EUR) in ii) **15-odstotna za ostala podjetja**.

2. Pospešitev in poenostavitev izdaje dovoljenj in umeščanja v prostor

a) **Uvedba enotnega instituta »posvetovalne konference«**

Predlagamo ukinitve **obstoječega dvojnega sistema predhodne informacije in predhodnega postopka** ter uvedbo enotnega, preglednega instituta t. i. posvetovalne konference. Ta v enem postopku združuje tako odločitve o potrebni presoji vplivov na okolje (»screening«) kot tudi določitev obsega, vsebine in metodologije presoje (»scoping«). Tako bo investitor že na začetku postopka pridobil celovit in zavezujoč nabor zahtev.

b) **Uvedba obvezujočih rokov in omejitev dopolnjevanja vlog**

Predlagamo zakonsko določitev obvezujočih rokov za vse udeležence

»Potrebujemo okolje, kjer se odločitve ne sprejemajo čez noč in kjer so spremembe premišljene in usklajene z gospodarstvom.«

Tibor Šimonka, predsednik GZS

v postopkih (organe, mnenjedajalce, nosilce urejanja prostora), skladno z Omnibus uredbo COM(2025)984. Roki naj vključujejo **največ 60 dni za ugotavljanje potrebnosti presoje, 30 dni za določitev obsega, 30–90 dni za javno posvetovanje ter 90 dni za končno odločitev**.

Hkrati predlagamo jasno odgovornost za spoštovanje rokov, uvedbo sankcij za neupravičeno zavlačevanje ter **omejitev ponavljajočih se pozivov za dopolnitve vlog po prvem pozivu**, saj po njem upravni organ ne bi smel več širiti obsega zahtevanih informacij.

c) **Uvedba instituta tihe odobritve (pravna domneva pozitivne odločitve)**

Predlagamo uvedbo instituta t. i. tihe odobritve, po katerem se šteje (pravna domneva), da je **vloga odobrena, če pristojni organ v predpisanim roku ne odloči**. Ta pristop naj se uporablja za enostavnejše projekte brez pomembnih vplivov na okolje in v primerih, kjer to dopušča evropska zakonodaja.

d) **Vzpostavitev enotne digitalne platforme (»one-stop-shop«)**

Predlagamo vzpostavitev centralne **digitalne platforme za oddajo in obravnavo vseh ključnih vlog** (npr. IGD, OVS, OVD), ki bi omogočala popolnoma elektronsko poslovanje.

3. Nadgradnja ukrepov za zmanjšanje absentizma

Predlagamo vzpostavitev **enotne digitalne platforme za spremljanje bolniškega staleža** ter avtomatizirano obveščanje delodajalcev ob hkratnem spoštovanju varstva osebnih podatkov ter določitev jasnih rokov za odločanje pristojnih organov. Za učinkovitejše izvajanje nadzora se predlaga **uporaba analitike podatkov za ciljno usmerjanje nadzora** ter okrepitev sodelovanja med ZZS, izvajalci zdravstvenih storitev in delodajalci. Na področju preventive predlagamo **vedbo spodbud za programe promocije zdravja, psihosocialne podpore ter prilagojenega vračanja na delo**, vključno z rehabilitacijo na delovnem mestu.

4. Učinkovitejša podpora raziskavam, razvoju in inovacijam

a) **Takojšnja zagotovitev 0,25 % BDP integralnih sredstev za inovacijsko dejavnost**

Vlada naj zagotovi začetno alokacijo **integralnih sredstev za inovacijsko dejavnost v obsegu 0,25 % BDP** po Zakonu o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti (ZZrID). Ukrep mora omogočiti **dostop do financiranja vsem podjetjem v vseh regijah** ter podpreti projekte z visokim tržnim potencialom in ključne nosilce razvoja.

DOLGOROČNA VIZIJA (do 2035)

Nacionalni načrt razvoja slovenskega gospodarstva

Konkurenčna in zanesljiva energija

Internacionalizacija

Ključne strateške gospodarske panoge

Raziskave, razvoj in inovacije

Podpora start-upom in inovativnim tehnologijam

Konkurenčni davki in prispevki

Kadri

Dostop do financiranja

Digitalizacija

Pametnejša regulacija države

b) **Zagotovitev kontinuitete SRIP-ov in medresorska priprava nove generacije S5**

Vlada naj **brez prekinitve ohrani delovanje strateških razvojno-inovacijskih partnerstev (SRIP)**, ki so ključni mehanizem pametne specializacije, in hkrati usklajeno **pripravi novo pametno specializacijo**. To zahteva skupno delovanje pristojnih resorjev, pravočasno premostitveno financiranje ter uvedbo večletnih programskih pogodb, ki bodo obstoječim partnerstvom zagotovile stabilnost, kontinuiteto in možnost nadgradnje.

c) **Vzpostavitev kontinuiranega in predvidljivega sistema financiranja raziskav, razvoja in inovacij (»no-gap« pristop)**

Vlada naj vzpostavi sistem **rednih ali stalno odprtih razpisov, jasno napoved njihovih objav** ter **boljšo povezanost med posameznimi fazami razvoja**.

5. Povečanje predvidljivosti in konkurenčnosti stroškov dela

a) **Vzpostavitev avtomatičnega (fiksne) mehanizma določanja minimalne plače**

Predlagamo uvedbo avtomatičnega mehanizma za določanje minimalne plače na podlagi **vnaprej določenih objektivnih ekonomskih kazalnikov**. Če sistem ostane nespremenjen, predlagamo pravočasno določitev minimalne plače, najkasneje do konca septembra.

b) **Odprava zgornje meje nadomestil iz obveznih socialnih zavarovanj**

Predlagamo, da vlada odpravi **zgornje omejitve nadomestil iz obveznih socialnih zavarovanj** ter v področni

»Pozivamo vlado, da že v prvem letu mandata skupaj z gospodarstvom pripravi Nacionalni načrt razvoja slovenskega gospodarstva do 2035. Slovenija ima namreč potencial za razvoj podjetij z višjo dodano vrednostjo. Za to so potrebne dolgoročne razvojne odločitve na področju znanja, tehnologij, inovacij in investicij. Vlada mora v načrtu začrtati razvoj strateških gospodarskih panog za Slovenijo in konkretne ukrepe po ključnih področjih slovenskega poslovnega okolja.«
Vesna Nahtigal, generalna direktorica GZS

zakonodaji jasno določi ureditev, po kateri se **pravice do nadomestil bolj neposredno vežejo na višino vplačanih prispevkov**, ob upoštevanju načela sorazmernosti med vplačanimi prispevki in pravicami iz sistema.

c) **Pregled in uskladitev ureditve elementov plače in povračil stroškov z mednarodno prakso**

Vlada naj pripravi **celovit pregled in prilagoditev ureditve elementov plače in povračil stroškov** zlasti v okviru Zakona o delovnih razmerjih (povračila stroškov prehrane, prevoza, regresa za

letni dopust) z namenom **večje usklajenosti z državami EU**.

Priprava Nacionalnega načrta razvoja slovenskega gospodarstva do 2035

Vlada naj v **prvem letu mandata** skupaj z gospodarstvom pripravi Nacionalni načrt razvoja slovenskega gospodarstva do 2035. Podlaga za pripravo načrta naj bo 10-letni gospodarski program za konkurenčni razvoj Slovenije **Made in Slovenia 2035**, ki ga je pripravila GZS z več kot 90 gospodarstveniki in strokovnjaki.

Vlada naj v razvojnem načrtu opredeli **ključne strateške gospodarske panoge za Slovenijo** in začrta njihov razvoj ter oblikuje izvedbeno zavezujoče **ukrepe po ključnih stebrih slovenskega poslovnega okolja** (konkurenčni davki in prispevki; konkurenčna in zanesljiva energija; raziskave, razvoj in inovacije; kadri; digitalizacija; internacionalizacija; podpora start-upom in inovativnim tehnologijam, dostop do financiranja, pametnejša regulacija države). Program mora biti proračunsko opredeljen, opremljen z merljivimi KPI-ji. Vlada naj vzpostavi **jasno upravljanje načrta in izvajanja posameznih ukrepov** (nosilno ministrstvo, medresorska skupina, strateški svet) ter uvede letne akcijske načrte, redno poročanje in korektivne ukrepe (vključno z vmesno evalvacijo do 2030). Vlada naj v pripravo in izvajanje **vkluči predstavnike reprezentativnih gospodarskih organizacij** ter določi **jasno časovnico priprave načrta** (izhodišča v 60 dneh, osnutek v 6 mesecih, sprejem do 12 mesecev). ■

KLJUČNO

Stabilno, predvidljivo in konkurenčno poslovno okolje

Pospešitev rasti, investicij in inovacij

Več zaupanja med državo, podjetji in zaposlenimi

Brez hitrih in usklajenih ukrepov ni konkurenčnega gospodarstva

ENERGETSKI CENOVNI ŠOK

GZS poziva k takojšnjim in odločnim ukrepom

Gospodarstvo politiko poziva k hitremu ukrepanju. GZS je predlagala konkretne ukrepe za znižanje obremenitev elektrike, zemeljskega plina, nafte in pogonskih goriv.

Jernej Kovač, Služba za korporativno komuniciranje, GZS

»Če želimo našim podjetjem, zaposlenim in s tem državi dobro, potem moramo hitro sprejeti konkretne ukrepe s takojšnjim pozitivnim in predvidljivim učinkom na podjetja. Gre za ukrepe, ki jih lahko sprejme še trenutna vlada v obliki nujnih interventnih ukrepov. Zato politiko pozivamo k enotnosti, sodelovanju in hitremu ukrepanju,« je dejala **generalna direktorica Gospodarske zbornice Slovenije (GZS) Vesna Nahtigal**. Slovenska industrija in mnoga podjetja se soočajo z resnimi razmerami. V zadnjih štirih letih se je industrijska proizvodnja zmanjšala za 4,4 odstotke. Med razlogi je tudi izrazito povečanje stroškov dela ter nekonkurenčne cene električne energije v Sloveniji. Zaostrovanje razmer na Bližnjem vzhodu in zaprtje Hormuške ožine cene vseh energentov zgolj še povečuje.

»Vladi predlagamo, da nemudoma sprejme ukrepe za razbremenitev stroškov in se pripravi na morebitne motnje v dobavi energentov. Ukrepi morajo zajeti celotno gospodarstvo – tako velika podjetja kot mala in srednje velika podjetja – ter vse tri skupine energentov,« je bila jasna Nahtigal.

Predlogi ukrepov GZS na področju elektrike

Za **energetsko intenzivna podjetja** GZS predlaga vladi, da:

- takoj začne izvajati že sprejeti **zakon o vzpodbujanju konkurenčnosti in razogljičenju elektrointenzivnih podjetij (ZSKREP)** z zagotovljenimi vsaj 30 mio EUR/leto pomoči. Takšna pomoč naj se zagotovi vsem večjim porabnikom električne energije (>15 GWh porabe letno) iz predelovalnih dejavnosti, ne le sektorjem, ki so do pomoči upravičeni po CISAF smernicah;
- razširi veljavnost **Uredbe o nadomestilih za posredne stroške emisij na vse gospodarske panoge**, ki jih

Foto: Depositphotos

predvidevajo smernice EU (kemija, proizvodnja stekla in kamene volne). Obseg sredstev je treba **povečati** za 10 mio EUR z obstoječih 26 na 36 mio EUR;

- podaljša **minimalno stopnjo obdavčitve energentov**, zlasti pri trošarinah, prispevkih za obnovljive vire energije (OVE) in CO₂ dajatvah.

Za **celotno gospodarstvo** GZS pričakuje:

- **kapico na ceno** električne energije,
- **nižjo obdavčitev** energentov.

Predlogi ukrepov GZS na področju zemeljskega plina

Pri **zemeljskem plinu** GZS predlaga:

- **kapico na ceno zemeljskega plina oz. interventni zakon za pomoč podjetjem** zaradi izrednih razmer na trgu zemeljskega plina v skladu z zaostritvijo razmer ter
- **znižanje davkov in prispevkov** (OVE, CO₂ dajatev) za vsa podjetja,
- **znižanje trošarine** (za neenergetsko rabo kot surovina, za kogeneracijo ...) in **prispevkov** za vsa podjetja.

Predlogi GZS na področju goriv in naftnih derivatov

Pri gorivih in naftnih derivatih ostaja ključno, da vlada:

- **zagotovi konkurenčne cene preko upravljanja trošarin in CO₂ dajatve** za vsa podjetja ter **večje povračilo trošarin za živilsko-predelovalna podjetja**;
- pripravi ukrepe za zagotavljanje **zadostnih zalog in nadzor rabe energentov**;
- vnaprej skupaj s predstavniki gospodarstva določi **pogoje omejene rabe in prednostnih nakupov** za primer pomanjkanja goriv.

Predlogi srednjeročnih ukrepov

V roku dveh let GZS predlaga, da se:

- del domače proizvodnje elektrike nameni **domači industriji po proizvodni ceni**;
- poenostavi model obračuna **omrežnin** in **zniža cene za industrijsko rabo**;
- zagotovi čim večjo **samooskrbo na področju proizvodnje elektrike** (pospešitev projekta JEK2 in projektov pri ostalih OVE virih; podaljšanje obratovanja NEK od 2043 dalje, strateška ohranitev obratovanja TEŠ 6 ...). ■

SLOVENSKI PODJETNIŠKI SKLAD

Slovenski podjetniški sklad v 2026 podjetjem namenja 159 mio EUR spodbud

Slovenski podjetniški sklad (SPS) bo v letu 2026 nadaljeval z intenzivnim spodbujanjem razvoja podjetništva v Sloveniji. Mikro, malim in srednje velikim podjetjem (MSP) bo predvidoma namenjenih približno 159 milijonov evrov razvojnih spodbud, s katerimi bo podprtih okoli 2.900 podjetniških projektov. Programi financiranja bodo usmerjeni v krepitev investicijske aktivnosti, izboljšanje likvidnosti, spodbujanje inovacij ter pospeševanje trajnostnega in regionalno uravnoveženega razvoja.

Objave razpisov in pozivov bodo potekale postopno skozi celotno leto 2026, SPS pa s tem nadaljuje sistematično podporo podjetjem v vseh fazah razvoja – od zagona do rasti, internacionalizacije in trajnostne preobrazbe.

Spodbude SPS v letu 2026:

Garancije za investicije

V okviru instrumenta P1 plus 2026 bodo podjetjem na voljo garancije za bančne kredite s subvencijo obrestne mere. SPS bo zagotavljal garancije v višini 60 % ali 80 % vrednosti kredita do 1.250.000 evrov, s čimer bo podjetjem omogočeno hitrejše, lažje in cenovno ugodnejše financiranje investicijskih vlaganj ali obratnih sredstev. Za ta namen je predvidenih 73 milijonov evrov, objava razpisa je načrtovana aprila 2026.

Kreditni in mikrokreditni za zagotavljanje likvidnosti

Za podporo tekočemu poslovanju in manjšim investicijam bodo podjetjem v letu 2026 na voljo štiri kreditni ukrepi v skupni višini 60 mio EUR. Gre za mikrokredite do višine 25.000 EUR ter kredite do 100.000 EUR za zagotavljanje stabilnega poslovanja in financiranje manjših naložb, pri čemer je eden izmed razpisov že bil objavljen, prejete vloge pa so v postopku ocenjevanja. Poseben del sredstev je namenjen tudi podjetjem na obmejnih problemskih območjih z namenom zmanjševanja regionalnih razlik in izboljšanja dostopa do financiranja.

Zagonske spodbude za inovativna podjetja

SPS bo tudi v letu 2026 podpiral zagon inovativnih podjetij z nepovratnimi spodbudami za razvoj in tržno uveljavitev novih rešitev v višini do 72.000 evrov, pri čemer je za ta namen predvidenih 2,16 milijona evrov. Posebna podpora bo namenjena tudi podjetjem na obmejnih problemskih območjih, kjer bodo na voljo subvencije do 30.000 evrov v skupni višini 1,80 milijona evrov za zmanjševanje tveganj v začetnih fazah poslovanja. Oba razpisa sta že aktivna.

Spodbude za trajnostni razvoj in lesarstvo

V okviru posebnih spodbud za trajnostni razvoj bo SPS namenil sredstva mikro podjetjem v lesarstvu prek instrumenta P4LM 26/27 za investicije v tehnološke procese predelave lesa, s poudarkom na učinkoviti rabi lesa in dolgoročni odpornosti podjetij. Na voljo bo tudi instrument P4L blending 2026, ki združuje kredit in subvencijo ter podpira večje razvojne projekte v lesarski panogi.

Vavčerji za dvig konkurenčnosti

Podjetja bodo lahko koristila tudi vavčerje za sofinanciranje storitev, ki prispevajo k

večji konkurenčnosti in trajnostni usmerjenosti poslovanja. Med drugim bodo letos na novo na voljo vavčerji za LCA analizo, prototipiranje, pridobitev ali obnovo certifikatov, izboljšanje kibernetske varnosti ter pripravo ESG poročila. Prav tako bodo pa še vedno na voljo nekateri vavčerji iz leta 2024 oz. 2025.

Poleg klasičnih razpisov Slovenski podjetniški sklad podjetja podpira tudi z vlaganji v tvegan kapital ter spodbuja zasebne naložbe v deep tech start-upe in scale-upe. Ob finančnih spodbudah nudi podjetjem tudi celovito vsebinsko podporo, ki vključuje mentorstvo, usposabljanja ter povezovanje z investitorji in poslovnimi partnerji doma in v tujini. SPS tako ostaja ključni soustvarjalec slovenskega start-up ekosistema ter pomemben spodbujevalec trajnostne, digitalne in inovativne rasti podjetij.

Več informacij o aktualnih razpisih in spodbudah je na voljo na spletni strani Slovenskega podjetniškega sklada (<https://www.podjetniskisklad.si/>) podjetja pa se lahko prijavijo tudi v bazo e-novic in tako redno spremljajo nove prilžnosti.

Finančne spodbude za MSP, start-upe in scaleupe s poudarkom na prednostnih razvojnih področjih

MADE IN SLOVENIA 2035

S pravimi ukrepi nad izzive zelenega prehoda

Slovensko gospodarstvo se sooča z izzivi zelenega prehoda in razogljičenja industrije, obenem pa se spopada tudi z visokimi cenami energije.

Barbara Perko

Gospodarska zbornica Slovenije je omenjena globalna sistemska izziva nasloвила v programu Made in Slovenia 2035, pri katerem so sodelovali tako gospodarstveniki kot strokovnjaki. Na področju zelenega prehoda in razogljičenja industrije mora gospodarstvo upoštevati evropsko regulativo, ki prinaša visoke stroške, dodatne obveznosti poročanja in nove dajatve. To še posebej obremenjuje mala in srednje velika podjetja, ki težko sledijo tempu multinacionalk. Podjetja morajo uvesti spremembe v načinu oblikovanja produktov, logistiki in odnosu s kupci v luči prehoda na krožne poslovne modele.

”

Med 80 in 100 milijoni evrov letno bodo predvidoma v prihodnjih letih logistična podjetja namenila za naložbe v trajnostne rešitve in zelene tehnologije.

Zaradi visokih cen energije, s katerimi se soočata tako Slovenija kot Evropa, gospodarstvo izgublja na konkurenčnosti, posledično pa to vodi tudi v zaviranje izvajanja zelenega prehoda. Še posebej ranljive so energetske intenzivne industrije. Dodatno povečuje tveganje za poslovanje podjetij nejasna in počasna implementacija dolgoročnih shem za dostop do konkurenčnih in stabilnih cen energije.

Konkurenčne cene energije

GZS v programu Made in Slovenia 2035 predlaga nabor sedmih ukrepov, s katerimi lahko poskrbimo za konkurenčne cene energije. Trije so namenjeni povečanju konkurenčnosti, dva sta razvojna ukrepa, dva pa sektorska.

Ukrepi za povečanje konkurenčnosti

1. Zagotovitev **konkurenčne cene električne energije za velike porabnike** (na osnovi polne lastne cene slovenskega elektroenergetskega sistema; z uveljavitvijo dolgoročnih zakupov). Prakse zniževanja obdavčitev energentov za določene skupine porabnikov se poslužujejo tudi druge članice EU, ki želijo na tak način znižati stroške energentov in ohraniti konkurenčnost gospodarstva.
2. **Znižanje trošarine, prispevkov OVE in SPTE za negospodinjske odjemalce.** To bo okrepilo konkurenčnost energetske intenzivnih dejavnosti.
3. **Ciljne podpore za zeleno preobrazbo** podjetij. Takšna podpora (olajšave pri davku od dohodkov pravnih oseb, nepovratne pomoči) bo povečala energetske učinkovitost gospodarstva. To vključuje tudi podporo pilotnim projektom ter povezovanju med podjetij, med podjetji in fakultetami ter med podjetji in lokalnim okoljem.

Razvojni ukrepi

1. **Spremenjen model obračunavanja CO₂ kuponov.** Neto pristop k zaračunavanju CO₂ kuponov (na osnovi zmanjšanja emisij CO₂ in drugih emisij v proizvodnji zaradi reciklaže, rabe OVE energije, lokalnih dobaviteljev ipd.).
2. **Podpora termični izrabi odpadkov in kogeneraciji.** Večje možnosti za sežig odpadkov z namenom proizvodnje toplote in elektrike, kar zmanjša porabo

fosilnih energentov ter omogoča cenejšo energijo za industrijo.

Sektorski ukrepi

1. Vzpostavitev **podporne sheme za reinjekcijske vrtine**, po vzoru podpornih mehanizmov za sončne in vetrne elektrarne.
2. Oblikovanje **podporne sheme za proizvodnjo električne energije iz bioplina in biometana.**

Zeleni prehod je izziv celotnega gospodarstva

Vprašanje uspešnega zelenega prehoda ni stvar, ki bi zadevala eno ali dve panogi, ampak praktično celotnega gospodarstva. Kot dolgoročni izziv ga izpostavljajo v logistiki in gradbeništvu, pa tudi v elektroindustriji. V elektroindustriji narašča pritisk na uvajanje nizkopoljnih rešitev, energetske učinkovitosti in snovne optimizacije v celotni dobavni verigi. Podjetja tako vlagajo v nadaljnje povečevanje energetske učinkovitosti, gradnjo sončnih elektrarn ter prehajajo na električne stroje in logistiko.

”

Farmacevtska in biotehnoška industrija razvija trajnostne biotehnoške rešitve z nižjim ogljičnim odtisom.

Logistična podjetja se soočajo z vedno večji zahtevami po uvajanju bolj zelene tehnologije in prakse. To pomeni zeleni prehod v celotni dobavni verigi, ob tem pa je treba poskrbeti, da so izpolnjene formalne regulatorne zahteve, obenem pa da ostane panoga konkurenčna in učinkovita. Za dosego tega je na področju zelenega prehoda potreben razvoj multimodalnega transporta, elektrifikacija in modernizacija železniškega omrežja ter ustrezna infrastruktura v terminalih. Logistična podjetja veliko delajo na elektrifikaciji voznega parka in vzpostavitvi ustrezne polnilne infrastrukture, kjer oviro predstavljajo visoki stroški tovrstnih naložb in pomanjkanje javno dostopnih polnilnic. V prihodnjih letih bodo podjetja predvidoma namenila med 80 in 100 milijoni evrov letno za naložbe v trajnostne rešitve in zelene tehnologije.

Osrednja izziva v gradbeništvu sta trajnostnost in razogljičenje. Panoga mora zmanjšati ogljični odtis v vseh fazah, začeti s širšo uporabo recikliranih materialov, poskrbeti za večjo energetske učinkovitost stavb, optimizacijo emisij z digitalnimi orodji in preiti v krožno gospodarstvo. Na področju zelenega prehoda gradbena panoga lahko išče priložnosti s pospešenim razvojem »trajnostnega« gradbeništvu na osnovi večkratne uporabe gradbenih materialov, uporabe novih trajnostnih materialov ter zmanjšanja uporabe ogljične energije z okoljsko prijaznejšimi alternativami obnovljivih energijskih virov. Za trajnostno gradbeništvu je strateška surovina les.

Razvoj trajnostnih in inovativnih izdelkov

Sektor materialov in krožnega gospodarstva poudarja, da morajo biti med prvimi, ki uspešno izvedejo zeleni prehod v skladu z industrijsko strategijo EU. Med strateškimi usmeritvami je tako pomembno področje razvoj trajnostnih in recikliranih materialov, trajnostnih in inovativnih izdelkov ter tehnološki preboj pri ponovni uporabi in reciklaži materialov.

Vlaganje v trajnostne tehnologije in trajnostno upravljanje naravnih virov je ključno tudi v sektorju kmetijstva ter proizvodnje živil in pijač, kjer je ena strateških usmeritev razvoj trajnostnih in regionalno usmerjenih agroživilskih verig. Slovenija sodi v sam vrh inovativnih sektorjev na področju ekološke trajnostnosti na področju

farmacije in biotehnologije. Na tem področju ima Slovenija priložnost, da se do leta 2035 utrdi kot visoko konkurenčna in trajnostna lokacija za razvoj in proizvodnjo klasičnih zdravil.

”

Znanost in inovacije predstavljajo temelj konkurenčnosti, odpornosti in trajnostnega razvoja vsake napredne družbe.

Osrednjo vlogo pri trajnostni preobrazbi gospodarstva in družbe ima tudi IKT, ki poganja inovacije, krepi produktivnost in dviguje konkurenčnost gospodarstva z avtomatizacijo, uporabo umetne inteligence ter platformami za sodelovanje.

Slovenija kot zgled trajnostne internacionalizacije

GZS med ključnimi ukrepi za izvedbo strategije, predstavljene v Made in Slovenia

2035, na področju internacionalizacije predlaga aktivnosti vlade za vzpostavitev Slovenije kot regionalnega centra za inovativno in trajnostno (zeleno) internacionalizacijo. Slovenija bi tako do 2035 postala prepoznaven zgled trajnostne internacionalizacije, ki združuje podjetja, raziskovalne institucije in diplomacijo v skupne mednarodne projekte.

Ukrep, ki bi pripomogel k trajnostni usmerjenosti gospodarstva je tudi razširitev olajšav za investiranje tudi na osnovna sredstva v pretežno storitvenih dejavnostih ter možnost pospešene amortizacije za vlaganje v OVE in lokalne vire surovin ■

Ključna je cenovno dostopna energija

»Za konkurenčnost podjetja **Alpacem Cement** v kontekstu zelenega prehoda je ključno zagotoviti večjo proizvodnjo stabilne in cenovno dostopne energije v Sloveniji, saj je cementna industrija izrazito energetske intenzivna. Vsak korak k večji energetske učinkovitosti in lastni proizvodnji energije neposredno znižuje stroške in hkrati prispeva k hitrejšemu razogljičenju proizvodnje – to ne velja le za nas, ampak za vso industrijo.

Razogljičenje proizvodnje pa v Alpacemu Cementu naslavljam o še z:

- zniževanjem deleža klinkerja v cementih, s čimer neposredno zmanjšujemo emisije CO₂ na tono cementa;
- optimizacijo in digitalizacijo procesov v vseh fazah proizvodnje – od mletja surovin do žganja klinkerja in končnega mletja cementa;
- opuščanjem fosilnih energentov in povečevanjem deleža alternativnih goriv, ki trenutno predstavljajo približno 60 % vseh uporabljenih goriv.

Za **hitrejši zeleni prehod in krepitev konkurenčnosti** bi bili dobrodošli naslednji ukrepi:

- spodbujanje povpraševanja po nizkoogljičnih gradbenih materialih, zlasti z mehanizmi zelenega javnega naročanja;
- pospešitev in poenostavitev postopkov za pridobitev dovoljenj za čim hitrejšo izvedbo investicij v nove tehnologije;
- finančne spodbude za vlaganja v inovativne energetske tehnologije, kar bi neposredno znižalo stroške in okrepilo konkurenčnost ter odpiralo možnosti za nova delovna mesta.«

KADRI

Kadrovski izzivi energetike: kdo bo poganjal zeleni prehod?

Slovenski energetski sektor se v obdobju intenzivnega zelenega prehoda in tehnoloških sprememb sooča s pomanjkanjem ustrezno usposobljenih kadrov. Potrebe po strokovnjakih na področjih obnovljivih virov energije, digitalizacije in upravljanja kompleksnih sistemov hitro naraščajo, zanimanje mladih pa temu ne sledi.

Sergeja Širca

Kako torej zagotoviti dovolj kompetentnih kadrov za stabilen in trajnosten razvoj energetike? Na **Energetski zbornici Slovenije (EZS)** so lani med 36 podjetji člani zbornice izvedli anketo o kadrovskih izzivih v energetske sektorju. **Izvršna direktorica EZS mag. Ana Vučina Vršnak** pravi, da rezultati kažejo na relativno stabilno kadrovsko stanje v posameznih podjetjih, a razkrivajo izzive na ravni panoge. »Skoraj tri četrtine podjetij kadrovsko stanje v svojem podjetju ocenjujejo kot dobro. A 53 % podjetij ocenjuje kadrovsko stanje panoge kot povprečno, kar kaže na širše sistemske izzive,« poudarja mag. Vučina Vršnak. Podjetja so med največjimi izzivi navedla pomanjkanje ustrezno usposobljenih kandidatov, staranje delovne sile in težave pri zagotavljanju kadra na ključnih delovnih mestih. Izpostavljajo še potrebo po novih

kompetencah, povezanih z digitalizacijo, obnovljivimi viri energije in upravljanjem sodobnih energetskih sistemov. Po ugotovitvah ankete so med pomembnejšimi izzivi tudi dolgotrajni postopki zaposlovanja, težave pri pridobivanju mladih kadrov in vse večja konkurenca drugih sektorjev, zlasti IT.

”

53 % podjetij ocenjuje kadrovsko stanje panoge kot povprečno, kar kaže na širše sistemske izzive.

Vršnak in doda, da podjetja ne pričakujejo nujno večjega števila zaposlenih, ampak bolj usposobljen kader s kompetencami za nove izzive.

Tudi v **Dravskih elektrarnah Maribor** zaznavajo, da je v segmentu proizvodnje električne energije tehničnih profilov na trgu manj, konkurenca zanje pa večja. »A kadrovsko področje obvladujemo sistematično in pravočasno, zato večjih težav pri zagotavljanju kadrov nimamo. Največ izzivov je pri profilih s področij elektrotehnike v povezavi z avtomatiko in procesnim vodenjem energetskih naprav ter informacijskih tehnologij,« pravi **mag. Alenka Erker Lozinšek, vodja službe za kadrovske in splošne zadeve**. Po njenih besedah so najtežje dostopni kadri, ki poleg temeljnega tehničnega znanja razumejo posebnosti

Podjetje pričakujejo usposobljen kader s kompetencami za nove izzive, pravi mag. Ana Vučina Vršnak. Foto: Tadej Kreft

Ne več zaposlenih, ampak bolj usposobljeni

Trenutno najbolj iskani profili v energetske sektorju so po besedah izvršne direktorice EZS inženirji elektrotehnike, strojništva in energetike, operativni kadri na terenu (npr. elektromonterji, vzdrževalci) ter digitalni profili (razvijalci, podatkovni analitiki, strokovnjaki za kibernetiko varnost). »Razvoj energetskega sektorja na presečišču inženirstva, digitalizacije in zelenega prehoda povečuje potrebe po kadrih z interdisciplinarnimi znanji. Podjetja posebej izpostavljajo pomen znanj s področij obnovljivih virov energije, upravljanja energetskih sistemov ter digitalizacije, podatkovne analitike in IT podpore,« razloži mag. Vučina

Energetika je bistveno bolj tehnološka, digitalna in interdisciplinarna, kot jo del javnosti še vedno dojema, poudarja mag. Alenka Erker Lozinšek. Foto: arhiv DEM

Razmere na trgu od obstoječih kadrov zahtevajo prilagodljivost in neprestan razvoj, pojasnjuje Alenka Potočnik. Foto: TinaAnže PHOTOGRAPHY

energetskih objektov in sodobnih tehnoloških sistemov – predvsem inženirji elektrotehnike, strokovnjaki za avtomatizacijo in vodenje procesov ter profili na presečišču energetike in digitalizacije. »Modernizacija hidroelektrarn namreč ni več le vprašanje zamenjave opreme, temveč tudi vprašanje podatkov, nadzornih sistemov, povezljivosti, kibernetske varnosti in učinkovitejšega upravljanja življenjskega cikla objektov,« pojasnjuje.

»Pomembno nam je, da zaposlujemo najboljše talente«
Alenka Potočnik, vodja službe za razvoj

kadrov v podjetju GEN-I, pravi, da se s kadrovskimi izzivi uspešno spopadajo v prvi vrsti s skrbjo za znamko delodajalca – tako pri zaposlovanju novih sodelavcev kot tudi pri delu z obstoječimi kadri. »Pomembno nam je, da zaposlujemo najboljše talente. Hkrati pa razmere na trgu od obstoječih kadrov zahtevajo prilagodljivost in neprestan razvoj. Z različnimi programi, tudi s projektom organizacijske kulture, spodbujamo zaposlene k razvoju veščin in znanj prihodnosti,« je pojasnila. GEN-I pomanjkanja kadrov ne zaznava v večji meri, k čemur po njenem mnenju pripomoreta tudi kakovostno uvajanje in interni razvojni program. »Nove sodelavce nam uspeva privabljati predvsem zato, ker ponujamo delo v globalnem podjetju s sedežem v Sloveniji in pisarnami na več lokacijah v Sloveniji. Smo med najuspešnejšimi in najbolj prodornimi energetskimi trgovci v Evropi, eden vodilnih promotorjev zelene transformacije v regiji

in najbolj zaupanja vreden dobavitelj v Sloveniji, zato privlačimo ljudi, ki želijo delati v podjetju, kjer bodo aktivno spreminjali energetiko,« poudarja Alenka Potočnik.

V Dravskih elektrarnah pravijo, da mlade kadre privabljajo predvsem s strokovno zahtevno, razvojno in družbeno pomembno vsebino dela. »Energetika je danes bistveno bolj tehnološka, digitalna in interdisciplinarna, kot jo del javnosti še vedno dojema. Mladi lahko pri nas dobijo kombinacijo stabilnega delovnega okolja, zahtevnih strokovnih izzivov, mentorstva, možnosti dodatnega izobraževanja ter dolgoročne karierni perspektive. Pomembno vlogo imajo tudi kadrovske štipendije in zgodnje vključevanje mladih v delovno okolje,« ocenjuje mag. Erker Lozinšek.

”

Znanje, odgovornost in pripadnost zaposlenih neposredno vplivajo tako na zanesljivost proizvodnje kot na uspešnost razvojnih in investicijskih projektov.

Magnet za talente v energetske sektorju

GEN-I mladim s številnimi aktivnostmi predstavlja, kako perspektivno je področje energetike. Redno sodelujejo na kariernih sejmih, organizirajo dneve odprtih vrat, šolske ekskurzije in programe, ki mladim približajo njihovo delovanje. Njihovi strokovnjaki predavajo na fakultetah, študentom in dijakom omogočajo praktična usposabljanja. »Verjamemo v dolgoročno vlaganje v perspektivne mlade talente. Zato dijakom in študentom, ki pri nas opravljajo študentsko delo ali prakso, ponujamo možnost štipendije. Naša kombinacija mednarodne prisotnosti, inovativnosti, stabilnosti in aktivnega dela z mladimi je eden najmočnejših magnetov za talente v energetske sektorju. Za velik del novozaposlenih smo prvi delodajalec, zato z uvajanjem in mentorskimi programi gradimo kompetence in kader, ki ga želimo. Še posebej je to pomembno pri profilu trgovcev z energenti – to je visoko specializiran kader, hkrati pa je relevantna znanja in izkušnje težko pridobiti na slovenskem trgu. V programu Trading Challenge so naši strokovnjaki zainteresirane učili osnovnih principov trgovanja in analitike. Taki programi nas delajo konkurenčne na trgu, z vlaganjem v zaposlene pa naslavljamo tudi zadrževanje zaposlenih,« zagotavlja vodja Službe za razvoj kadrov v podjetju Gen-I.

V Dravskih elektrarnah poudarjajo, da so kadri zanje strateško področje. Za dolgoročno zagotavljanje ustreznega

GEN-I aktivno predstavlja področje energetike mladim, tudi z organizacijo dnevov odprtih vrat, šolskimi ekskurzijami in programi, ki mladim približajo njihovo delovanje. Foto: arhiv Skupina GEN

Foto: Depositphotos

kadra v energetiki so po njihovem mnenju ključni tesnejše povezovanje gospodarstva z izobraževalnim sistemom, sistematična promocija tehničnih poklicev med mladimi, stalno nadgrajevanje znanja zaposlenih ter načrten medgeneracijski prenos znanja. »Znanje, odgovornost in pripadnost zaposlenih neposredno vplivajo tako na zanesljivost proizvodnje kot na uspešnost razvojnih in investicijskih projektov. Zato kadrom posvečamo veliko pozornosti – ne le pri zaposlovanju, temveč tudi pri razvoju, usposabljanju in ustvarjanju okolja, v katerem dobri strokovnjaki želijo ostati,« razlaga vodja službe za kadrovske in splošne zadeve.

”

Država bi morala nuditi izrazitejšo strateško podporo, tudi v obliki spodbud za podjetja, ki vlagajo v razvoj kadrov.

Domača naloga za podjetja in državo

Tudi podjetja, ki so sodelovala v omenjeni anketi EZS, med ključnimi ukrepi

za dolgoročno zagotavljanje stabilnega in konkurenčnega kadrovskega bazena v energetske sektorju izpostavljajo krepitev promocije poklicev v energetiki, tesnejše povezovanje izobraževalnega sistema

z gospodarstvom ter uvedbo oziroma nadgradnjo štipendijskih shem za ključne poklice. »Ob tem poudarjajo potrebo po izrazitejši strateški podpori države, tudi v obliki spodbud za podjetja, ki vlagajo v razvoj kadrov,« navaja mag. Vučina Vršnak.

Priporočila, do katerih so prišli v omenjeni anketi, deli na dve ravni: podjetjem svetuje aktivno sodelovanje s šolami in fakultetami, vlaganje v razvoj zaposlenih in prenos znanja ter krepitev blagovne znamke delodajalca; državi pa večjo usklajenost izobraževalnih programov s potrebami energetike, sistemsko podporo promociji STEM področij ter večjo podporo podjetjem pri razvoju kadrov, tako finančno kot tudi organizacijsko. ■

Kako povečati zanimanje mladih za poklice v energetiki?

Na to vprašanje odgovarja EPIK – nacionalna platforma za dolgoročno krepitev kadrov v energetiki. »Naš cilj je povečati zanimanje mladih za študij in poklice v tem sektorju ter jim približati energetske vsebine s sodobnimi, strokovno verodostojnimi in privlačnimi multimedijскими orodji,« razloži **Mojca Drevenšek**. Projekt EPIK povezuje energetska podjetja in izobraževalne ustanove. Partner projekta je Energetska zbornica Slovenije (EZS), ustanovni podporniki pa ELES, Plinovodi, Skupina HSE in Skupina GEN.

»Mlade dosegamo prek spletnega vodiča EPIK, katerega jedro so multimedijske karijerne zgodbe mladih strokovnjakov iz energetike. Prek njihovih zgodb povezujemo izobraževalce, torej fakultete, z zaposlovalci. Naša primarna ciljna skupina so dijaki 4. letnikov, ki se odločajo o nadaljnjem študiju. Izvajamo številne dogodke na srednjih šolah in fakultetah, informativnih dnevih, tekmovanjih ter kariernih sejmih. Na šestih dogodkih v januarju in februarju smo dosegli več kot 1.200 mladih, od katerih smo prejeli več kot 170 vprašanj glede študijev in poklicev v energetiki. Na ta vprašanja sedaj postopoma odgovarjamo na Instagram kanalu epik.prihodnost,« pojasnjuje Mojca Drevenšek in poudarja pomen sodelovanja s šolskimi svetovalnimi in strokovnimi delavci, ki so ključni za karierno orientacijo dijakov – pa tudi sodelovanje vseh, ki želijo prispevati k dolgoročni utrditvi kadrovskega bazena za slovenski energetske sektor.

Izvršna direktorica EZS mag. Ana Vučina Vršnak poudarja, da je projekt EPIK pomemben povezovalni okvir, ki združuje ključne deležnike in prispeva k sistemskemu reševanju kadrovskega izzivov v energetiki. »Projekt neposredno naslavlja ključne izzive, ki jih potrjuje tudi naša anketa – predvsem pomanjkanje ustrezno usposobljenih kadrov in premajhno zanimanje mladih za energetske poklice. Kar 86 % podjetij namreč ocenjuje, da izobraževalni programi le delno ali nezadostno sledijo potrebam sektorja, hkrati pa več kot polovica podjetij še ne izvaja aktivnih aktivnosti za spodbujanje mladih k izbiri STEM področij,« je dejala izvršna direktorica EZS.

ENERGIJA

Država mora sprejeti odločitev o razvoju elektonergetskega sistema

Primerjava možnih scenarijev prenove elektroenergetskega sistema Slovenije je pokazala, kateri od predlaganih scenarijev je najbolj vzdržen.

Barbara Perko, foto: Tadej Kreft

Gospodarska zbornica Slovenije je skupaj z **Obrtno-podjetniško zbornico Slovenije** podprla projekt Moja položnica, ki ga je izvedel **SBC - Klub slovenskih podjetnikov**. Namen projekta je združiti interes odjemalcev električne energije in na prenovo elektroenergetskega sistema pogledati z vidika plačnikov računa.

V ta namen je strokovna skupina pod vodstvom **prof. dr. Jožeta P. Damijana** pripravila dokument »Analiza scenarijev in predlog optimalnega koncepta prenove elektroenergetskega sistema Slovenije«. Primerjali so možne scenarije in na tej podlagi oblikovali strokovno utemeljen predlog optimalnega koncepta prenove elektroenergetskega sistema Slovenije.

Možni so štiri scenariji razvoja slovenskega elektroenergetskega sistema, in sicer Status quo, OVE + plin, 100 % OVE ter OVE + jedrska, pri čemer je slednjemu dodan podscenarij, ki poleg kriterija izpustov toplogrednih plinov upošteva tudi kriterij

vpliva na biodiverzitetu. Omenjene scenarije so ocenjevali glede na pet kriterijev, in sicer energetske avtonomije, stabilnost in zanesljivost sistema, celotne družbene stroške, stroškovne in maloprodajne cene električne energije za odjemalce ter okoljske vplive. Kot končna kriterija za primerjavo sta bila uporabljena dva kriterija: strošek električne energije na MWh za slovenske odjemalce, ki vključuje vse stroške in dajatve, vezane na maloprodajno ceno, ter globalni okoljski učinki zaradi porabljene energije v Sloveniji.

Najbolj vzdržen je scenarij OVE + jedrska

Pripravljalci študije opozarjajo, da je odločitev o prihodnjem elektroenergetskem sistemu strateška izbira, ki bo določala slovensko gospodarsko, okoljsko in energetske prihodnosti vse do sredine stoletja. Iz analize je razvidno, da je najbolj vzdržen scenarij OVE + jedrska, ker združuje nizke

stroške, visoko stopnjo energetske avtonomije, stabilnost sistema in najnižji okoljski odtis. Scenarij z novimi hidroelektrarnami je bolj primeren iz vidika izpustov toplogrednih plinov, podscenarij 4a, ki ne vključuje novih hidroelektrarn, pa je bolj primeren iz vidika rabe prostora, vpliva na biodiverzitetu in tveganja deforestacije.

Analiza je pokazala, da mora Slovenija, če želi dolgoročno ohraniti stabilne in dostopne cene električne energije, nujno zgraditi nove jedrske zmogljivosti v kombinaciji z obnovljivimi viri. To zagotavlja nizke stroške, zanesljivo oskrbo in nizke emisije CO₂.

GZS se je »vse od začetka priprave prvega Nacionalnega energetskega in podnebne načrta, iz katerega je bilo gospodarstvo praktično izključeno – aktivno vključila v razpravo o energetske prihodnosti«, je ob predstavitvi analize dejala **generalna direktorica GZS Vesna Nahtigal**. GZS je energetske varnost kot eno ključnih prioriteto izpostavila tudi na Vrhu slovenskega gospodarstva leta 2024.

Ob predstavitvi analize je Nahtigal poudarila, da je odločitev potrebna takoj. »Za resno državo je zelo pomembno, da ima razdelan energetske koncept, da vemo državljanji in tudi gospodarstvo, koliko nas bo to stalo, in da ima gospodarstvo predvidljivo gospodarske okolje.« ■

Analiza Moja položnica

GEN-I

Energija kot strateška dobrina

Ob zaostrovanju razmer na Bližnjem vzhodu so cene zemeljskega plina na evropskih borzah konec februarja in v začetku marca 2026 v zgolj nekaj dneh poskočile z okoli 29 €/MWh na dobrih 43 €/MWh – skok za skoraj 50 %. Terminalska pogodba za električno energijo za leto 2027 je v istem obdobju v enem dnevu poskočila za 10 €/MWh, v enajstih dneh pa za skoraj 25 €/MWh. Za industrijsko podjetje s porabo 50.000 MWh na leto to pomeni 1.250.000 € višjih stroškov, brez napovedi, brez časa za prilagoditev.

Leto 2022 ostaja skrajni dokaz, kako močno lahko razmere eskalirajo. Cene električne energije so se na urni ravni gibale v razponu do 100 € in več, v konicah pa so na posameznih trgih dosegle skoraj 1.000 EUR/MWh. Evropski referenčni plinski indeks TTF je presegel 300 €/MWh. Podjetja brez vzpostavljene zaščitne strategije so se soočila z neobvladljivimi stroški.

Če podjetje nima prave strategije in pravega partnerja, cenovni šok trga postane poslovni šok podjetja.

Volatilnost kot nova realnost energetskega trga

Trg električne energije in zemeljskega plina je danes eden najbolj dinamičnih in nepredvidljivih trgov na svetu. Premik na plinskem trgu se neposredno odraža tudi v ceni električne energije, te pa skoraj ni mogoče skladiščiti, saj morata biti proizvodnja in poraba vsako sekundo uravnoveženi, vsako neravnovesje pa se takoj odrazi v ceni. Geopolitične napetosti, motnje v dobavnih verigah, vremenski vplivi in gibanje cen emisijskih kuponov so stalnica. Volatilnost ni začasno stanje, je nova normalnost.

Podjetja, ki nimajo prave strategije in pravega partnerja, to plačajo. Po drugi strani pa imajo danes več možnosti kot

kadarkoli prej – ne le kako energijo kupovati, temveč kako jo aktivno upravljati in iz nje ustvarjati vrednost.

Več informacij o energetskih rešitvah za podjetja je na voljo na gen-i.si

Strategija, ki izhaja iz razumevanja podjetja

Vsako podjetje je zgodba zase. Različni profil odjema, drugačna sezonskost, specifični proizvodni procesi, lastni poslovni cilji in različna toleranca do tveganj zahtevajo prilagojen pristop, tako pri električni energiji kot pri zemeljskem plinu. Nekatera podjetja potrebujejo popolno stabilnost stroškov in si preprosto ne morejo privoščiti tržne izpostavljenosti. Druga so pripravljena sprejeti določeno nihanje v zameno za priložnost, da izkoristijo ugodna gibanja na trgu.

Za različne profile podjetij GEN-I ponuja nabor preverjenih modelov in pristopov, ki jih hitro prilagodi konkretnim potrebam. Energija se vedno obravnava v kontekstu poslovanja naročnika.

Vsako partnerstvo se začne z analizo porabe in simulacijami različnih tržnih scenarijev. Skupaj z odjemalcem GEN-I postavi jasno strategijo: določi optimalno ciljno ceno, ki jo aktivno lovijo na trgu, in zgornjo

mejo stroškov, pri kateri cena energije postane za podjetje finančno nevzdržna. Brez take strategije je podjetje v razmerah visoke volatilitnosti brez zaščite.

Kakovostna energetska strategija se začne z razumevanjem stranke – ne produkta.

Modeli dobave, varnost in prilagodljivost v isti strategiji

Dolga leta je bila logika enostavna: fiksna cena pomeni varnost. Danes realnost ni več tako črno-bela. Za podjetja, ki si tržne izpostavljenosti ne morejo privoščiti, fiksna cena ostaja prava rešitev, saj zagotavlja popolno predvidljivost stroškov in zaščito pred cenovnimi skoki ne glede na dogajanje na trgu. Za druga pa popolna fiksacija pomeni zamujene priložnosti. Enako velja za **električno energijo in zemeljski plin**, modeli zakupa so primerljivi, tržna dinamika pa specifična za vsak energent.

Ena najpogostejših napak velikih odjemalcev je pasivno čakanje v prepričanju, da bo cena še padla in da je treba počakati na pravi trenutek. V razmerah visoke volatilitnosti takšno čakanje pogosto privede do zakupa v slabših razmerah ali do popolne nezaščitenosti, ko cene nenadoma skočijo.

Dno trga je nemogoče napovedati. Strategija postopnega zakupa ta izziv elegantno obide.

Strategija zakupa po korakih to tveganje bistveno zmanjša, ko je cena na trgu ugodna, se zakupi prvi del količin kot varnostno sidro. Ko cena pade, se zakupi naslednji korak, ko spet pade še eden. Podjetja s takšnim pristopom v povprečju dosegajo nižje končne cene, kot če bi čakala na idealni trenutek, ki se pogostokrat ne zgodi.

Hibridni model to logiko nadgradi v strukturiran produkt, del porabe je ob sklenitvi pogodbe takoj zavarovan s fiksno ceno in zagotavlja osnovno varnost, preostanek pa ostane odprt na spot trgu. Odprti del stranka postopoma dokupuje po korakih, ob vsakem padcu cene, in tako aktivno izkorišča tržne razmere. GEN-I kombinacijo fiksnega in odprtega dela prilagodi konkretnemu profilu podjetja in njegovim željam po tveganjih.

Preverite najprimernejše modele dobave za vaše poslovanje www.gen-i.si.

Trading floor evropskega formata – znanje, ki dela razliko

Za najboljše rezultate podjetja potrebujejo zanesljivega partnerja, ki združuje izkušnje, mednarodno prisotnost in vrhunsko strokovno znanje. S pravim partnerjem lahko podjetja dosežejo prihranke, boljše nabavne pogoje ter okrepijo svojo konkurenčno prednost – s pomočjo napredne analitike, vpogledov v tržna gibanja in aktivnega delovanja na ključnih energetskih borzah.

V ozadju teh rešitev stoji eden najnaprednejših trading floorov v Evropi. GEN-I je prisoten v 27 državah, od ZDA in Velike Britanije na zahodu do Turčije in Ukrajine na vzhodu. Takšen obseg operacij omogoča neposreden vpogled v globalna tržna gibanja, cenovne mehanizme in razmerja

med trgi, podprt z naprednimi analitičnimi in algoritmičnimi modeli.

Nagrada **Energy Risk Award 2025 za najboljšega trgovca z energenti in električno energijo v Evropi**, eno najuglednejših mednarodnih priznanj na področju energetskega trgovanja, je zunanja potrditev odličnosti, ki jo družba gradi vsak dan. To globalno tržno znanje GEN-I sistematično prenaša k strankam v obliki pravočasnih informacij, poglobljenih analiz in konkretnih priporočil, ki vplivajo na odločitve o zakupu.

Informacije, ki na trgu pomenijo prednost, ne ostanejo na trading flooru – postanejo osnova za pogovor in strategijo poslovnih partnerjev.

Partner na vsakem koraku

Imeti pravega energetskega partnerja pomeni več kot podpisano pogodbo o dobavi. GEN-I je ob stranki na vsakem koraku, s pravočasnimi informacijami o dogajanju na trgu, analizami in simulacijami, prilagojenimi konkretnemu podjetju, ter prilagodljivimi strategijami zakupa, ki sledijo dolgoročnim poslovnim ciljem. Ob strani je partner, ki razume tako trg kot poslovanje stranke. Pasivni zakup energentov

v takšnem okolju preprosto ni več smiselno, podjetja, ki energijo upravljajo reaktivno, za to plačajo.

Za podjetja, ki so pripravljena stopiti korak dlje, aktivno upravljanje električne energije odpira dodatne možnosti. Premik dela odjema iz dražjih v cenejše ure, rezanje koničnih obremenitev in optimizacija omrežnine so ukrepi, dostopni že danes. Napredni odjemalci pa se lahko z baterijskim hranilnikom prek GEN-I vključijo na trge prožnosti, kjer z arbitražo na trgih znotraj dneva in za dan vnaprej ter s sistemskimi storitvami ustvarjajo dodatne prihodke. Energija tako preneha biti zgolj strošek – postane poslovna priložnost.

Od stroška do strateškega izvoda

Podjetja, ki energijo obravnavajo strateško, bolje obvladujejo stroške, hitreje reagirajo na spremembe na trgu in izkoriščajo priložnosti, ki jih ponuja sodoben energetski sistem. Odločilna ni le cena energije, odločilno je, kdo stoji ob njih, ko se trg premakne.

Preverite, kateri model dobave ustreza vašemu podjetju.

Stopite v stik z GEN-I skupaj bomo postavili energetske strategije, ki varuje vaše poslovanje in izkorišča priložnosti trga. ■

ENERGETIKA

Energetika v 2025: padec domače proizvodnje električne energije, stabilna poraba

Slovensko energetiko je v letu 2025 zaznamovala manj ugodna proizvodna slika v energetiki, saj se je domača proizvodnja električne energije zmanjšala predvsem zaradi slabše hidrologije in občutno nižje proizvodnje termoelektrarn, medtem ko je jedrska proizvodnja ostala skoraj nespremenjena, sončne elektrarne pa so rast še pospešile, sicer še vedno iz nizke osnove. Znotraj proizvodnje elektrike iz fosilnih virov je del vloge prevzel zemeljski plin. Cene elektrike so se občutno umirile.

Darja Močnik, Analitika GZS

Če leto 2024 lahko označimo kot leto še razmeroma močne domače proizvodnje, zlasti v hidro in jedrskem delu, je leto 2025 prineslo bolj zahteven energetskega miksa: manj vode, bistveno manj premogovne proizvodnje in večjo potrebo po prilagodljivosti sistema. V letu 2025 je bilo v energetiki zaznati večjo volatilitnost trga, večjo vlogo čezmejnih tokov, rast števila ur z negativnimi cenami ter vse večji pomen prožnosti sistema, shranjevanja energije in omrežne infrastrukture.

Oskrba z energenti

Oskrba z energenti: močan padec lignita, več plina, manj dizla

Pri oskrbi z energenti je bila v letu 2025 najbolj izrazita sprememba zelo velik padec oskrbe z lignitom. Ta se je znižala z 2,7 milijona ton na 1,6 milijona ton, kar pomeni kar 39-odstotni padec oziroma za nekaj več kot milijon ton manj kot leto prej. To je sovpadalo z močnim znižanjem proizvodnje elektrike iz premoga v termoelektrarnah. Hkrati se je oskrba z zemeljskim plinom povečala za 9,1 % na 957 milijonov Sm³, kar kaže, da je del prilagoditve energetskega sistema potekal prav prek večje uporabe plina.

Pri tekočih gorivih je bila slika mešana. Oskrba z dizelskim gorivom se je zmanjšala za 7,9 % na 1,4 milijona ton, kjer se je hkrati zmanjšal skupni promet

s tem energentom. Nakupi prevoznikov so se tako povečali predvsem v tujini, saj se cestni transport ni znižal. Nasprotno je bila oskrba z motornim bencinom skoraj nespremenjena in je ob 0,4-odstotni rasti dosegla 444 tisoč ton, kar kaže na razmeroma stabilno porabo v segmentu osebne mobilnosti. Oskrba s kurilnim oljem se je povečala za 7,4 %, oskrba z utekočinjenim naftnim plinom pa zmanjšala za 10,0 %. Izstopa tudi močna 66,5-odstotna rast oskrbe s petrolejskim gorivom za reaktivne motorje, kar kaže na bistveno večjo letalsko aktivnost kot v predhodnem letu. UNP je v letu 2025 nazadoval v vseh glavnih kategorijah: uvoz, izvoz in oskrba.

To pomeni, da se je zmanjšal celoten obseg trga tega energenta, kar lahko kaže na nadaljnje postopno nadomeščanje z drugimi energenti.

Pomemben premik je bil tudi pri zemeljskem plinu, kjer se je oskrba povečala za 9,1 % oziroma za skoraj 79,8 milijona Sm³, na 957 milijonov Sm³. Rast oskrbe je bila predvsem posledica večjega uvoza, medtem ko sta se domača proizvodnja in izvoz zmanjšala. Takšno gibanje je skladno s podatki o močno povečani proizvodnji električne energije iz zemeljskega plina v termoelektrarnah, zato je bil plin v letu 2025 očitno eden ključnih nadomestnih energentov ob padcu proizvodnje

Oskrba z energenti*	2023	2024	2025	Sprememba v % 2025/2024
Črni premog in antracit (ton)	4.047	5.831	6.116	4,9
Koks (ton)	19.741	19.436	19.043	-2,0
Rjavi premog in lignit (ton)	2.276.223	2.668.678	1.637.055	-38,7
Utekočinjeni naftni plin (UNP) (ton)	69.386	65.108	58.616	-10,0
Motorni bencin, neosvinčeni (ton)	451.628	442.590	444.315	0,4
Petrolejsko gorivo za reaktivne motorje (ton)	18.962	20.190	33.608	66,5
Dizelsko gorivo (ton)	1.419.762	1.529.382	1.408.957	-7,9
Kurilno olje, ekstra lahko (ton)	170.655	186.682	200.551	7,4
Drugi naftni proizvodi (ton)	87.393	89.542	94.324	5,3
Zemeljski plin (1000 Sm ³)	809.966	877.248	957.036	9,1

Vir: Statistični urad RS,časni podatki, 20. marec 2026; *brez obnovljivih virov

električne energije iz premoga in v hidroelektrarnah.

Proizvodnja električne energije

Proizvodnja električne energije: padec za skoraj 12 %, jedrska ostala sidro sistema

Skupna proizvodnja električne energije na pragu (preračunano iz mesečnih začasnih podatkov SURS) je v letu 2025 znašala 13.980 GWh, kar je bilo za 12 % oziroma za 1.877 GWh manj kot v letu 2024. Sama struktura sprememb pokaže, da ni šlo za en sam dejavnik, temveč za kombinacijo slabše hidrologije, nižje proizvodnje v termoelektrarni in skoraj nespremenjene jedrske proizvodnje, ob istočasni nadaljnji rasti proizvodnje iz sončnih elektrarn.

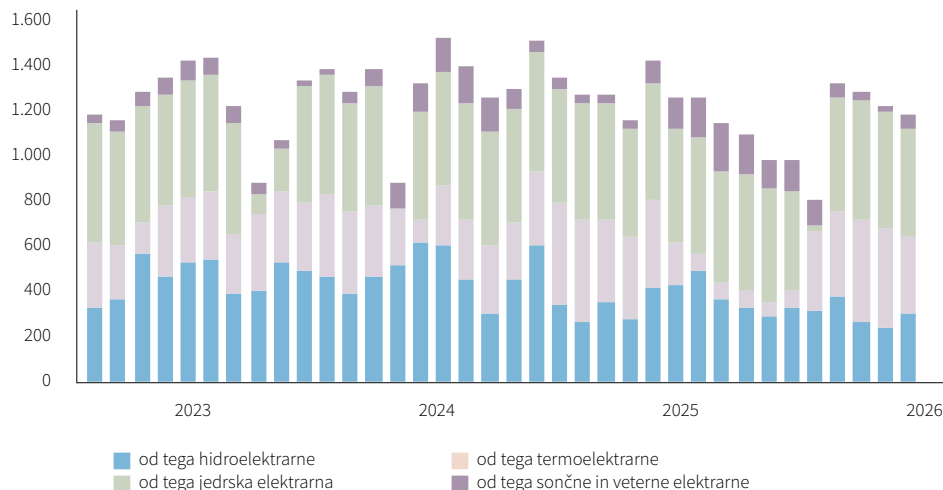
Največji absolutni padec je bil pri hidroelektrarnah, kjer se je proizvodnja na pragu znižala na 4.210 GWh v 2025, kar pomeni 23-odstotni upad oziroma 1.266 GWh manj kot leta 2024. Hidroelektrarne so tako v letu 2025 najbolj prispevale k zmanjšanju domače proizvodnje, kar je bilo posledica manj ugodne hidrologije.

Tudi termoelektrarne so proizvedle bistveno manj električne energije. Proizvodnja na pragu se je znižala na 2.871 GWh, torej za 23 % oziroma za 843 GWh. Znotraj tega je bil daleč najizrazitejši padec proizvodnje iz premoga, ki se je skoraj prepolovila: na 1.717 GWh oziroma za 45 %. Istočasno pa se je proizvodnja iz zemeljskega plina več kot podvojila, in sicer s 398 na 882 GWh (+122 %), proizvodnja iz obnovljivih goriv v termoelektrarnah pa se je povečala za 29 % na 256 GWh. To pomeni, da se je v letu 2025 znotraj termoelektrarn energetska struktura precej premaknila proč od premoga in bistveno bolj naslonila na plin ter druge vire.

Jedrska elektrarna ostaja najbolj stabilen proizvodni steber slovenskega elektroenergetskega sistema. Proizvodnja na pragu je znašala 5.547 GWh in je bila praktično nespremenjena glede na leto 2024 (-0,1 %). Zaradi močnega padca hidro- in termoelektrične proizvodnje se je relativni pomen jedrske energije še povečal: v letu 2025 je prispevala približno 40 % vse domače proizvodnje na pragu, sledile so hidroelektrarne s približno 30 %, termoelektrarne z

Mesečna proizvodnja električne energije

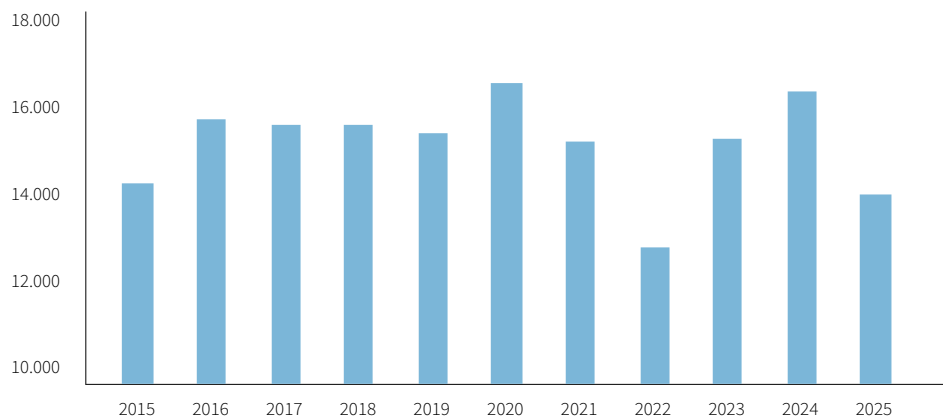
GWh

Vir: Statistični urad RS

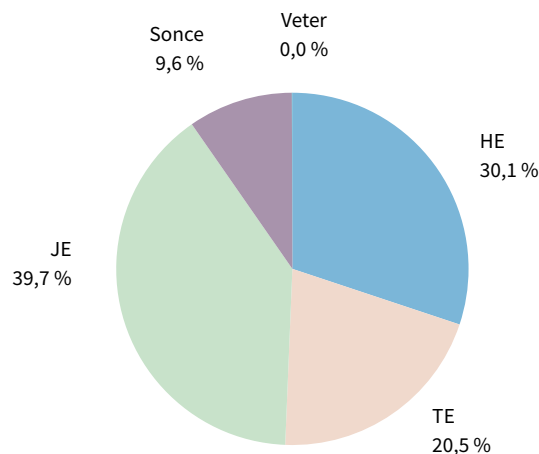
Proizvodnja električne energije na pragu

v GWh

Vir: Statistični urad RS

Proizvodnja električne energije na pragu, leto 2025

Vir: Statistični urad RS

nekaj več kot 20 % in sončne elektrarne z okoli desetino proizvodnje.

Posebej pomemben razvojni signal ostaja sončna energija. Proizvodnja sončnih elektrarn na pragu je v letu 2025 dosegla 1.345 GWh, kar je bilo za 21 % oziroma za 235 GWh več kot leto prej. Ob tem je pomembno metodološko opozorilo SURS, da ta statistika ne vključuje vse električne energije iz sončnih elektrarn, ki jo gospodinjstva ali podjetja porabijo neposredno za lastne potrebe in je ne oddajo v omrežje. Dejanski prispevek sonca k oskrbi z električno energijo je zato v praksi še višji, kot ga kaže uradna omrežna statistika.

Več uvoza, manj izvoza električne energije v 2025

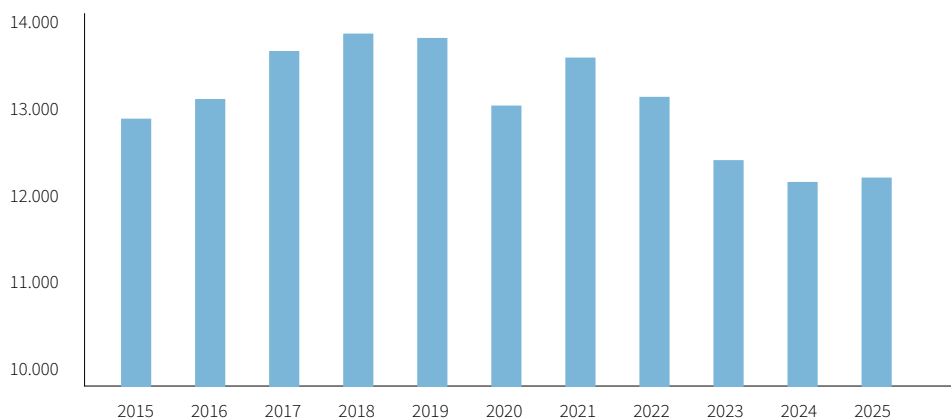
Nižja domača proizvodnja se je pričakovano odrazila tudi v čezmejni menjavi električne energije. Uvoz električne energije se je v letu 2025 povečal na 10.322 GWh, kar pomeni 3,5-odstotno rast, medtem ko se je izvoz zmanjšal na 10.814 GWh oziroma za slabih 13 %. Slovenija je tako tudi v letu 2025 ostala neto izvoznica električne energije, vendar se je izvozni presežek precej zmanjšal. Na ravni sistema to pomeni, da je nižja domača proizvodnja bistveno bolj omejila izvozne presežke. Slovensko prenosno omrežje vse bolj zaznamujejo tranzitni tokovi med širšimi regionalnimi trgi, zlasti v smereh Avstrije in Madžarske proti Hrvaški ter Italiji. To pomeni, da domača energetska slika ni odvisna le od nacionalne proizvodnje in porabe, temveč tudi od vse bolj prepletenih regionalnih pretokov, ki vplivajo na obremenjenost omrežja, cenovno dinamiko in potrebo po sistemskih storitvah.

Končna poraba električne energije: na ravni države rahla rast v 2025

Končna raba električne energije je v letu 2025 znašala 12,3 TWh in je bila za pol odstotka oziroma za 51 GWh višja kot leta 2024. To pomeni, da se je po treh letih padcev (med 2022 in 2024), končna raba stabilizirala in se rahlo povečala. Podatki o porabi, izmerjeni z naprednimi merilniki, kažejo nekoliko drugačno sliko: skupna poraba pri vseh odjemalcih je znašala 10,4 TWh in je bila za pol odstotka nižja kot v letu 2024. Razlika med obema pogledoma ni naključna, temveč je pomembno povezana s samooskrbo, zlasti iz sončnih elektrarn. Statistični urad RS namreč

Končna raba električne energije v Sloveniji

v GWh

Vir: Statistični urad RS

izrecno opozarja, da poraba, izmerjena z naprednimi merilniki, ne vključuje elektrike iz lastnih fotonapetostnih naprav, ki jo odjemalci porabijo za lastne potrebe in je ne oddajo v omrežje.

Pri gospodinjstvih je bila izmerjena poraba v letu 2025 3.338 GWh, kar je bilo za 0,6 % več kot leto prej. Povečan odjem pri gospodinjstvih je bil posledica nadpovprečno mrzlega zadnjega četrletja, ko je porasel za 5 %. Pri poslovnih subjektih se je merjena poraba zmanjšala za 1,2 % na 7.066 GWh. To deloma pojasni še vedno neustrezno zapolnjene proizvodne zmogljivosti ob pomanjkanju naročil v določenih dejavnostih in rast samooskrbe z električno energijo, kar pomeni manjšo porabo električne energije za merilnim mestom.

Poraba zemeljskega plina pri vseh odjemalcih je porasla za 120 %, kar je po

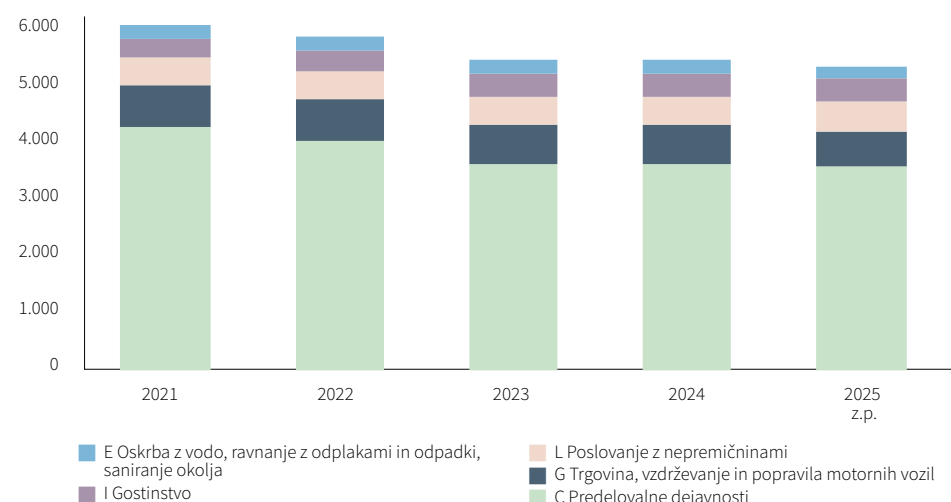
naši oceni posledica večje porabe v energetiki za proizvodnjo električne energije, tudi zaradi nadomestitve oktobrskega izpada proizvodnje iz NEK-a in v daljinskem ogrevanju.

Poraba po dejavnostih: Industrija ostaja največji porabnik, vendar se poraba še naprej znižuje

Predelovalne dejavnosti so tudi v letu 2025 ostale daleč največji porabnik električne energije med poslovnimi subjekti s 3.563 GWh oziroma dobro polovico vse porabe poslovnega sektorja. Kljub temu se je njihova poraba zmanjšala za 1,6 % oziroma za 57,4 GWh. To pomeni, da se zniževanje porabe v industriji nadaljuje, čeprav bistveno počasneje kot v času najmočnejšega energetskega šoka. V praksi to kaže na padec aktivnosti v predelovalnih dejavnostih,

Poraba električne energije petih največjih dejavnosti

GWh

Poraba električne energije po skupinah dejavnosti

	2024 v GWh	2025 v GWh	sprememba v %	Sprememba v GWh
SKD Dejavnost - SKUPAJ	7.149	7.066	-1,2	-83,5
C Predelovalne dejavnosti	3.620	3.563	-1,6	-57,4
G Trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil	679	631	-7,0	-47,6
L Poslovanje z nepremičninami	510	519	1,7	8,9
I Gostinstvo	397	408	2,8	11,0
E Oskrba z vodo, ravnanje z odplakami in odpadki	232	229	-1,3	-3,0
Q Zdravstvo in socialno varstvo	228	223	-2,2	-5,0
O Dejavnost javne uprave in obrambe, dejavnosti obvezne socialne varnosti	220	216	-1,7	-3,7
J Informacijske in komunikacijske dejavnosti	187	189	1,2	2,3
H Promet in skladiščenje	185	186	0,7	1,3
P Izobraževanje	179	179	-0,2	-0,3
R Kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti	124	127	1,9	2,4
B Rudarstvo	115	124	7,8	9,0
M Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti	103	107	4,7	4,8
F Gradbeništvo	94	84	-9,8	-9,2

Vir: Statistični urad RS, 20. marec 2026; začasni podatki, preračunani iz mesečnih podatkov, razvrščeno padajoče po letu 2025

ukrepov za energetske učinkovitost in večje lastne proizvodnje elektrike.

K skupnemu padcu je pomembno prispevala tudi trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil, kjer se je poraba znižala za 7,0 % oziroma za 47,6 GWh, kar je posledica večje samooskrbe in razlik v temperaturah med letom 2024 in 2025. Dodatno se je poraba opazneje zmanjšala še v gradbeništvu (za desetino oz. za 9,2 GWh), v zdravstvu in socialnem varstvu (-2,2 % oz. za 5,0 GWh), v javni upravi in obrambi (-1,7 % oz. za 3,7 GWh) ter v dejavnosti oskrbe z vodo, ravnanja z odplakami in odpadki (-1,3 % oz. za 3,0 GWh). V gostinstvu se je poraba električne energije povečala za 2,8 % oziroma za 11,0 GWh, poslovanju z nepremičninami za 1,7 % oziroma za 8,9 GWh, rudarstvu za 7,8 % oziroma za 9,0 GWh, strokovnih, znanstvenih in tehničnih dejavnostih za 4,7 % oziroma za 4,8 GWh. Ker imata največji dejavnosti, kot sta industrija in trgovina, bistveno pomembnejšo težo v skupni porabi kot storitvene dejavnosti, njihove rasti niso mogle izravnati večjih absolutnih padcev v največjih dveh poslovnih porabniških skupinah.

gen-i

Povečajte konkurenčnost vašega podjetja

Dinamični modeli zakupa električne energije.

Trg dela v energetiki

Trg dela v energetiki: Zaposlenost se je povečala, plače ostajajo visoko nad povprečjem

V dejavnosti oskrbe z električno energijo, plinom in paro je bilo v letu 2025 povprečno 8.577 delovno aktivnih oseb, kar je 1,8 % več kot v letu 2024. Število zaposlenih oseb (pri pravnih in fizičnih osebah), ki predstavlja glavnino celotnega števila delovno aktivnih, se je povečalo za približno 159 oseb na 8.464. Energetski prehod oziroma rast solarnih elektrarn, digitalizacija omrežja ter večja vloga prožnosti sistema praviloma povečujejo potrebo po visoko usposobljenih kadrih.

Povprečna bruto plača v dejavnosti D je v letu 2025 znašala 3.555 EUR in je bila nominalno za 2,4 % višja kot leto prej, realno pa približno na ravni leta 2024. Rast je zaostajala za povprečno rastjo bruto plače v Sloveniji (za 5,9 %). Plačna raven v energetiki je za dobrih 40 % nad slovenskim povprečjem (2.536 EUR bruto), kar je povezano z nadpovprečno visokim

deležem visoko izobraženih oseb. Znotraj sektorja je bila najvišja plača v D35.1 – oskrbi z električno energijo (3.599 EUR), ki je v 2025 porasla za 1,9 %, medtem ko je bila v D35.2 – oskrbi s plinastimi gorivi nižja za 5 % (3.351 EUR). V D35.3 – oskrbi s paro in vročo vodo se je povečala na 3.248 EUR (+7,4 %). Dinamika je bila povezana tudi z nižjimi izplačili iz naslova nagrade za poslovno uspešnost kot zaradi učinka zimskega regresa, ki ni vplival na rast plač (ker ni obremenjen z dohodnino oziroma socialnimi prispevki).

Cene v energetiki

Cene električne energije: padec v 2025, vendar nad ravnjo iz leta 2021

Cene energetskih surovin (metodologija Svetovne banke) so se v letu 2025 znižale za 11,3 % v primerjavi z letom 2024 (izraženo v dolarjih). Pri tem se je evro proti dolarju okrepil v povprečju za 4,5 %, kar pomeni, da je bil padec omenjenih cen za evrske kupce še višji. Povprečna cena nafte Brent (69 USD oz. 61,1 EUR na sodček) je

bila najnižja v zadnjih štirih letih. Cene ključnih naftnih derivatov so se v povprečju znižale, pri čemer je bil najizrazitejši padec pri kurilnem olju (-3,8 %), manjši pa pri 95 oktanskem bencinu (-1,5 %) in dizelskem gorivu (okoli 1 %).

Cena energenta – električne energije za podjetja v 2025 občutno nižja

Cena dobave električne energije (energenta) je v letu 2025 za negospodinske porabnike znašala v povprečju 116,7 EUR/MWh (brez DDV). V obdobju enega leta se je znižala za 12,7 %, v primerjavi z letom 2021 pa je bila še vedno višja za 87,3 %. Na ravni povprečnega negospodinskega odjemalca je maloprodajna cena električne energije brez DDV znašala 148,3 EUR/MWh, kar je bilo za 12,7 % manj kot leta 2024. To pomeni, da se je v letu 2025 nadaljevalo postopno padanje cen po izrazito visokih ravneh iz let 2022 in 2023, vendar so cene za negospodinske odjemalce še vedno ostale občutno nad ravnjo pred energetsko krizo.

K znižanju končne cene za negospodinjstva je v letu 2025 prispevalo več komponent. Povprečna omrežnina se je znižala na 20,7 EUR/MWh oziroma za 13,0 %, dajatve za namene energetike pa na 9,5 EUR/MWh, kar predstavlja 13,6-odstotni padec. Trošarina je ostala pri 1,3 EUR/MWh nespremenjena, medtem ko se je zaradi nižje osnove znižal tudi obračunani DDV, in sicer na 32,6 EUR/MWh oziroma za 12,8 %. V strukturi cene brez DDV je največji delež še naprej predstavljal tržna postavka električne energije, in sicer 78,7 %, sledile so omrežnina (14,0 %), dajatve (6,4 %) in trošarina (0,9 %). To kaže, da je bilo tudi v letu 2025 gibanje končne cene za negospodinske porabnike predvsem odvisno od gibanja tržne cene električne energije.

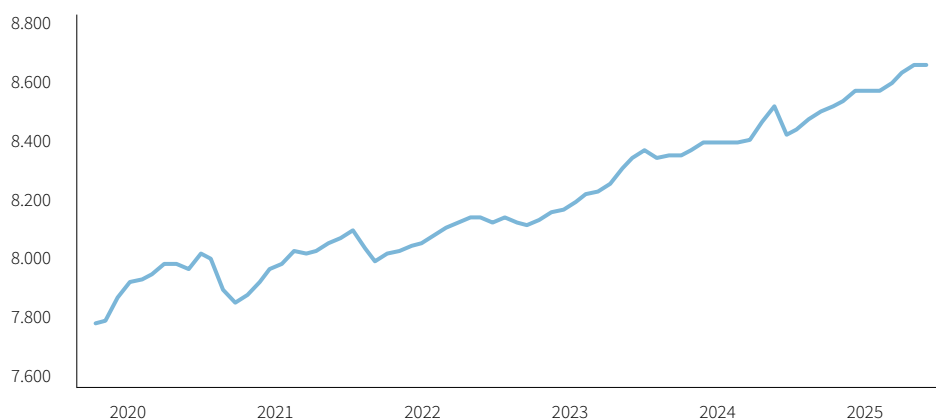
Pregled po standardnih porabniških skupinah kaže, da so se cene električne energije znižale v vseh razredih odjema, vendar z različno intenziteto. Pri ceni energenta je bil padec največji pri največjih porabnikih v skupini IF (70.000 do ≤150.000 MWh), kjer se je cena znižala za 19,8 %, sledi skupina IC (500 do <2.000 MWh) s 15,8-% padcem, skupina IB (20 do <500 MWh) s 14,3-% in skupina ID (2.000 do <20.000 MWh) s 13,4-%. Najmanjši padec je bil pri najmanjših porabnikih v skupini IA (<20 MWh), kjer se je cena znižala za 7,3 %.

Delovno aktivno prebivalstvo

Delovno aktivno prebivalstvo - SKUPAJ	2023	2024	2025	Spr. v % 2025/2024
D35 Oskrba z električno energijo, plinom in paro	8.246	8.423	8.578	1,8
D35.1 Oskrba z električno energijo	7.202	7.373	7.523	2,0
D35.2 Oskrba s plinastimi gorivi	130	136	139	2,2
D35.3 Oskrba s paro in vročo vodo	914	914	916	0,2

Vir: Statistični urad RS

Delovno aktivno prebivalstvo v oskrbi z električno energijo, plinom in paro

Vir: SURS

Sestava cene električne energije za negospodinjstva - standardne porabniške skupine

	2023	2024	2025	Sprememba v %, 2025/2024	Sprememba v %, 2025/2021
Energija	181,4	133,7	116,7	-12,7	87,3
Omrežnina	22,2	23,8	20,7	-13,0	8,4
Dajatve	10,8	11,0	9,5	-13,6	-11,2
Trošarina	1,3	1,3	1,3	0,0	-53,6
Cena električne energije, pred DDV	215,7	169,8	148,3	-12,7	56,4
DDV	35,5	37,4	32,6	-12,8	56,0
Končna cena z DDV	251,2	207,2	180,9	-12,7	56,4

Vir: Statistični urad RS

Cena energenta* - električne energije za poslovne uporabnike

	2023	2024	2025	Sprememba v %, 2025/2024	Sprememba v %, 2025/2021
IA (< 20 MWh)	165,9	131,3	121,7	-7,3	89,9
IB (20 do < 500 MWh)	167,5	138,8	118,9	-14,3	94,6
IC (500 do < 2.000 MWh)	176,3	138,7	116,8	-15,8	95,0
ID (2.000 do < 20.000 MWh)	189,6	133,1	115,3	-13,4	94,4
IE (20.000 do < 70.000 MWh)	165,5	128,3	113	-11,9	74,9
IF (70.000 do <= 150.000 MWh)	167,9	136,6	109,5	-19,8	69,2
Slovenija - nacionalni nivo	181,4	133,7	116,7	-12,7	87,3

Vir: Statistični urad RS; * (brez omrežnine, dajatev, trošarine in DDV)

Maloprodajna cena električne energije, brez DDV, je za povprečnega poslovnega odjemalca v letu 2025 znašala 148,3 EUR/MWh in je bila za 12,7 % nižja kot v letu 2024. Tudi v letu 2025 je bila najvišja pri najmanjših porabnikih in najnižja pri največjih. V skupini IA je znašala 188,6 EUR/MWh, v skupini IB 159,1 EUR/MWh, v skupini IC 152,5 EUR/MWh, v skupini ID 143,7 EUR/MWh, v skupini IE 131,6 EUR/MWh in v skupini IF 125,4 EUR/MWh. Tudi po padcu v letu 2025 so najmanjši poslovni odjemalci še naprej plačevali višjo ceno na enoto kot največji industrijski porabniki.

Na ravni končne cene električne energije, brez DDV, so bili v 2025 padci najizrazitejši v manjših in srednje velikih porabniških skupinah. V skupini IB se je cena znižala za 17,8 %, v skupini IA za 17,5 %, v skupini IF za 17,4 %, v skupini IC za 13,7 %, v skupini ID za 11,0 % in v skupini IE za 10,0 %. Pri manjših odjemalcih sta se v letu 2025 znižali tako omrežnina kot dajatve, medtem ko sta se pri večjih povečali. V skupini IA se je omrežnina znižala za skoraj 30 %, v skupini IB za 30,6 % in v skupini

IC za 7,2 %. V skupinah ID, IE in IF se je povečala, in sicer za 1,7 %, 16,7 % oziroma za 13,4 %.

V Sloveniji so bile v 1. polletju 2025 nad povprečjem cen držav EU-25 le cene električne energije za največje poslovne odjemalce v skupini IF.

Primerjava v evropskem prostoru kaže, da se je Slovenija v prvem polletju 2025 po višini cene električne energije za

povprečno porabniško skupino (z vključenimi stroški in dajatvami, pred DDV) pri negospodinskih odjemalcih uvrstila na 15. mesto med 23. državami EU, za katere so podatki na voljo (po padajočem vrstnem redu). Povprečna cena za vse porabniške skupine je znašala 150 EUR/MWh, kar je bilo 9,4 % manj kot v prvem polletju 2024, obenem pa šestino nižje od povprečja EU 27 (178,7 EUR/MWh).

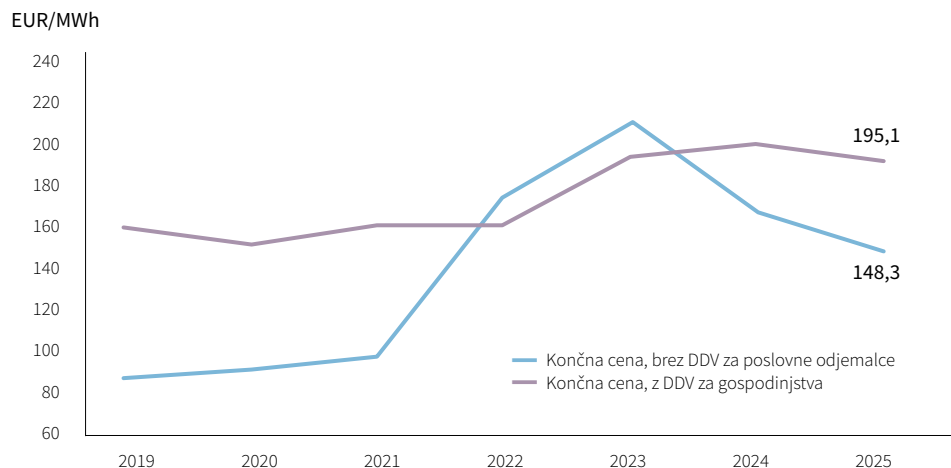
Med različnimi porabniškimi skupinami je bila cena električne energije (z vključenimi stroški in dajatvami, pred DDV) v Sloveniji v prvem polletju 2025 nižja skoraj v vseh razredih porabe. V skupini IA je cena znašala 192,5 EUR/MWh, kar je bilo 35,2 % nižje od povprečja EU 27 (296,9 EUR/MWh), Slovenija pa se je uvrstila na 21. mesto po višini cene. V skupini IB je cena v Sloveniji znašala 161 EUR/MWh, kar je bilo 29,7 % nižje od povprečja EU 27 (228,9 EUR/MWh), s čimer se je Slovenija uvrstila na 21. mesto. V skupinah IC in ID so bile slovenske cene med 155 in 146 EUR/MWh, kar pomeni med 11 % in 18 % nižje vrednosti od EU-27 povprečja. Za Slovenijo to pomeni uvrstitev med 16. in 18. mestom. V skupini IE je bila cena 132,9 EUR/MWh, kar je 3,8 % pod povprečjem EU-27, Slovenija pa je tudi tu ostala v ugodni cenovni poziciji (15. mesto). V skupini IF je cena električne energije, brez DDV v Sloveniji znašala 127,3 EUR/MWh, kar je nad povprečjem EU 25, kjer je ta znašala 124,0 EUR/MWh. V razredu večje porabe je bila cena v Sloveniji za 2,7 % dražja od EU 27 ter je zasedala 12. mesto. V Sloveniji je bila cena v tej skupini cenejša kot v Avstriji (141,5 EUR/MWh), Italiji (146 EUR/MWh), na Madžarskem (160,2 EUR/MWh) ali v Nemčiji (144,7 EUR/MWh).

Cena električne energije, brez DDV za poslovne uporabnike

	2022	2023	2024	2025	Sprememba v % 2025/2024	Sprememba v % 2024/2022
IA (< 20 MWh)	186,2	252,9	228,5	188,6	-17,5	22,9
IB (20 do < 500 MWh)	164,3	221,7	193,5	159,1	-17,8	41,3
IC (500 do < 2.000 MWh)	177,5	212,9	176,8	152,5	-13,7	61,2
ID (2.000 do < 20.000 MWh)	169,4	215,9	161,5	143,7	-11,0	69,1
IE (20.000 do < 70.000 MWh)	169,6	182,9	146,3	131,6	-10,0	59,9
IF (70.000 do <= 150.000 MWh)	168,6	181,8	151,9	125,4	-17,4	61,6
Slovenija - nacionalni nivo	176,4	215,7	169,8	148,3	-12,7	56,4

Vir: Statistični urad RS; * (brez omrežnine, dajatev, trošarine in DDV)

Gibanje cen električne energije po obeh tipih odjema

Vir: SURS, EUR/MWh, Slovenija - povprečje nacionalni nivo

Cena električne energije za gospodinjstva v 2025 nižja predvsem zaradi močnega padca omrežnine

Končna cena električne energije, z vsemi vključenimi davki, je v letu 2025 za gospodinjstva znašala 195,1 EUR/MWh, kar je bilo za 3,9 % manj kot leta 2024, vendar še vedno za 21 % več kot leta 2021. K znižanju končne cene je v največji meri prispeval padec omrežnine (-17,7 EUR), medtem ko se je cena energenta nekoliko zvišala (6,9 EUR). Na povprečno letno ceno so pomembno vplivali tudi ukrepi države pri obračunavanju prispevka za OVE in SPTE. V prvi polovici leta 2025 je veljala popolna oprostitev, v drugi polovici leta 2025 pa polovična oprostitev tega prispevka za gospodinjstva. Poleg tega je na začetku leta še učinkovala začasna regulacija cen dobave električne energije, ki je veljala do konca februarja 2025. Zaradi interventnega zakona o nujnem posredovanju so bili obračunane omrežnine v prvih

dveh četrletjih 2025 znižane, še posebej v najdražjih terminskih obdobjih (zimska sezona).

Povprečna cena energenta – električne energije za gospodinjstva – brez omrežnine, dajatev, trošarine in DDV je v letu 2025 znašala 111,0 EUR/MWh, kar je bilo za 6,6 % več kot v letu 2024 ter za 72,6 % več kot leta 2021. Nasprotno se je omrežnina za elektroenergetsko omrežje, ki je v letu 2025 znašala 42,1 EUR/MWh (brez DDV), v obdobju enega leta v povprečju znižala za 29,6 %. Prav ta komponenta cene je odločilno prispevala k nižji končni ceni gospodinjstva. Dajatev so v letu 2025 znašale 5,2 EUR/MWh (brez DDV) in so bile zaradi delnega ponovnega obračunavanja prispevka OVE+SPTE bistveno višje kot leta 2024, ko so znašale le 0,9 EUR/MWh, vendar so bile še vedno precej nižje kot leta 2021. Trošarina je ostala na znižani ravni pri 1,5 EUR/MWh in se glede na leto 2024 ni spremenila. To pomeni, da se je v letu 2025 za gospodinjstva energent sicer

ponovno podražil, vendar je bil ta vpliv več kot izravnal z nižjo omrežnino, zato se je skupna maloprodajna cena na letni ravni znižala.

Delež tržne postavke električne energije je v strukturi maloprodajne cene v letu 2025 znašal 56,9 %, delež omrežnine 21,6 %, delež dajatev 2,7 %, trošarine 0,8 % in DDV 18 % končne maloprodajne cene.

Na ravni standardnih porabniških skupin se je končna cena z vsemi davki v letu 2025 zvišala le pri najmanjših odjemalcih v skupini DA (<1.000 kWh), kjer je dosegla 328,2 EUR/MWh. S tem je bila za 0,7 % višja kot leta 2024. V vseh ostalih skupinah se je končna cena znižala med 4,2 % v DC skupini in 3,6 % v največjih dveh skupinah (DD, DE). V skupini DD (5000 do <15.000 kWh) se je cena električne energije znižala na 181,7 EUR/MWh (-3,6 %) in v skupini DE (≥15.000 kWh) na 171,5 EUR/MWh (-3,6 %).

Cene zemeljskega plina za poslovne odjemalce v Sloveniji v 2025 ponovno nekoliko višje

Povprečna cena zemeljskega plina, brez DDV, je za povprečnega poslovnega odjemalca v standardni porabniški skupini v letu 2025 znašala 55,8 EUR/MWh in je bila za 5,1 % višja v primerjavi z letom 2024 ter za 53,7 % višja v primerjavi z letom 2021. To pomeni, da se je po izrazitem znižanju v letu 2024 (-22 %) v letu 2025 cena ponovno nekoliko povišala. V letu 2025 je delež postavke cena zemeljskega plina (energenta) v končni ceni brez DDV za povprečnega poslovnega odjemalca znašal 81,1 %, delež omrežnine 10,4 %, delež dajatev 2,7 %, delež trošarine in CO₂ pa 5,7 % cene pred davkom na dodano vrednost.

Cena energenta – zemeljskega plina (brez omrežnine, dajatev, trošarine in DDV) je za povprečnega poslovnega odjemalca v letu 2025 znašala 45,3 EUR/MWh in se je v obdobju enega leta zvišala za 2,0 %, glede na leto 2021 pa je bila višja za 71,6 %. Omrežnina je v letu 2025 dosegla 5,8 EUR/MWh in se glede na leto 2024 povečala za šestino, kar je dodatno prispevalo k rasti končne cene. Dajatev (prispevki OVE+SPTE in URE) so ostale pri 1,5 EUR/MWh nespremenjene, medtem ko sta trošarina in okoljska dajatev CO₂ skupaj dosegli 3,2 EUR/MWh, kar je bilo za 45,5 % več kot leto prej.

V najmanjši porabniški skupini I1 se je cena zemeljskega plina, brez DDV, zvišala na 75,9 EUR/MWh, kar je bilo za 0,9 % več

Cene električne energije za gospodinjstva v Sloveniji – (standardne porabniške skupine, EUR/MWh)

	2023	2024	2025	Sprememba v %, 2025/2024	Sprememba v %, 2025/2021
Energija	102,7	104,1	111,0	6,6	72,6
Omrežnina	55,2	59,8	42,1	-29,6	-13,2
Dajatev	9,4	0,9	5,2	477,8	-68,1
Trošarina	1,5	1,5	1,5	0,0	-51,6
DDV	28,2	36,6	35,2	-3,8	21,4
Končna cena	197	203,0	195,1	-3,9	21,0

Vir: Statistični urad RS

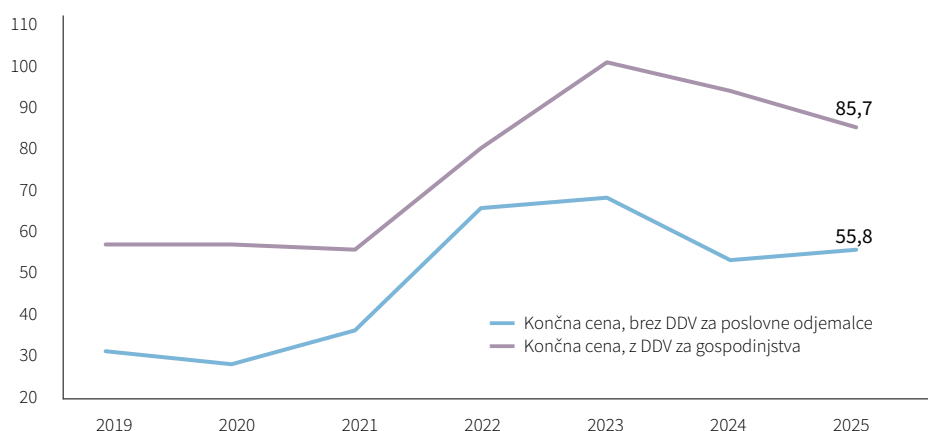
Cena zemeljskega plina za poslovne uporabnike, brez DDV

	2022	2023	2024	2025	Sprememba v % 2025/2024	Sprememba v % 2025/2021
I1 (<1.000 GJ)	81,2	98,3	75,2	75,9	0,9	66,4
I2 (1.000 do <10.000 GJ)	77,8	91,7	69,8	67,8	-2,9	56,6
I3 (10.000 do <100.000 GJ)	73,5	74,1	57,8	60,8	5,2	60,0
I4 (100.000 do <1.000.000 GJ)	62,5	58,4	48,1	50,6	5,2	48,4
Slovenija - nacionalni nivo	66,0	68,2	53,1	55,8	5,1	53,7

Vir: Statistični urad RS

Gibanje cen zemeljskega plina po obeh tipih odjema

EUR/MWh

Vir: SURS, EUR/MWh, Slovenija - povprečje nacionalni nivo

Cene zemeljskega plina z DDV* za gospodinjstva v Sloveniji, v EUR/MWh

	2022	2023	2024	2025	Sprememba v % 2025/2024	Sprememba v % 2025/2021
Energija	50,3	71,8	58,2	51,8	-11,0	96,2
Omrežnina	12,5	13,2	13,2	12,7	-3,8	0,0
Prispevka OVE+SPT in URE	62,8	85,0	71,4	64,5	-9,7	65,0
CO2 in trošarina	1,8	1,8	1,8	1,8	0,0	0,0
Končna cena	80,4	101,5	94,2	85,7	-9,0	53,6

Vir: Statistični urad RS; *standardna porabniška skupina

kot leto prej, v skupini I2 pa se je znižala na 67,8 EUR/MWh, kar pomeni 2,9-odstotni padec. V ostalih večjih porabniških skupinah se je cena ponovno zvišala, in sicer za okoli 5,2 %. Tudi v letu 2025 je ostalo pravilo, da so bile cene na enoto najvišje pri najmanjših odjemalcih in najnižje pri največjih. Ob tem so bile cene v vseh skupinah še vedno opazno višje kot leta 2021.

Cene zemeljskega plina za gospodinjstva v 2025 nižane predvsem zaradi nižje energijske postavke

Končna cena zemeljskega plina za povprečnega gospodinjstvenega odjemalca je v letu 2025 znašala 85,7 EUR/MWh, kar je bilo za 9,0 % manj kot leta 2024, vendar še vedno za 53,6 % več kot leta 2021. K znižanju končne cene je v letu 2025 prispevala predvsem nižja cena energenta, ki se je znižala na 51,8 EUR/MWh (11,0 %). Omrežnina je v 2025 znašala 12,7 EUR/MWh (3,8 %), prispevki OVE in SPT so ostali nespremenjeni pri 1,8 EUR/MWh. Trošarina in CO₂ pa sta skupaj znašala 4,0 EUR/MWh, kar je enako kot leto prej. Struktura končne cene z DDV v 2025 kaže, da je bil delež energenta najpomembnejši (61 % končne cene), sledili so omrežnina (14,8 %), trošarina in CO₂ (4,7 %), prispevki in dajatve (2,1 %), ter DDV (18 %). V letu 2025 se je cenovna dinamika pri plinu razlikovala od električne energije. Znižanje končne cene ni toliko iz nižje omrežnine kot skoraj izključno iz cene zemeljskega plina na trgu. ■

1 Negospodinjstvenega, kar poleg podjetij predstavlja tudi sektor države kot npr. bolnišnice, ministrstva.

NEK

Nuklearna elektrarna Krško – zanesljiva in odporna na podnebne spremembe

Nuklearna elektrarna Krško (NEK) z odgovornim upravljanjem, skrbnim vzdrževanjem in preišljenimi posodobitvami zagotavlja trajno obratovalno odličnost. Leto 2025 je bilo eno najučinkovitejših v desetletjih njenega obratovanja. Ob uspešnem enomesečnem remontu je bila letna proizvodnja 5,55 milijarde kilovatnih ur električne energije, kar je za dober odstotek več od načrtov; pokrila je 20 odstotkov porabe v Sloveniji. Cilj za letošnje leto brez remonta je proizvodnja več kot šest milijard kilovatnih ur električne energije.

NEK stabilnost in zanesljivost ohranja tudi v negotovih razmerah podnebnih sprememb – ob dolgotrajnih vročinskih obremenitvah poleti in tudi drugih vse pogostejših ekstremnih vremenskih pojavih. S svojimi tehničnimi zmožnostmi deluje kot blažilnik motenj v omrežju ter ohranja stabilno napetost in frekvenco elektroenergetskega omrežja ob nenadnih

spremembah. Tako sooblikuje energetska odpornost države in s konkurenčno proizvodno ceno tudi spodbudno okolje za gospodarstvo, ter je zato pomemben gradnik energetskega prehoda.

Posodobitve tudi za krepitev odpornosti na podnebne spremembe

V NEK so se za zagotovitev dolgoročnega obratovanja že pred desetletji odločili za politiko stalnih vlaganj na podlagi lastnih in mednarodnih spoznanj in izkušenj ter visokih standardov jedrske energetike. Preišljena vlaganja so povečala varnost, ki je primerljiva z elektrarnami, ki se gradijo danes, kot tudi razpoložljivost, njeno moč in proizvodnjo. Zaradi podnebnih sprememb, kot so vse pogostejša neurja s točo ter posledična izpostavljenost poškodbam in odpovedim varnostne opreme, so v zadnjih letih kot prvi v industriji povečali zanesljivost varnostnih komponent

(hladilni sistem dizelskih generatorjev, hladilne enote glavne in pomožne komandne sobe) z vgradnjo dodatne zaščite pred točo. Jeklene nosilne konstrukcije so varnostne in potresno odporne, protitočna zaščita pa je zasnovana tako, da prenese udar toče s premerom 20 centimetrov. Zaščito pred ekstremno točo so upoštevali tudi pri zamenjavi 400-kilovoltnih skoznjikov na transformatorjih, ki povezujejo NEK z omrežjem.

V tehnološkem delu elektrarne so nadgradili sistem strelovodne zaščite, ki zdaj omogoča zaščito pred strelami, ki se na tem območju lahko pojavijo v povratni dobi 10.000 let. NEK je prvi objekt v Evropi s tako strelovodno zaščito, ki je bila svojevrsten izziv pri načrtovanju in izdelavi ustrezne opreme. Proaktivnost tudi pri spoprijemanju s podnebnimi spremembami potrjuje, da NEK izpolnjuje svojo vizijo »Biti zgled varnosti in odličnosti na globalni ravni«, in potrjuje upravičenost najvišje ocene, ki jo je elektrarni po mednarodno primerljivih kazalcih že tretjič zapored podelilo Svetovno združenje operaterjev jedrskih elektrarn. ■

elmont
KRŠKO

Odgovorni za najzahtevnejše naloge.

Elektro in I&C inštalacije v **jedrski industriji**

elmont-kk.si

e.storage

BATERIJSKI HRANILNIK ZA PODJETJA IN VEČJE PORABNIKE

Popolna rešitev za integracijo obnovljivih virov energije!

Sistem za shranjevanje energije (BESS) TAB e.storage C183 zagotavlja zanesljive zmogljivosti za vse vrste aplikacij:

Zmanjševanje koničnih obremenitev
Znižajte stroške energije z inteligentnim upravljanjem koničnih obremenitev.

Trgovanje z energijo
Izkoristite nizke cene in prodajte ob visokih cenah

Frekvenčna regulacija
Stabilizirajte omrežje z natančnim uravnavanjem napetosti in frekvence

www.tab.si
info@tab.si | TAB d.d., Polena 6, 2392 Mežica

TAB Li-ion batteries

PODKAST

Kaj loči podjetja, ki ustvarjajo inovacije, od tistih, ki jih le načrtujejo?

Kako v resnici nastajajo inovacije v industriji? Kje se začnejo in zakaj nekatere uspejo, druge pa ostanejo le ideja? Kaj loči podjetja, ki ustvarjajo preboje, od tistih, ki ostajajo pri razvoju brez pravega tržnega učinka? In predvsem, kako z ustreznim podpornim okoljem poskrbeti, da ideja zaživi na trgu?

Maruša Boh in Jernej Kovač, Korporativno komuniciranje, GZS, foto: Tadej Kreft

O tem smo v podkastu Gospodarske zbornice Slovenije razpravljali z **dr. Petrom Cvahtetom iz podjetja Impol** in **Željko Kelkedi z GZS**, ki vsak na svojem področju soustvarjata slovenski inovacijski prostor.

Pogovor je dal jasen odgovor. Inovacije niso stvar navdiha, temveč rezultat sistema, sodelovanja in jasne usmerjenosti v trg.

To potrjuje tudi podjetje Impol, ki je lani prejelo najvišje nacionalno priznanje GZS, zlato priznanje za inovacijo ECO ALMg6. Gre za visoko legirano aluminij magnezijevo zlitino z izjemnimi mehanskimi lastnostmi in bistveno nižjim okoljskim od-tisom, ki ima velik tržni potencial in se uporablja v številnih panogah, od elektronike in energetike do pomorstva, gasilskih vozil, obrambne in letalske industrije, s čimer je podjetje odprlo tudi nov trg in potrdilo, da lahko razvoj materialov neposredno vpliva na mednarodno konkurenčnost.

Inovacije niso stvar navdiha, ampak sistema

Inovacija ni enkratni navdih ali srečno naključje, temveč proces. V uspešnih podjetjih je inoviranje del sistema poslovanja. Pomembni so vključevanje zaposlenih, zbiranje idej, njihova obdelava, nagrajevanje inovatorjev ter jasna podpora vodstva.

V Impolu pri tem posebno pozornost namenjajo prav sodelovanju z zaposlenimi, ki aktivno prispevajo predloge za izboljšave in sodelujejo pri razvoju novih rešitev. Inovacije tako ne nastajajo le v razvojnih oddelkih, ampak tudi skozi manjše izboljšave in koristne predloge zaposlenih, iz katerih se lahko razvijejo večji preboji.

Tak pristop omogoča, da se iz množice idej prepoznajo tiste z največjim potencialom in razvijejo v konkretne rešitve z jasno dodano vrednostjo.

Brez sodelovanja ni prebojev

Ključni izziv pri inovacijah pogosto ni tehnologija, temveč prvi korak do pravih partnerjev. Podjetja pogosto ne vedo, kako najti ustrezno raziskovalno institucijo ali razvojno okolje, ki lahko njihovo idejo pomaga razviti naprej. Prav ta začetni stik lahko odločilno vpliva na to, ali se bo ideja razvila ali obstala, pri čemer pomembno vlogo igra tudi GZS platforma »Iz laboratorija v posel«

Inovacije danes nastajajo v sodelovanju, saj podjetja potrebujejo dostop do znanja, raziskovalne opreme in kompetenc, ki jih sama pogosto nimajo.

V zadnjih letih so se zato oblikovala strateško razvojna in inovacijska partnerstva, kot so SRIP-i. Pri njihovem razvoju pomembno vlogo igra tudi Gospodarska zbornica Slovenije, ki povezuje podjetja z raziskovalnimi institucijami in pomaga pri vzpostavljanju prvih kontaktov za konkretno sodelovanje.

Pomemben del inovacijskega procesa so tudi finančni viri, ki omogočajo razvoj ideje v konkreten projekt. Vendar sredstva sama po sebi niso dovolj. Na koncu vedno odloča trg. Uspešne inovacije temeljijo na razumevanju potreb kupcev, dobrih odnosih s partnerji in jasni razvojni viziji podjetja.

Poslušajte celoten pogovor

PODKAST

Domel med globalnimi izzivi in zelenimi priložnostmi

Na tokratnem forumu regionalnih zbornic GZS smo gostili mag. Matjaža Čemažarja, predsednika uprave Domel Holding, ki je osvetlil ključne izzive sodobne industrije – od pomanjkanja kadrov in odvisnosti od strateških surovin do trajnosti, digitalizacije in inovacij kot temeljev prihodnje konkurenčnosti.

Tina Januš, Regionalna zbornica Postojna, GZS

Domel, eno vodilnih slovenskih industrijskih podjetij na področju elektromotorjev, danes s svojimi rešitvami dosega globalni trg. Iz Železnikov njihovi izdelki najdejo pot v milijone naprav po vsem svetu – od sesalnih in prezračevalnih sistemov do avtomobilske industrije, podatkovnih centrov in razvojnih projektov za vesoljsko tehnologijo. »Slovenski satelit TRISAT je bil testiran ravno v Domelu, to nam je v čast in ponos,« je povedal **predsednik uprave Domel Holding Matjaž Čemažar**.

Vse večji pritisk globalne konkurence

Matjaž Čemažar je poudaril, da prihodnost panoge zaznamujejo predvsem elektrifikacija, avtomatizacija, digitalizacija in umetna inteligenca. Ob tem ostaja eden največjih izzivov evropske industrije vse večji pritisk globalne konkurence, predvsem iz Azije. Posebej je opozoril na strateško odvisnost Evrope od Kitajske pri ključnih surovinah, zlasti pri magnetnih redkih zemelj, ki so nepogrešljivi za elektromotorje, baterije in tehnologije zelenega prehoda. Geopolitične napetosti in trgovinske omejitve lahko po njegovih besedah zelo hitro vplivajo na dobavne verige in poslovanje podjetij.

Pomemben del razprave je bil namenjen kadrovskim izzivom. V podjetju se soočajo s pomanjkanjem usposobljenih proizvodnih delavcev, CNC operaterjev in inženirskega kadra, zato sistematično vlagajo v razvoj talentov. Domel trenutno podpira okoli 100 štipendistov, s čimer si dolgoročno zagotavlja dotok znanja in mladih strokovnjakov.

Razvoj ostaja jedro njihove poslovne strategije

Kot eno ključnih konkurenčnih prednosti podjetja je Čemažar izpostavil kulturo inovativnosti. Zaposlene aktivno spodbujajo k predlogom izboljšav, ki so tudi finančno nagradjeni. Sistem manjših in večjih inovacij podjetju vsako leto prinese pomembne gospodarske učinke in potrjuje, da razvoj ostaja jedro njihove poslovne strategije.

”

Geopolitične napetosti in trgovinske omejitve lahko zelo hitro vplivajo na dobavne verige in poslovanje podjetij.

Ključna bo sposobnost hitrega prilagajanja globalnim spremembam

Trajnost v Domelu ne vidijo zgolj kot strošek, temveč predvsem kot poslovno priložnost. Razvoj energetsko učinkovitejših motorjev z boljšimi izkoristki pomeni manjšo porabo energije in materialov, hkrati pa podjetju odpira vrata na zahtevnejše in višje vrednotene trge. Forum je tako jasno pokazal, da bodo prihodnje konkurenčnost slovenskega gospodarstva odločali znanje, inovacije, kadri ter sposobnost hitrega prilagajanja globalnim spremembam.

V podkastu pa tudi več o tem, da Kitajska že nekaj let ni več poceni, zakaj imajo nekateri ključni kitajski inženirji prepoved potovanja v druge države ter zakaj so bila pred leti navodila za kitajske delavce na strojih napisana skorajda pri tleh.

Projekt Gospodarski forumi se izvaja v okviru Strategije lokalnega razvoja LAS med Snežnikom in Nanosom. Naložbo sofinancira Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj. ■

Poslušajte celoten pogovor

KOLUMNA

Turizem in trg nepremičnin v vzponu, industrija še v zastoju

Slovensko gospodarstvo na prelomu v leto 2026 kaže izrazito dvojnost: na eni strani vztrajna rast cen nepremičnin in relativno živahna aktivnost na pretežno sekundarnem trgu (z rabljenimi nepremičninami), na drugi pa ohlajanje potrošnje, industrijske aktivnosti in zaupanja. Takšna kombinacija kazalnikov ni neobičajna v tej fazi cikla, vendar v slovenskem primeru razkriva tudi pomembna strukturna neskladja, ki bodo v prihodnje oblikovala dinamiko gospodarske rasti.

Bojan Ivanc, CFA, CAIA, glavni ekonomist GZS, foto: Tadej Kreft

Najbolj izstopajoč pojav ostaja trg stanovanjskih nepremičnin. V zadnjem četrletju 2025 so cene medletno porasle za 5,8 %, kar predstavlja najvišjo četrletno rast v letu. Dinamiko so poganjale predvsem cene novih družinskih hiš, ki so se zvišale za desetino, ter rabljenih stanovanj (+8,8 %). Ob tem je vrednost prodaje novih stanovanj dosegla zgolj 11,5 milijona evrov, kar je medletno za 36 % manj in najnižja raven v zadnjih petih letih in pol. Število prodaj (40) je bilo prepolovljeno in primerljivo z obdobjem pandemije. Takšna gibanja niso presenetljiva ob šibki stanovanjski gradnji, ki omejuje ponudbo novih enot. Posledično se povpraševanje prelija na trg rabljenih nepremičnin, kjer beležimo zgodovinsko visoko vrednost prodaje (+35,6 %) in občutno rast števila transakcij (+20 %). Ta premik potrjuje tezo o strukturnem pomanjkanju novih stanovanj, ki ob vztrajnem kreditiranju gospodinjstev dodatno poganja rast cen.

”

Kljub rasti stanovanjskih posojil in likvidnosti v bančnem sistemu realni sektor (industrija, trgovina) kaže znake ohlajanja, kar nakazuje na potencialna makroekonomska neravnovesja.

Podobno dinamiko, čeprav z nekoliko drugačnimi poudarki, opazujemo tudi na trgu poslovnih nepremičnin. V zadnjem četrletju 2025 so cene porasle za 8,5 %, pri čemer so trgovinski in storitveni lokali beležili kar šestinsko rast. Rast cen v pisarniškem segmentu je ostala bistveno bolj zmerna (+1,2 %), kar odraža spremembe v načinih dela in nižje povpraševanje po klasičnih pisarniških prostorih. Likvidnost trga se izboljšuje že četrto četrletje zapored, saj je število transakcij poraslo za 14,2 %, vrednost prodaj pa celo za dve tretjini. Rast je bila posebej izrazita pri večjih pisarniških poslih, kar se odraža tudi v povečani prodani površini.

Medtem ko nepremičninski trg ostaja razmeroma robusten, realni sektor kaže znake ohlajanja. Poraba električne energije je bila februarja medletno nižja za 3,4 %, kar je posledica tako večje proizvodnje iz sončnih elektrarn (del teh je pred merilnim mestom) kot tudi šibkejše industrijske aktivnosti. V predelovalnih dejavnostih je poraba upadla za 5,7 %, kar sovpada z nizkim izvozom, slabšo izkoriščenostjo kapacitet in pomanjkanjem naročil. Podoben signal daje tudi rahlo znižanje porabe zemeljskega plina, ki je prvič po desetih mesecih upadla.

Na strani končnega povpraševanja so gibanja mešana. Turizem ostaja svetla točka, saj so se prenočitve februarja povečale za 4,3 %, v prvih dveh mesecih pa za 7,6 %. K rasti so prispevali tako tuji kot domači gostje, pri čemer izstopajo obiskovalci iz Hrvaške, Madžarske in Srbije. Kljub temu pa se rast nekoliko umirja, deloma tudi zaradi zunanjih dejavnikov, kot so mednarodni športni dogodki (ZOI v Milanu/Cortini).

Nasprotno se zasebna potrošnja sooča z izzivi. Realni prihodki v trgovini na drobno so v prvih dveh mesecih 2026 upadli za 2 %. Največji padec beležimo pri prodaji motornih goriv (-6 %) in živil (-3 %), kar je glede na rast razpoložljivih dohodkov presenetljivo. Razlaga se skriva v še vedno visoki ravni cen hrane (cene se namreč v zadnjih 8 mesecih celo niso spremenile) ter preusmerjanju potrošnje v storitve, tudi v tujini. To potrjuje tudi poročanje trgovcev o povečanih zalogah.

Kazalniki zaupanja dodatno potrjujejo previdnost gospodarskih subjektov. Gospodarska klima se je marca sicer rahlo izboljšala na mesečni ravni, vendar se na četrletni ravni poslabšuje. Negativni prispevki prihajajo iz gradbeništva, storitev, trgovine in predelovalnih dejavnosti, kjer podjetja opozarjajo na slabša pričakovanja glede prihodnje prodaje in proizvodnje.

V bančnem sektorju opazimo zanimiv razkorak. Posojila nefinančnim družbam so januarja porasla za 5,3 %, kar je najvišja rast po letu 2023, medtem ko se rast potrošniških posojil postopno umirja. Nasprotno se ponovno krepí kreditiranje stanovanjskega segmenta (+10 %), kar je neposredno povezano z aktivnostjo na trgu rabljenih nepremičnin. Ob tem ostajajo depoziti gospodinjstev in podjetij visoki, kar nakazuje na previdno finančno vedenje in omejeno pripravljenost na večje potrošniške izdatke.

Obrestne mere so se v začetku leta sicer nekoliko znižale, vendar so pričakovanja obrnjena navzgor. Kombinacija inflacijskih pritiskov, geopolitičnih tveganj in kratkotrajne rasti medbančnih obrestnih mer (Euribor) nakazuje možnost ponovnega zaostrovanja denarne politike, kar bi lahko dodatno vplivalo na investicije in potrošnjo. Vseeno trg signalizira eden do dva skromna dviga v letošnjem letu, kar je po naši oceni zmotno prepričanje.

Sestavljeni PMI v območju evra (50,5) kaže na stagnacijo gospodarske aktivnosti, pri čemer so storitve pod pritiskom padca novih naročil, industrija pa ohranja rast predvsem zaradi začasnih dejavnikov, kot so predčasna naročila in motnje v dobavnih verigah.

”

Upad porabe električne energije in zemeljskega plina, zlasti v predelovalnih dejavnostih, potrjuje šibko industrijsko aktivnost in nizko izkoriščenost proizvodnih kapacitet.

Sklepamo lahko, da slovensko gospodarstvo vstopa v obdobje povečane negotovosti in povečanja zalog surovin in polizdelkov, tudi zaradi strahu pred ne dobavljivostjo in dvigom cen. Nepremičninski trg za zdaj ostaja trden, vendar njegova rast temelji na omejeni ponudbi in kreditni podpori, kar pomembno ne prispeva k rasti BDP. Hkrati šibki signali iz industrije, potrošnje in zaupanja nakazujejo, da se gospodarska aktivnost postopno ohlaja. Ključno vprašanje za prihodnje mesece bo, ali bo prišlo do mehke prilagoditve zaradi bližnjevzhodne krize ali izrazitejšega obrata v industriji. ■

POSLOVNA KLIMA

Evrsko območje 2026: gospodarska rast spet pod pritiskom, inflacija višje

Energijski šoki prispevajo k vztrajanju inflacijskih pritiskov, hkrati pa ob oslabitvi poslovnega zaupanja povečujejo tveganja za upočasnitev gospodarske rasti.

Darja Močnik, Analitika GZS

Motnje v transportu skozi Hormuško ožino ter napadi na energetske infrastrukture zalivskih držav so zvišali cene nafte in plina, številnih njenih derivatov in tako povečali negotovost glede cen in dobav. To ima negativen vpliv na gospodarsko rast in pozitivnega na višjo rast cen – inflacijo. Višje cene energentov, še posebej pogonskih goriv, se hitro odrazijo v zasebni potrošnji predvsem prek slabše kupne moči, šibkejšega razpoložanja gospodinjestev in višjega previdnostnega varčevanja. Pričakovati je manj nakupov trajnih dobrin ter diskrecijskih storitev, kot sta ne nujni transport in turizem, del stroškov pa se postopno prenaša tudi v druge skupine blaga.

V **osnovnem scenariju** ECB ocenjuje za območje evra, da naj bi se realna rast BDP v letu 2026 upočasnila na 0,9 %, po 1,5 % v letu 2025, nato pa se v letih 2027 in 2028 postopno okrepila na 1,3 % do 1,4 %. Glavni zavori bosta šibkejša zasebna potrošnja in zadržana rast investicij, saj višje cene energentov zmanjšujejo kupno moč gospodinjestev in slabijo poslovno zaupanje. Kljub temu naj bi srednjeročno rast še naprej podpirali odporen trg dela, javna poraba ter višji infrastrukturni in obrambni izdatki. Inflacija (HICP) naj bi se v osnovnem scenariju opazno dvignila in naj bi v letu 2026 znašala 2,6 %, potem ko naj bi v drugem četrtletju dosegla 3,1 %, kar bo zmanjšalo realno kupno moč prebivalstva. Glavni razlog je skok cen energentov, saj naj bi cena sodčka nafte brent v drugem četrtletju dosegla okoli 90 USD, plina pa približno 50 EUR/MWh (ttf Rotterdam), nato pa naj bi se postopno umirila. Ob tem naj bi se višji energetske stroški od konca leta 2026

postopno prelili tudi v cene hrane, zato se pričakuje okrepitev rasti cen.

V **neugodnem scenariju** bi bile motnje v oskrbi z energijo hujše, vendar še vedno pretežno začasne narave. Cena nafte naj bi v drugem četrtletju 2026 dosegla 119 USD za sod, cena plina pa 87 EUR/MWh. Rast BDP bi se znižala na 0,6 % v 2026 in na 1,2 % v 2027, medtem ko bi inflacija v 2026 porasla na 3,5 %. Ključna razlika glede na osnovni scenarij je močnejši prenos energetskega šoka na druge komponente cen, zlasti na hrano, blago, storitve in plače.

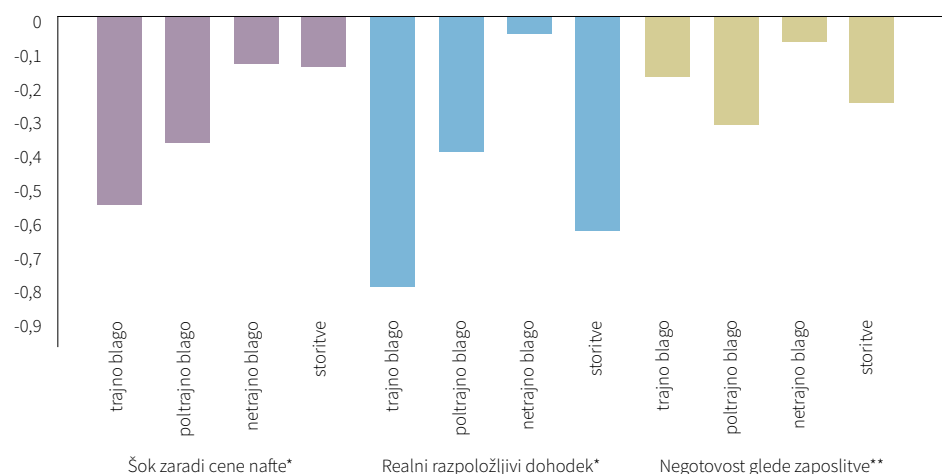
Najbolj negativen scenarij je izrazilo stagflacijski. Predpostavlja še hujše in trajnejše motnje ter dodatno uničenje energetske infrastrukture. V takem primeru bi cena nafte v drugem četrtletju 2026 dosegla 145 USD za sod, cena plina pa 106 EUR/MWh.

Rast BDP bi se v letu 2026 znižala na komaj 0,4 %, v letu 2027 pa na 0,9 %, pri čemer bi se v takem okolju povečalo tveganje kratkotrajne tehnične recesije, zlasti v obdobju najmočnejšega cenovnega šoka. Hkrati bi se skupna inflacija povzpela na 4,4 % v letu 2026 in ostala zelo visoka tudi v letu 2027, ko bi dosegla 4,8 %. To pomeni, da bi se začetni energetske šok močno pretil v hrano in druge cene, evrsko območje pa bi se hitro približalo okolju nizke rasti in vztrajno visoke inflacije.

Ključno sporočilo: tveganja ostajajo asimetrična – navzgor za inflacijo in navzdol za rast, odvisno od trajanja in intenzivnosti energetskega šoka. ■

Evroobmočje: občutljivost potrošnje gospodinjestev po kategoriji

relativna sprememba potrošnje gospodinjestev glede na različne vrste potrošnje, po visokem dvigu cen naftnih derivatov

Vir: Oxford Economics, Haver Analytics

* Prilagojeno razliki med predvojno napovedjo in marčno napovedjo

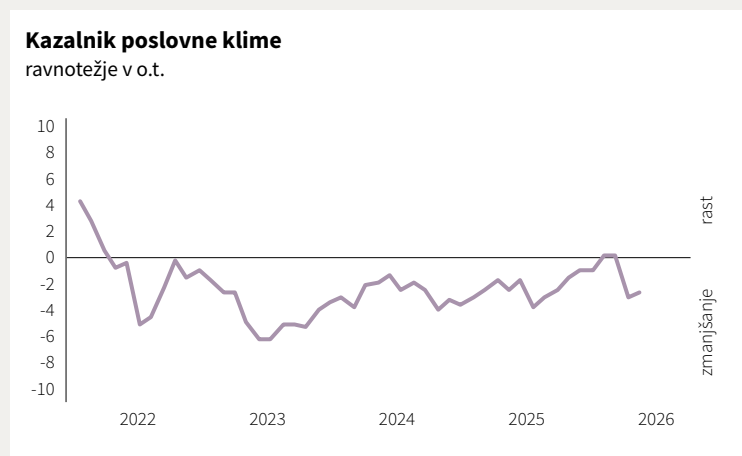
**Prilagojeno na 50 % povečanja po ruski invaziji na Ukrajino

5 ključnih podatkov za Slovenijo

+0,5 odstotne točke

(I-III 2026/I-III 2025) – poslovna klima v Sloveniji

Gospodarska klima je na 3-mesečni ravni (prvo četrletje letos) znašala -1,8 odstotne točke in se je izboljšala (za 0,5 o. t.) glede na enako obdobje 2025, glede na predhodno zadnje četrletje 2025 pa se je poslabšala za 1,5 o. t. K poslabšanju gospodarske klime v primerjavi s predhodnim četrletjem je vplivalo zmanjšanje zaupanja v gradbeništvo (-4 o. t.) ob slabšem pričakovanem zaposlovanju, v storitvenih dejavnostih (-3,3 o.t.) ob slabšem pričakovanem povpraševanju, v trgovini na drobno (-2,7 o. t.) in v predelovalnih dejavnostih (-1,3 o. t.). Le zaupanje potrošnikov se je izboljšalo za 3,3 o.t.

+8,9 % (4. čet. 2025/4. čet. 2024) – gradbeni stroški za nova stanovanja

Gradbeni stroški za nova stanovanja v Sloveniji so se v zadnjem četrletju 2025 zvišali za 8,9 % glede na enako obdobje 2024, kar kaže na nadaljnje cenovne pritiske v stanovanjski gradnji. Najbolj so se zvišali stroški dela, in sicer za 15,6 %, na kar je vplivalo pomanjkanje usposobljene delovne sile in zimski regres. Po drugi strani so se stroški materiala zvišali precej zmerneje, za 1,4 %. Na četrletni ravni (glede na 3. četrletje 2025) so se skupni gradbeni stroški povečali še izraziteje, za 14,7 %, na kar je vplivala kar 30-odstotna rast stroškov dela, na kar je vplival tudi enkratni izplačan zimski regres. Gradbeništvo je še vedno dejavnost z največ prostimi delovnimi mesti, kjer je pomanjkanje usposobljenih delavcev pomemben omejitveni dejavnik.

-0,3 % (XI 2025-I 2026/XI 2024-I 2025) – izvoz blaga

Izvoz blaga se je po podatkih iz plačilne bilance v obdobju november 2025-januar 2026 medletno zmanjšal za 0,6 %, uvoz pa povečal za 0,3 %. Na evropske trge se je izvoz blaga zmanjšal (-0,3 %) kot tudi uvoz (-1,4 %), kar kaže na zadržano gospodarsko aktivnost

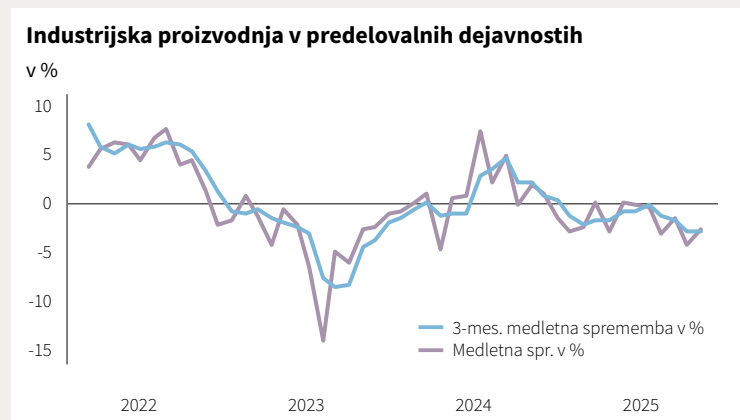
v evropskem prostoru. Izvoz v Ameriko se je zmanjšal za 11,0 %, uvoz pa za 7,3 %, kar lahko pripišemo učinku višjih uvedenih carinskih tarif. Na uvozni strani pa je izrazito izstopala rast iz azijskih držav (+26,0 %), kar nakazuje večjo odvisnost od azijskih dobavnih verig, medtem ko je bila rast izvoza v azijske države nizka (+2 %). Izvoz storitev se je v tem obdobju povečal za 6,5 %, uvoz pa za 6,1 %.

+6,8 % (XI 2025-I 2026/XI 2024-I 2025) – prihodek v tržnih storitvenih dejavnostih

Nominalni prihodek v storitvah se je v obdobju november 2025-januar 2026 povečal za 6,8 % glede na enako obdobje leto prej. Rast je bila najizrazitejša pri poslovanju z nepremičninami (+12,3 %), informacijskih in komunikacijskih dejavnostih (+9,9 %), kjer izstopa rast v računalniškem programiranju (+14,4 %). Sledi rast v strokovnih, znanstvenih in tehničnih dejavnostih (+9,2 %), ob višji rasti drugih strokovnih in tehničnih dejavnosti (+12 %). Prihodek v gostinstvu je porasel za 7,5 %. Promet in skladiščenje beleži skromnejše rasti prihodkov (+2,6 %), ob padcu v zračnem prometu (-4,5 %). Med drugimi raznovrstnimi dejavnostmi (+5,1 % rast) izstopajo po rasti pisarniške storitve (+16,2 %) in po zmanjšanju zaposlitvene dejavnosti (-2 %).

-3,0 % (XI 2025-I 2026/XI 2024-I 2025) – industrijska proizvodnja

Skupna vrednost industrijske proizvodnje je bila v obdobju november 2025-januar 2026 medletno za 3 odstotke nižja. K temu je ključno prispeval 2,8-odstoten padec obsega industrijske proizvodnje v predelovalnih dejavnostih. Z največjimi padci so se soočali v proizvodnji drugih vozil in plovil (-29 %), popravil in montaži strojev (-24 %), kemikalij in kemičnih izdelkov (-8,1 %), proizvodnji usnja in proizvodnji elektronskih naprav (-6,6 %), z rastjo pa v drugih raznovrstnih predelovalnih dejavnostih (+14,4 %) ter proizvodnji računalnikov in elektronskih naprav (+13,8 %). V rudarstvu se je proizvodnja skrčila za petino in v oskrbi z električno energijo, plinom in paro za 3 %.

Monika Malgaj
predsednica Zasavske
gospodarske zbornice

Tjaša Polc
direktorica Zasavske
gospodarske zbornice

INTERVJU

Zasavje na prelomnici: od rudarske dediščine do zelene, tehnološke prihodnosti

Zasavje, regija z močno industrijsko dediščino, danes odpira novo razvojno poglavje. Prehod iz nekdanje rudarske tradicije v prostor (zelene) tehnologije in inovacij je nujen, a preobrazba ni enostavna; spremljajo jo izzivi prestrukturiranja, pomanjkanja kadrov in privabljanja investorjev. Hkrati pa regija skriva tudi velik, še neizkoriščen potencial.

Mateja Jordan, foto: Tadej Kreft

Kako uspešna je pot pravičnega prehoda, kje so največje priložnosti in kaj Zasavje danes ponuja mladim, razkrivata direktorica in predsednica **Zasavske gospodarske zbornice. Tjaša Polc** in **Monika Malgaj** kot edini ženski vodstveni tandem slovenskih regionalnih zbornic prinašata svež pogled mlajše generacije ter jasno vizijo razvoja regije.

Zasavje je več kot dve stoletji gradilo identiteto na rudarstvu. Kako danes ocenjujete prehod iz rudarske v sodobno industrijsko in tehnološko gospodarstvo?

Malgaj: Zasavje se vse bolj usmerja v industrijo, tehnologijo in inženiring, pri tem pa je ključno ustvarjanje kakovostnih delovnih mest in zadrževanje kadrov v regiji. Prehod iz rudarske v sodobno gospodarstvo še ni zaključen in bo trajal še nekaj časa, saj je rudarstvo dolgo oblikovalo identiteto regije.

Polc: Priprava Strategije za izstop iz premoga in Območnega načrta pravičnega prehoda Zasavske regije se je začela leta 2020. Za podjetja, zlasti industrijo, je prehod nujen in v osnovi uspešen, čeprav prinaša tudi izzive. Ob zapiranju rudnikov je regija izgubila več kot pet tisoč delovnih mest, kar je glede na približno 58 tisoč prebivalcev zelo velik delež. Posledice so še vedno vidne, tudi v tem, da več kot 62

odstotkov delovno aktivnega prebivalstva dnevno migrira v druge regije.

Koliko znanja, predvsem tehničnega, je še ostalo v regiji? Verjetno je z odlivom tudi tega nekaj šlo?

Polc: Del tehničnega znanja je z odlivom kadrov sicer odšel, vendar ga je v regiji še vedno veliko. Zasavje ima močno tradicijo tehničnega znanja, ki se je v veliki meri ohranilo prav skozi razvoj podjetništva po zapiranju rudnikov. Nastalo je veliko družinskih podjetij, ki temeljijo na strokovnem, inženirskem in proizvodnem znanju ter delujejo predvsem v kovinsko-predelovalni industriji in sorodnih panogah. Po približno treh desetletjih se danes regija sooča z novim izzivom, prenosom lastništva in znanja na mlajše generacije. Ker imajo mladi danes več možnosti in drugačne interese, ta proces ni samoumeven in ostaja eden ključnih izzivov Zasavja.

Malgaj: Bolj bi morali poudariti privlačnosti teh poklicev, ki so se iz obrtnih dejavnosti razvili v sodobne industrijske, tehnične in storitvene profile, hkrati pa izpostaviti prednosti samega okolja. Zasavje ponuja mirno, zeleno in kakovostno bivanje, kar postaja vse pomembnejši dejavnik pri odločitvah mladih. Večja mesta so pogosto hektična in stresna, Zasavje pa ponuja drugačen življenjski ritem in priložnost, da se mladi vrnejo ter

nadaljujejo tradicijo prejšnjih generacij. Pri tem ne gre le za dnevne migracije, temveč tudi za vprašanje izseljevanja.

Imamo torej mogoče še vedno napačno predstavo o Zasavju kot o neki industrijski, onesnaženi, mračni, temni regiji?

Polc: Nekdo, ki je regijo obiskal pred 30, 20 ali celo 15 leti, bi bil danes zagotovo presenečen, saj se je podoba Zasavja v zadnjih letih spremenila. Če je nekoč prevladovala »sivina«, je danes slika povsem drugačna. Veliko zaslug imajo lokalne skupnosti, saj so veliko naredile na področju urejanja prostora, predvsem s spremembami namembnosti zemljišč. V regiji imamo namreč veliko nekdanjih rudarskih površin in industrijskih objektov, ki danes dobivajo novo vlogo, revitalizacija teh območij pa poteka v sodelovanju občin, regionalne razvojne agencije in gospodarske zbornice. Med njimi je denimo podjetniški inkubator Kompreshaus v Hrastniku, ki nastaja v sodelovanju Zasavske gospodarske zbornice in občine Hrastnik.

Kje pa danes stojijo tradicionalne panoge, kot so steklarska, strojna in elektrotehnična, in katera med njimi ima največ priložnosti za razvoj?

Polc: Praktično vse. Steklarstvo in elektroindustrija sta tradicionalni industrijski panogi, ki pa se zelo uspešno transformirata in sledita konkurenci in jo v nekaterih primerih celo prehitevata, tudi na področju raziskav, razvoja in inovacij. Steklarna Hrastnik je bila, kolikor mi je znano, edino podjetje v Sloveniji, ki je prejelo sredstva iz evropskega inovacijskega sklada, s pomočjo katerih razvijajo tudi rešitve na področju vodika in so bistveno zmanjšali svoj ogljični odtis. Brez tega bi zelo težko ostali konkurenčni. Podobno velja za elektroindustrijo, saj večja podjetja v regiji, kot je ETI Izlake, intenzivno vlagajo v inovacije.

Podatki kažejo, da Zasavje dosega približno 55 odstotkov slovenskega BDP na prebivalca, kar je najmanj med slovenskimi regijami. Kje vidite razloge? Je to predvsem posledica zapiranja rudnikov?

Malgaj: Zapiranje rudnikov je sprožilo spremembe, ni pa edini razlog za današnje stanje. Nova ekonomija in dejavnosti, ki se razvijajo v regiji, še niso dosegle dovolj visoke dodane vrednosti. Poleg tega, kot

rečeno, regiji še vedno ne uspe v zadostni meri zadržati kadra, kar se neposredno odraža tudi v BDP.

Zasavje se po obsegu dela težko kosa z večjimi gospodarskimi središči, lahko pa jim konkurira z načinom dela, organizacijo in prilagodljivostjo in to je ena od priložnosti za postopno izboljševanje standarda, plač in posledično tudi gospodarske uspešnosti regije. Gre torej za kombinacijo dejavnikov, pri tem pa ima pomembno vlogo tudi dolgotrajen prehod iz rudarske v nove gospodarske dejavnosti. Upamo, da se bo z razvojem novih, predvsem visokotehnoloških podjetij, BDP postopoma povečeval.

”

Po približno treh desetletjih se danes regija sooča z novim izzivom, prenosom lastništva in znanja na mlajše generacije. Ker imajo mladi danes več možnosti in drugačne interese, ta proces ni samoumeven in ostaja eden ključnih izzivov Zasavja.

Polc: Gre za kombinacijo zgodovinskih okoliščin in sistemskih dejavnikov. Tudi v Savinjsko-šaleški regiji se lahko ponovi podoben scenarij, zato pogosto poudarjamo, da se je treba iz zasavske izkušnje učiti in se pravočasno odzvati na sistemske spremembe oziroma na transformacijo premogovne dejavnosti.

Zasavje je z rudniki v vseh treh občinah tudi močno razvito industrijsko zaledje. V 70. in 80. letih je regija veljala za eno ključnih središč inženirskega znanja, pomembno vlogo je imela tudi Strojna tovarna Trbovlje. To so bila za Zasavje gospodarsko zelo močna, zlata leta. Z zapiranjem rudnikov so se začele postopno zapirati tudi številne industrijske dejavnosti in številka ni bilo več mogoče doseči.

Del današnjega gospodarstva deluje v panogah, kjer je ustvarjanje visoke dodane vrednosti zahtevnejše, hkrati pa se razvijajo tudi nove uspešne zgodbe. Med njimi izstopa podjetje Dewesoft, ki z drugačnim pristopom, vlaganjem v razvoj in povezovanjem v visokotehnološkem okolju skupaj s podjetniškim inkubatorjem Katapult spodbuja novo podjetniško miselnost ter nastajanje inovativnih podjetij med mladimi.

Nekatera podjetja torej vendarle lahko konkurirajo tudi podjetjem iz večjih mest pri privabljanju in ohranjanju visoko usposobljenih kadrov. Katere poklice in znanja regija danes najbolj potrebuje? In kako bi lahko postala še bolj privlačna za mlade strokovnjake in podjetnike?

Malgaj: Poznam podjetje, ki se je v zadnjem letu preselilo iz Ljubljane v Trbovlje, ravno zaradi prednosti, kot so nižji stroški poslovanja in dela ter manjša konkurenca pri pridobivanju zaposlenih. To je ena od pozitivnih zgodb, ki kaže, da ima regija potencial.

Če želimo razvijati podjetja z visoko dodano vrednostjo in nadaljevati z digitalizacijo proizvodnje, so ključni ustrezni kadri, predvsem na področju tehnologije, inženirstva, tehnike, pa tudi energetike, ki bo igrala pomembno vlogo pri zelenem prehodu Zasavja.

Polc: Po drugi strani pa se podjetja še vedno soočajo tudi s pomanjkanjem nekoliko nižje kvalificirane delovne sile, kar pogosto zahteva zaposlovanje tujih delavcev in prilagajanje organizacije dela.

Med najbolj iskanimi profili so sicer elektrotehniki, mehatroniki in CNC operaterji, narašča pa tudi potreba po kadrih za zeleni prehod ter strokovnjakih s področja IT in kibernetike varnosti, ki bodo v prihodnje ključni, čeprav se podjetja tega še ne zavedajo vedno. Vse več poudarka je tudi na nadgradnji znanj, predvsem na področju digitalizacije.

Podjetja so pri privabljanju kadrov precej inovativna. Podjetje, ki je nekoč težko pridobilo študente in dijake, danes na razpis prejme več prijav, kot ima razpoložljivih mest, saj veliko vlaga v prepoznavnost in znamčenje delodajalca. To je za mlade danes zelo pomembno, od delovnih pogojev do celotne podobe podjetja.

Zanimivo je tudi, da v srednjem managementu večjih podjetij dela vse več ljudi, ki ne prihajajo iz Zasavja, kar kaže, da

podjetja znajo uspešno pridobivati kader tudi iz širšega okolja.

Omenili sta pravični prehod. Kako po zapletih z evropskimi sredstvi trenutno poteka ta proces in kako konkretno bo vplival na gospodarstvo? Bo prinesel nova delovna mesta?

Polc: Še vedno smo v fazi pričakovanja razpleta po razveljavljenem razpisu SPIRIT, kjer naj bi bilo več znanega do konca aprila. Cilj teh sredstev je jasen: podpreti razogljičenje industrije, spodbujati zeleno poslovanje in ustvarjati nova delovna mesta, kar je tudi bistvo pravičnega prehoda in verjamemo, da bo imel pozitiven vpliv na regijo.

Za uspešnost zelenega prehoda sta pomembna tudi izobraževanje in povezovanje. V Zasavju smo pridobili sredstva za projekt, ki krepi zelene in digitalne kompetence pri mladih ter povezuje šolstvo z gospodarstvom. Pri tem ima pomembno povezovalno vlogo tudi Zasavska gospodarska zbornica. Čeprav regija nima višje ali visokošolske ustanove, ima močno

srednješolsko mrežo, pomembno za razvoj prihodnjih kadrov.

”

V Zasavju se dogajajo pomembni premiki pri učinkoviti rabi energije in izkoriščanju opuščenih rudniških površin

Kakšna pa je vloga Centra za pravični prehod?

Polc: Center za pravični prehod deluje kot stičišče za praktično vse ključne deležnike v regiji in kot povezovalec združuje potrebe gospodarstva, lokalnih skupnosti, izobraževalnih institucij in drugih partnerjev. Ob njegovi podpori podjetja tudi lažje

dostopajo do informacij o razpisih in drugih priložnostih, kar je ključno za uspešno črpanje sredstev in razvoj projektov v regiji. Zasavska gospodarska zbornica pa kot povezovalni člen centru posreduje informacije o dejanskih potrebah gospodarstva, po drugi strani pa pomaga podjetjem pri iskanju različnih virov financiranja.

Kje lahko gospodarstvo najbolj izkoristi priložnosti, ki jih prinašajo zelene tehnologije in obnovljivi viri energije?

Malgaj: V Zasavju se že dogajajo pomembni premiki, predvsem pri učinkoviti rabi energije in izkoriščanju opuščenih rudniških površin. Eden večjih projektov je postavitve sončne elektrarne med Trbovljami in Hrastnikom, ki bo lahko z električno energijo oskrbovala približno dva tisoč gospodinjstev. Podobni projekti se načrtujejo tudi drugod po regiji.

Polc: Eden od njih poteka na odlagalšču žlindre in pepela. Ta degradirana zemljišča, neprimerna za klasično gradnjo, so primerna za postavitve fotovoltaičnih sistemov, takšna raba pa prispeva tudi k

zaščiti teh površin in preprečuje nadaljnjo degradacijo okolja.

Pomemben korak za regijo je tudi vzpostavitev centra DUBT, dislocirane enote Kemijskega inštituta, kjer razvijajo baterijske in vodikove tehnologije za učinkovitejšo rabo obnovljivih virov in razogljčenje industrije. Takšne pobude kažejo, da lahko Zasavje svojo industrijsko dediščino uspešno preoblikuje v napredne, trajnostne tehnologije.

Kako pa lahko Zasavje na opuščene industrijske lokacije privabi investitorje? Kako jih prepričati o potencialu regije in koliko je na tem področju že narejenega?

Polc: Investitorji imajo pogosto zelo konkretne prostorske zahteve, saj potrebujejo predvsem večje, ravne površine, ki jih v Zasavju zaradi reliefa ni veliko. Vse tri doline so v veliki meri že zapolnjene, kar predstavlja določeno geografsko omejitev, kljub temu pa se odpirajo nove priložnosti. S sredstvi pravičnega prehoda bo podprt tudi projekt tehnološkega podjetniškega inkubatorja, katerega soinvestitor je podjetje Dewesoft in bo umeščen na eno redkih večjih ravnih površin med Trbovljami in Hrastnikom.

Za manjše investitorje pa se rešitve praviloma najdejo. Pri tem ima pogosto pomembno vlogo tudi gospodarska zbornica, ki pomaga pri povezovanju, iskanju ustreznih lokacij in vzpostavljanju sodelovanja z lokalnim okoljem.

Kakšno vlogo pa pri tem igra logistična dostopnost regije?

Polc: Prometna dostopnost ostaja ena ključnih ovir za hitrejši gospodarski razvoj, saj neposredno vpliva na zanimanje investitorjev in delovanje podjetij. Dostopnost je otežena tako na zahodni kot na vzhodni strani regije, zato bi bila za nadaljnji razvoj nujna boljša povezava z avtocestnim omrežjem, še posebej problematična je povezava s Posavjem. Med Hrastnikom in Zidanim Mostom je odsek z enosmerno, zelo ozko cesto in s semaforjem, kar praktično onemogoča resen tovorni promet. Župani zasavskih občin si sicer prizadevajo za pospešitev projektov, vendar so postopki dolgotrajni.

Tukaj ima seveda pomembno vlogo država. Kaj bi še pričakovali od države v povezavi z razvojem vaše regije?

Polc: Pomemben korak je bila nedavna sprememba zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja, pri kateri so bili zasavski župani zelo aktivni. Regija, kot je zasavska, je tudi na državni ravni prepoznana kot območje, ki potrebuje dodatno razvojno podporo, kar je pomembno tudi z vidika decentralizacije. Veliko dnevnih migracij v Ljubljano namreč kaže, da je treba del delovnih mest in dejavnosti bolj enakomerno razporediti po državi, pri čemer imata pomembno vlogo tako država kot tudi gospodarstvo.

Za prihodnji razvoj regije so pomembne tudi stanovanjske priložnosti za mlade. Nepremičnine v Zasavju so še vedno bistveno dostopnejše kot v večjih urbanih središčih, kar je pomembna prednost. Zato se vse več mladih odloča za življenje v regiji, tudi če delajo drugje ali na daljavo, saj lahko tako občutno znižajo življenjske stroške. In nenazadnje, medtem ko se drugod po Sloveniji soočajo s pomanjkanjem prostora, v Zasavju praviloma noben otrok ne ostane brez mesta v vrtcu. Tudi takšni dejavniki pomembno vplivajo na odločitev mladih, kje bodo živeli.

”
Povezovanje gospodarstva z raziskovalno sfero je ena ključnih usmeritev zbornice, še posebej pri podjetjih, ki vlagajo v inovacije, raziskave in razvoj.

Zasavja doslej nismo dojemali kot posebej privlačne turistične regije. Se tudi na tem področju kaj premika in katere priložnosti vidite?

Malgaj: Zasavje ima zelo velik, še neizkoriščen turistični potencial, od naravnega okolja z dolinami, hribi in zelenjem do bogate industrijske in rudarske dediščine.

Vendar, če želimo regijo razvijati kot turistično destinacijo, moramo spremeniti miselnost in najprej sami verjeti, da to je.

Polc: V zadnjem obdobju so na področju turizma vendarle vidni konkretni premiki. Pomembno vlogo ima Regionalna razvojna agencija, ki je skupaj z občinami in drugimi deležniki pripravila strategijo razvoja turizma, k razvoju turistične ponudbe pa prispeva tudi veliko lokalnih posameznikov in društev.

Obiskovalci v Zasavje večinoma prihajajo na enodnevne obiske, prevladuje pa doživljajski turizem. Med najbolj prepoznavnimi dogodki sta Jamatlon in Punce v jami, ki vsako leto pritegneta številne obiskovalce.

Poseben potencial ima industrijska dediščina, denimo najvišji dimnik v Evropi. Idej je precej, vendar takšni projekti zahtevajo širšo podporo države in lokalnih skupnosti, saj gre za zahtevne in dolgoročne investicije. Veliko priložnosti je tudi v pohodništvu, kolesarstvu in kulinariki.

Kaj vse še, poleg že omenjenih dejavnosti, Zasavska gospodarska zbornica nudi svojim članom?

Polc: Smo ena redkih regijskih zbornic z zelo dobro pokritostjo srednjih in velikih podjetij, saj združujemo približno sto članov. Povezujemo se tudi z občinami, Regionalno razvojno agencijo, Zavodom za zaposlovanje, srednjimi šolami, Ljudsko univerzo in drugimi deležniki. Med drugim koordiniramo in vodimo tudi strateško razvojno-inovacijsko partnerstvo, katerega cilj je povezovanje podjetij, raziskovalno-razvojnih organizacij in države. Prav povezovanje gospodarstva z raziskovalno sfero je ena naših ključnih usmeritev, še posebej pri podjetjih, ki vlagajo v inovacije, raziskave in razvoj.

V prvi vrsti smo glasnik naših podjetij, v zadnjih šestih letih pa smo imeli pomembno vlogo tudi pri pripravi regije na pravični prehod. Aktivno smo vključeni v vse ključne procese ter na podlagi informacij s terena sodelujemo pri pripravi različnih študij, analiz in raziskav, od potreb po kadrih in izobraževanju do stanovanjskih izzivov. To nam omogoča, da imamo neposreden vpogled v dejanske razmere v regiji in lahko učinkovito zastopamo interese gospodarstva. ■

STRIP'S

Strip's – zasavska zgodba inovacij in stabilne rasti

Podjetje **Strip's d.o.o.** iz Kandrš že več kot tri desetletja razvija in proizvaja napredne elektronske in mehatronske rešitve z globalnim dosegom. Iz lokalnega okolja so zrastle v mednarodno uveljavljenega in zanesljivega partnerja, ki združuje lasten razvoj, sodobno proizvodnjo in učinkovito dobavno verigo.

Pod eno streho združujejo veliko strokovnjakov različnih profilov, kar omogoča hitro izmenjavo znanja in učinkovito razvojno delo. Razvojni oddelek je organiziran v tri ključne divizije – elektroniko, LED in senzorično ter mehansko konstrukcijo – kar podjetju omogoča celovit pristop k razvoju izdelkov in visoko stopnjo prilagodljivosti naročnikom.

Tomaž Smrkolj, lastnik in generalni direktor

Njihove rešitve najdemo v razsvetljavi, gospodinjstvih in komercialnih napravah, kmetijski industriji, karavaningu, medicini ter na področju pametne energije. Ob tem podjetje razvija tudi lastne inovativne produkte, kot so čebelarstva nadzorna naprava BeeConn, terapevtski laser ter pametni zamašek za samočistilno steklenico in drugo, kar dodatno potrjuje njihovo razvojno širino in inovativnost.

Sedež podjetja Strip's v Kandršah

Pomemben del rasti podjetja predstavljajo tudi povezana podjetja. Strip's ima od leta 2011 hčerinsko podjetje Lumenia, ki proizvaja in ponuja napredne LED rešitve, v lanskem letu pa so odprli tudi podjetje Strips Adriatic na Hrvaškem, s čimer dodatno krepijo svojo prisotnost in zmogljivosti na širšem trgu.

Tehnološka odličnost temelji na naprednih proizvodnih procesih. Umetna inteligenca je v podjetju že poznana in aktivno vključena v izbrane tehnološke in ostale procese. Opremljanje tiskanih vezij (PCBA) poteka na avtomatiziranih SMT linijah, opremljenih s 3D SPI sistemi za sprotni nadzor nanosa spajkalne paste ter 3D AOI za napredno optično inspekcijo in zgodnje odkrivanje napak. Tak pristop omogoča stabilen proces, visoko ponovljivost in vrhunsko kakovost izdelave. Vgradnja THT komponent se prav tako izvaja na avtomatiziranih proizvodnih linijah, prilagojenih specifičnim zahtevam THT tehnologije. Spajkanje THT komponent poteka z valnim spajkanjem v kontrolirani

dušikovi atmosferi, kar zmanjšuje oksidacijo in zagotavlja zanesljive, mehansko in električno kakovostne spajkalne spoje.

Posebnost podjetja je lasten razvoj testnih naprav z naprednimi uporabniškimi vmesniki, sledljivostjo in analitiko. Interni laboratorij omogoča hitrejši razvoj in krajši čas prihoda izdelkov na trg. V prihodnje načrtujejo uvedbo rentgenske inspekcije.

»Naša prednost je v znanju, povezovanju in ljudeh. Verjamemo, da lahko s pravo ekipo in jasnimi razvojnimi fokusom tudi iz lokalnega okolja ustvarjamo vrhunske rešitve za globalne trge,« poudarja lastnik in generalni direktor Tomaž Smrkolj.

Skoraj 180 zaposlenim zagotavljajo spodbudno delovno okolje, možnosti razvoja in dolgoročno stabilnost. Zaradi rasti podjetje aktivno širi ekipo in vabi nove sodelavce.

Z jasno usmeritvijo v razvoj, tehnološko naprednost in kakovostno izvedbo Strip's utrjuje svoj položaj pomembnega razvojno-proizvodnega partnerja ter hkrati ostaja tesno povezan z lokalnim okoljem, iz katerega izhaja. ■

REGIJA

Zasavje na prelomnici: Bo regija znala izkoristiti priložnost?

Regija na poti med industrijsko preteklostjo in tehnološko prihodnostjo premaguje izzive in išče novo identiteto. Priložnosti je veliko, a tudi ovir ne manjka.

Mateja Jordan

Evropska unija je z zelenim dogovorom in Mehanizmom za pravični prehod tudi Zasavju odprla novo razvojno priložnost. Denar iz Sklada za pravični prehod regiji omogoča opuščanje fosilnih goriv, hkrati pa spodbuja modernizacijo gospodarstva, razvoj novih dejavnosti, izobraževanje kadrov ter naložbe v čisto energijo, digitalizacijo in prenavo industrijskih območij. Ob tem pa se zasavska regija še vedno sooča s pomanjkanjem ustreznih kadrov, omejenim prostorom za razvoj in izzivi pri usklajevanju potreb gospodarstva z razpoložljivimi sredstvi.

Dolga senca zaprtja rudnika

Za Zasavje, ki je v proces prestrukturiranja vpeto že več kot dve desetletji, je bilo prelomno leto 1999, ko so prebivalci na referendumu zavrnilo gradnjo novega bloka Termoelektrarne Trbovlje. Leto pozneje je sledil zakon o zapiranju rudnika Trbovlje-Hrastnik, vendar pa takratni prehod ni bil načrtovan na način, kot ga danes razumemo kot pravičnega, predvsem pri nado- meščanju delovnih mest in razvoju novih dejavnosti. Gospodarstvo se ni uspelo dovolj hitro preusmeriti, posledice pa se še danes odražajo v dolgotrajni brezposelnosti, odlivu izobraženega kadra in staranju prebivalstva.

To potrjujejo tudi demografski podatki, saj se je število prebivalcev v regiji z več kot 58 tisoč leta 2014 znižalo na približno 56.900, regija je tako v zadnjem desetletju izgubila več kot tisoč ljudi. V večini zasavskih občin prebivalstvo stagnira ali upada, najbolj izrazito v Hrastniku.

Zapiranje premogovne dejavnosti je prizadelo tudi številne povezane panoge, zato v regiji primanjkuje predvsem delovnih mest z višjo dodano vrednostjo. Tako je tudi delež delovnih migrantov iz Zasavja izrazito nad slovenskim povprečjem in se

je v zadnjem desetletju še povečeval. Leta 2024 je izven regije delalo že 53,5 odstotka zaposlenih, kar je več kot dvakrat toliko kot na ravni Slovenije, kjer delež znaša 22,5 odstotka.

Delovne migracije so le eden od vzrokov za visoke emisije CO₂, ki v Zasavju kljub opustitvi premoega ostajajo nadpovprečne. K temu poleg vsakodnevnih voženj prispevajo še slaba prevetrenost kotlin in energetska intenzivna industrija.

”

Jedro centra, ki nastaja v Kisovcu, bosta laboratorija za razvoj in testiranje baterij ter vodikovih tehnologij.

V drugem poskusu bolj preiščeno

Po prvi fazi prestrukturiranja, ki se je zaključila leta 2015, je Zasavje dobilo novo priložnost, saj ima regija od leta 2019 dostop do skoraj 75 milijonov evrov iz Sklada za pravični prehod. Razvojne aktivnosti in naložbe usmerja poseben območni načrt, ključno vlogo podporne in informacijske točke pa ima danes **Center za pravični prehod Zasavje**, ki od leta 2023 deluje v okviru Regionalne razvojne agencije.

Kot poudarja **vodja centra Martin Šikovc**, je njihova naloga predvsem praktična. »Podjetjem pomagamo razumeti, kaj pravični prehod sploh pomeni in kakšne

priložnosti prinaša. Podpiramo jih pri razvoju in pripravi projektov, prijavi na razpise, potem pa tudi pri sami izvedbi.«

Da bi ugotovili, ali prehod dejansko prinaša tudi rezultate, na portalu Pravični prehod Zasavja zbirajo ključne podatke o razvoju regije, od gospodarskih in socialnih do okoljskih in demografskih kazalcev. Spremljajo jih vse od leta 2000, kar omogoča primerjavo med obdobjem po zaprtju rudnika in današnjim stanjem.

V regiji se lahko pohvalijo z visoko uspešnostjo pri črpanju sredstev. »Razpisanih je bilo že okoli 95 odstotkov sredstev, približno 60 odstotkov pa jih je že vezanih na konkretne projekte,« pravi Šikovc. Preostanek bo namenjen predvsem stanovanjem, energetiki in podpori brezposelnim ter iskalcem zaposlitve.

Pomemben del pravičnega prehoda so tudi strateški projekti, ki so se začeli oblikovati že leta 2019, ko je Zasavje pridobilo tehnično pomoč Evropske komisije za prestrukturiranje premogovnih regij. Med njimi Martin Šikovc izpostavlja center za brezogljne tehnologije v Kisovcu ter nove poslovne cone v Hrastniku, Zagorju in na Lakonci, kjer že delujejo podjetja, kot je Skitti.

Kisovec kot laboratorij prihodnosti

Eden najpomembnejših razvojnih projektov nastaja v Kisovcu, kjer **Kemijski inštitut** gradi **Center za razvoj, demonstracije in usposabljanje za brezogljne tehnologije**. To bo prva takšna javna raziskovalna enota v Sloveniji oziroma prostor, kjer se bodo razvijale tehnologije prihodnosti. Jedro centra bosta laboratorija za razvoj in testiranje baterij ter vodikovih tehnologij, pomemben del dejavnosti pa bo tudi razvoj rešitev za zajem ogljikovega dioksida.

V Kisovcu Kemijski inštitut gradi Center za razvoj, demonstracije in usposabljanje za brezogljivične tehnologije. Foto: arhiv Kemijski inštitut

Center že zaposluje več kot 20 ljudi, skoraj polovica jih prihaja iz regije.

Na Kemijskem inštitutu pričakujejo, da bo center postopoma ustvarjal nova, visoko kvalificirana delovna mesta, predvsem za strokovnjake s področij kemije, materialov, energetike in sorodnih ved, hkrati pa prispeval tudi k razvoju podpornih delovnih mest ter zadrževanju in privabljanju talentov. »S centrom želimo prispevati k bolj raznolikemu in inovativnemu gospodarstvu ter ustvarjati nove, trajnostne priložnosti, ki bodo nadomestile tradicionalne industrije,« poudarjajo.

Projekt že v začetni fazi prinaša vlaganja v raziskovalno opremo in infrastrukturo, dolgoročno pa naj bi postal tudi platforma za privabljanje domačih in tujih investicij v razvoj zelenih tehnologij.

Center bo omogočal učinkovit prenos znanja v razvoj prototipnih rešitev, hkrati pa tudi preizkušanje in nadgradnjo idej, ki prihajajo iz gospodarstva. Podjetja bodo imela dostop do vrhunske opreme, pilotnih linij in strokovne podpore, kar pomeni, da bodo lahko nove tehnologije preizkusila v realnih pogojih in tako zmanjšala tveganja pri prehodu iz laboratorija v industrijsko uporabo. Tesno sodelovanje podjetij in raziskovalcev pri razvoju in testiranju novih materialov, komponent in sistemov na področju baterijskih in vodikovih tehnologij lahko bistveno pospeši razvoj, poveča konkurenčnost podjetij ter omogoči hitrejše in stroškovno učinkovitejše uvajanje inovacij.

Pomemben del centra bo tudi izobraževanje, predvsem na področju novih tehnologij, energetske neodvisnosti in

zmanjševanja rabe fosilnih goriv. Cilj je razvijati kader, ki bo sposoben uvajati napredne rešitve v gospodarstvo. Takšen »most« med raziskavami in industrijo je ključen, saj omogoča, da znanje ne ostane v laboratorijih, ampak se pretvori v konkretne rešitve, so prepričani na Kemijskem inštitutu.

”

Zasavje ima vse pogoje, da postane prostor za razvoj naprednih tehnologij, saj bi to lahko okrepilo celoten lokalni ekosistem.

Priložnost, ki še ni samoumevna

V **Steklarni Hrastnik**, enem ključnih industrijskih podjetij v regiji, v pravičnem prehodu vidijo velike priložnosti in hkrati opozarjajo na nekaj tveganj. »Sredstva lahko pomembno pospešijo razvoj nizkoogljivičnih tehnologij, tudi vodikovih rešitev. Vprašanje pa je, ali bodo razpisi dovolj usmerjeni, da bo ta potencial res izkoriščen,« opozarjajo. Prav v tem je ena ključnih dilem prehoda – brez jasnega fokusa se lahko denar, ki je na

voljo, razprši med različne projekte, ne da bi dosegel največji učinek.

Razvoj takšnih tehnologij hkrati odpira vprašanje, kdo jih bo razvijal. Potrebe po visoko usposobljenih kadrih hitro naraščajo, predvsem na področjih inženirstva, energetike in digitalizacije. »Projekti, kot so vodikove tehnologije in hibridni procesi, zahtevajo nova znanja in interdisciplinarne kompetence,« poudarjajo v Steklarni. To pomeni priložnost za nova, bolje plačana delovna mesta, hkrati pa zahteva več vlaganj v izobraževanje in tesnejše sodelovanje z raziskovalnimi ustanovami.

Pravični prehod temelji na znanju, tako v gospodarstvu kot v načinu razmišljanja ljudi, se zavedajo v Centru za pravični prehod Zasavja, kjer so skupaj s Savinjsko-Šaleško regijo vzpostavili program Akademije pravičnega prehoda. Izobraževanja, seminarji in podpora na področjih inovacij, zelenega in visokotehnološkega gospodarstva so namenjena podjetjem, zaposlenim in mladim. »Cilj je okrepiti znanja in kompetence, ki bodo omogočila aktivno vključevanje prebivalcev v preobrazbo regije,« poudarjajo.

Kljub pomislekom pa v Steklarni Hrastnik verjamejo, da ima Zasavje vse pogoje, da postane prostor za razvoj naprednih tehnologij, saj bi to lahko okrepilo celoten lokalni ekosistem. Vendar, opozarjajo, se to lahko zgodi le, če bo regija znala priložnost tudi strateško izkoristiti.

Od industrijskih ran do novih priložnosti

V Centru za pravični prehod vodijo tudi evidenco površin, ki so nastale kot posledica nekdanjih rudarskih in industrijskih dejavnosti, saj ta degradirana območja predstavljajo pomemben, pogosto spregledan potencial Zasavja.

V regiji je evidentiranih 44 takšnih lokacij, s skupnim obsegom skoraj 236 hektarjev, največ med njimi je prav nekdanjih rudarskih območij. »Ta prostor lahko ponovno oživimo z novimi dejavnostmi, investicijami in trajnostnimi rešitvami,« so prepričani v Centru. Prav revitalizacija teh površin je ena od ključnih priložnosti pravičnega prehoda, saj se lahko z ustreznim načrtovanjem in sodelovanjem z državo ter investitorji nekdanje industrijske rane preoblikujejo v nova razvojna jedra, ki vračajo življenje v prostor in ustvarjajo nove gospodarske priložnosti. ■

ETI

Zanesljive rešitve za stabilno energetska infrastrukturo

ETI z lastnim razvojem, nadzorom ključnih proizvodnih procesov in skladnostjo z mednarodnimi standardi krepi varnost ter dolgoročno stabilnost energetskih, industrijskih in stanovanjskih sistemov.

V času pospešenega energetskega prehoda, elektrifikacije in rasti zahtev po zanesljivi infrastrukturi postaja varnost oskrbe z električno energijo ena ključnih razvojnih prioritet. ETI že več kot sedem desetletij sistematično razvija in proizvaja rešitve za zaščito in upravljanje električne energije ter s tem pomembno prispeva k stabilnemu delovanju energetskih, industrijskih in stanovanjskih sistemov.

Podjetje, ustanovljeno leta 1950, se danes uvršča med pet največjih proizvajalcev varovalk na svetu ter med vodilne proizvajalce stikalne in zaščitne opreme. S programom, ki pokriva aplikacije od 0,5 A do 6300 A, ETI zagotavlja celovite rešitve za stanovanjske, poslovne in industrijske objekte, distribucijo električne energije ter sisteme obnovljivih virov, vključno s fotonapetostnimi elektrarnami.

Razvoj temelji na lastnem znanju, dolgoletnih izkušnjah in poglobljenem razumevanju zahtev trga. ETI obvladuje ključne proizvodne procese znotraj lastnega sistema, kar omogoča visoko stopnjo

nadzora nad kakovostjo, prilagodljivost ter dolgoročno stabilnost dobavnih verig. Strogi postopki preverjanja in skladnost z mednarodnimi standardi zagotavljajo, da izdelki izpolnjujejo tehnične in varnostne zahteve različnih trgov.

Od stanovanjskih objektov do zahtevnih industrijskih sistemov, energetike in infrastrukture - kjer sta neprekinjeno delovanje in varnost ključnega pomena - ETI zagotavlja celovit nabor zaščitnih rešitev. Ponujajo celoten nabor talilnih varovalk tipov NH, D, D0 in C, zaščitnih stikal in odklopnikov serije ASTI ter raznolikih relejev programa EVE / ETIREL. Portfelj dopolnjujejo močnostni odklopniki in ločilna stikala ETIBREAK, kontaktorji ETICON, bremenska stikala ETISWITCH, prenapetostna zaščita ETITEC ter rešitve za obnovljive vire, kot sta produktni liniji ETI Green Protect in Battery Fuse. Vse komponente so zasnovane za integracijo v sistem distribucijskih omar ETIBOX, kar omogoča usklajene, pregledne in prilagodljive inštalacijske rešitve.

Skupina ETI danes zaposluje več kot 1.600 sodelavcev, svoje izdelke pa izvaža v več kot 60 držav po svetu. Globalna prisotnost temelji na razumevanju lokalnih zahtev ter dolgoročnih partnerskih odnosih z distributerji, montažerji, projektanti in industrijskimi uporabniki. Tak pristop omogoča prilagajanje specifičnim tehničnim, regulativnim in tržnim okoliščinam posameznih okolij.

Pomemben del razvojne usmeritve predstavlja tudi trajnostno delovanje. Podjetje izvaja programe izboljševanja energetske učinkovitosti, zmanjševanja odpadkov ter odgovorne rabe virov. Trajnost razume kot dolgoročno odgovornost – do okolja in do skupnosti, v katerih deluje.

V poslovnem okolju, kjer so zanesljivost, skladnost s standardi in dolgoročna stabilnost ključni dejavniki odločanja, ETI utrjuje položaj kompetentnega in odgovornega partnerja. S tehnično podprtim razvojem, jasno strateško usmeritvijo ter doslednim poudarkom na varnosti soustvarja pogoje za varno, učinkovito in trajnostno energetska prihodnost. ■

Elektro-instalacije

Polnilnice za električne avtomobile

Sončne elektrarne

ELNET

www.elnet.si, info@elnet.si, tel.: 03 56 79 540

**Raiffeisen
Landesbank Kärnten**

VAŠ POSLOVNI USPEH ŠTEJE.

V Vaši bližini. Skupaj do novih dosežkov.
Zaupaj nam že veliko slovenskih podjetij.
Svetujemo v slovenskem jeziku.

**Slovenske ideje.
Avstrijska banka.
Popolna kombinacija.**

rlb-bank.at

Raiffeisen Landesbank Kärnten | International Banking Department
T +43 463 993 00-12388 | Internationaldept@rbgk.raiffeisen.at

REGIJA

Od ideje do preboja: Kako inovacije spreminjajo Zasavje

Razpis za najboljše inovacije, ki ga GZS objavlja že vrsto let, ima korenine prav v Zasavju, kjer je tamkajšnja območna enota pred 30 leti objavila prvi poziv k prijavi novih razvojnih rešitev.

Mateja Jordan

Na **Zasavski zbornici** poudarjajo, da ravno inovativnost pomembno prispeva h konkurenčnosti podjetij in celotne regije. Podjetja in druge organizacije zaposlene vedno bolj spodbujajo k razvoju novosti, med katerimi je tudi nekaj izjemnih družbenih inovacij, ter s tem dvigujejo dodano vrednost. V treh desetletjih je na razpis prispelo že več kot 650 naprednih idej, pri katerih je sodelovalo približno dva tisoč inovatorjev.

Ena najpomembnejših razvojnih priložnosti so vodikove tehnologije, zlasti ob tesnejšem povezovanju gospodarstva z raziskovalnimi institucijami in mednarodnimi razvojnimi okolji. Prav to lahko regiji pomaga pri prestrukturiranju v smeri višje dodane vrednosti, večje tehnološke raznolikosti in razogljčenja gospodarstva, menijo v **Centru za pravični prehod Zasavja** (RRA Zasavje).

”

V Steklarni Hrastnik inovacije razumejo kot sistematičen proces, v katerem gradijo dolgoročno konkurenčnost in postopno uvajajo nove tehnologije.

Steklarna Hrastnik: hibridne tehnologije za bolj prilagodljivo in cenejše razogljčenje

Tehnologija hibridnega taljenja, s katero je **Steklarna Hrastnik** v okviru projekta BEAR

naredila pomemben korak k razogljčenju industrije in si prislužila zlato priznanje GZS za inovacijo, odpira vrata tudi uporabi novih energentov. Fleksibilnost rešitve omogoča postopno nadomeščanje fosilnih goriv z alternativnimi viri energije, med katerimi ima pomembno vlogo prav vodik.

Zmanjšanje porabe zemeljskega plina za kar polovico, približno tretjina manj emisij CO₂ ter okoli 15 odstotkov višja energetska učinkovitost pomenijo pomemben preboj na poti razogljčenja steklarske industrije. Ker je tehnologijo mogoče relativno enostavno vpeljati v obstoječe regenerativne peči evropske steklarske proizvodnje, pa predstavlja tudi eno prvih realnih in široko uporabnih rešitev za dekarbonizacijo panoge. Kot navajajo v Steklarni, bi lahko z njeno širšo uvedbo v Evropski uniji emisije zmanjšali za skoraj dva milijona ton CO₂ letno, hkrati pa prihranili približno 10 TWh zemeljskega plina.

V Steklarni razvijajo tudi druge ideje na področju vodika in vodikovih tehnologij. Preizkusili so že prvo komercialno

industrijsko taljenje s 60-odstotnim deležem vodika in emisije CO₂ zmanjšali za približno 30 odstotkov, kar potrjuje izvedljivost tehnologije na industrijski ravni, letos pa načrtujejo postavitev 2,5 MW elektrolizerja in testiranja do 100-odstotnega deleža vodika. O popolnem prehodu pa zaradi previsokih stroškov za zdaj ne razmišljajo.

Podjetje zato ostaja pri več tehnološkem, pragmatičnem pristopu in vzporedno razvija tudi druge rešitve, zlasti hibridne tehnologije v povezavi s hibridno pečjo, ki omogočajo bolj prilagodljivo in stroškovno učinkovito razogljčenje proizvodnje.

V Steklarni Hrastnik inovacije sicer razumejo kot sistematičen proces, v katerem gradijo dolgoročno konkurenčnost in postopno uvajajo nove tehnologije. Proizvodnjo povezujejo z raziskavami, spodbujajo interdisciplinarno sodelovanje ter aktivno sodelujejo z zunanjimi partnerji v evropskih projektih in industriji. »To omogoča hitrejši razvoj, dostop do znanja in delitev investicijskih tveganj. Takšna partnerstva

Tekaška rolka z integrirano zavoro PROGA je izdelek, ki rešuje enega ključnih varnostnih izzivov tega športa. Uporabnost izdelka je med prvimi potrdil tudi biatlonec Klemen Bauer. Foto: arhiv Skitti

hkrati pospešujejo standardizacijo in širšo uporabo novih tehnologij, brez katerih bi bil napredek bistveno počasnejši.«

Skitti: povezovanje znanja in tehnologije v skupnih projektih

Inovacije pogosto nastanejo tam, kjer se srečajo različna znanja in potrebe iz prakse. To potrjujejo tudi v zasavskem podjetju Skitti, sicer specializiranem za laserski razrez in obdelavo pločevine, ki je za svoj projekt prejelo zlato priznanje Gospodarske zbornice Slovenije.

Tekaška rolka z integrirano zavoro PROGA je izdelek, ki rešuje enega ključnih varnostnih izzivov tega športa. Klasične rolke namreč učinkovitega zaviranja skoraj ne omogočajo, kar je lahko še posebej nevarno na spustih. Pobuda je prišla od **inovatorja Ivana Andresa Arnška**, v podjetju pa so jo hitro prepoznali kot priložnost. V razvoj rešitve so vključili široko ekipo, od konstruktorjev in proizvodnje do zunanjih partnerjev in testnih uporabnikov, uporabnost izdelka pa je med prvimi potrdil tudi **biatlonec Klemen Bauer**.

”

Najboljše rešitve nastajajo neposredno na terenu, zato zaposlene spodbujajo k iskanju izboljšav in novih tehničnih pristopov.

V Skitti obvladajo izdelavo natančnih in zahtevnih kovinskih komponent, kar se je izkazalo za odločilno pri razvoju zavornega sistema, ki mora biti hkrati lahek, kompakten in dovolj robusten za velike obremenitve. Razvoj je potekal hitro in učinkovito, saj so s pomočjo CNC tehnologij, laserskega razreza in prototipiranja lahko sproti testirali in izboljševali rešitve, je pojasnil **direktor Sergej Smrkolj**. »Ker večino komponent izdelamo sami, imamo popoln nadzor nad kakovostjo in zanesljivostjo.« Prav ta kombinacija razvoja in lastne proizvodnje je omogočila, da je ideja v razmeroma kratkem času prerasla v končni izdelek.

Čeprav osnovna dejavnost podjetja Skitti ostaja industrijska obdelava kovin, so s projektom PROGA dokazali, da lahko svoje znanje uspešno prenesejo tudi na druga področja, na primer v športno opremo.

»Naš cilj je, da ostanemo ne le proizvodni partner, ampak tudi razvojno podjetje, ki zna idejo pripeljati do izdelka z globalnim potencialom,« pravi Smrkolj. V podjetju že razmišljajo o nadgradnjah rolke, novih športnih komponentah in drugih specializiranih izdelkih, kjer lahko združijo mehanske rešitve, trajnostne materiale in varnost uporabnikov.

ELNET: fleksibilni, hitri in inovativni

Tudi na področju gradnje in upravljanja objektov napredne rešitve danes niso več prednost, ampak nova norma. V podjetju

ELNET zato s sodobnimi elektroinstalacijami združujejo avtomatizacijo, pametne tehnologije in upravljanje energije v celovite rešitve.

Pri tem ne ponujajo samo tehnične izvedbe, pač pa dolgoročno učinkovit sistem za boljši nadzor nad porabo, nižje stroške, višjo raven delovanja objektov in udobnejše bivanje. Ker najboljše rešitve nastajajo neposredno na terenu, zaposlene spodbujajo k iskanju izboljšav in novih tehničnih pristopov. »Na ta način ostajamo fleksibilni in hitri, hkrati pa gradimo močno ekipo strokovnjakov, ki vsak projekt nadgradijo s svojim znanjem in izkušnjami.«

V ELNET izpostavljajo tudi vlogo elektroinstalacij s sončnimi elektrarnami, z električnimi polnilnicami in integracijo pametnih energetskih rešitev v zelenem prehodu. S povezovanjem vseh teh

V podjetju razmišljajo o nadgradnjah rolke, novih športnih komponentah in drugih specializiranih izdelkih. Foto: arhiv Skitti

elementov v učinkovit sistem, od proizvodnje energije do njene optimalne porabe, ne ustvarjajo le tehničnih rešitev, ampak tudi dolgoročne prihranke in trajnostno usmerjeno prihodnost.

Skupni projekti kot most med znanjem in prakso

Družbeno pomembne inovacije se rojevajo tudi v učilnicah **Srednje tehniške in poklicne šole Trbovlje**, kjer preizkušajo možnosti uporabe umetne inteligence, razvijajo inovacijske projekte in se učijo programiranja računalniških iger. Inovacija Slikanje z mislimi, ki je trboveljskim dijakom leta 2020 prinesla posebno priznanje GZS, bi bila lahko uporabna celo v nevrokirurgiji in letalski industriji.

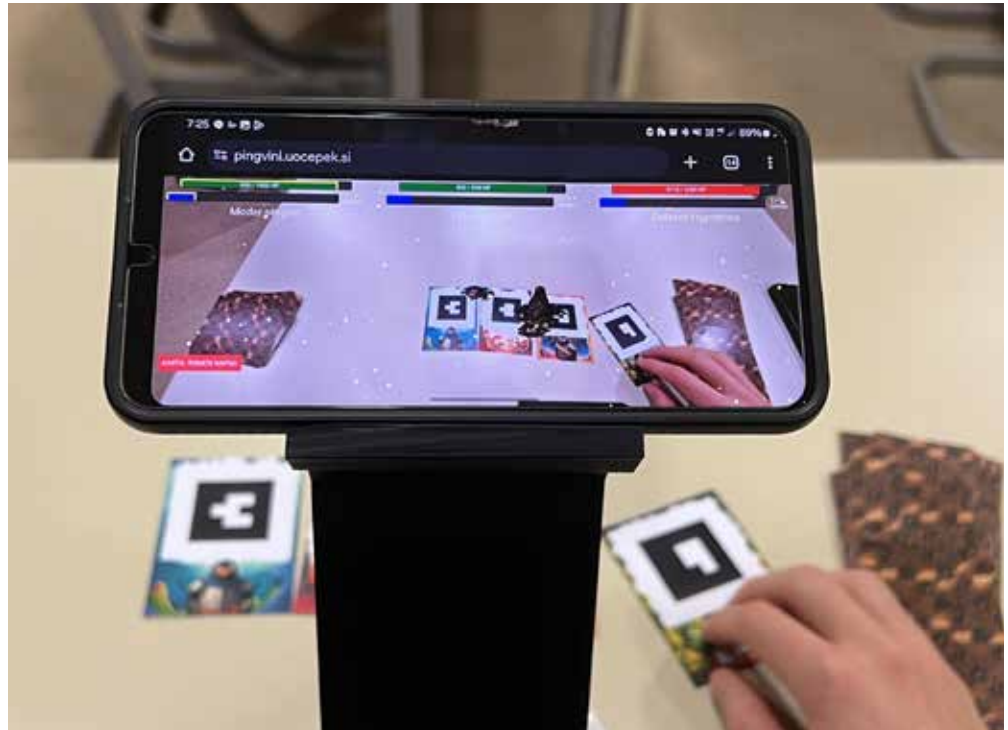
”

Povezovanje s podjetji in reševanje konkretnih izzivov daje projektom še dodatno težo.

Na šoli so pod mentorstvom **dr. Uroša Ocepka, učitelja matematike in strokovnih modulov s področja računalništva**, nastali tudi številni drugi projekti, ki povezujejo tehnologijo, ustvarjalnost in družbeni vpliv. Med njimi so KemBitja, kjer

Dijaki so s pomočjo umetne inteligence razvili družabno igro KemBitja za učenje Kemije. Foto: arhiv Srednje tehniške in poklicne šole Trbovlje

Za projekt MR-pingvini je zanimanje tudi v tujini, kar potrjuje kakovost in inovativnost projekta. Foto: arhiv Srednje tehniške in poklicne šole Trbovlje.

so dijaki s pomočjo umetne inteligence razvili družabno igro za učenje kemije, in MR-pingvini, ki klasično igro nadgrajujejo s sodobno tehnologijo z obogateno resničnostjo. Projekti vzbujajo zanimanje tudi v tujini, kar potrjuje njihovo kakovost in inovativnost, je ponosen Ocepek.

Ko mladi vidijo, da lahko njihove ideje zaživijo v praksi, to krepi njihovo motivacijo, samozavest in željo po učenju, povezovanje s podjetji in reševanje konkretnih izzivov pa daje projektom še dodatno težo. Najpomembnejše pa je, da mladi že v času

šolanja razvijajo povezanost z okoljem, saj v Zasavju ni višješolskih ali visokošolskih programov. Ključno je, da se po izobraževanju vračajo v regijo, poudarja mentor.

Učenje zasnuje kot raziskovanje resničnih izzivov, iz katerih pogosto nastanejo raziskovalni projekti in tudi prave inovacije. Velik poudarek daje eksperimentiranju, prototipiranju in sprotne izboljševanju idej, domišljijo in drznejše razmišljanje pa spodbuja tudi z elementi zgodb, igre in znanstvene fantastike.

Zgodnje srečanje s sodobnimi tehnologijami dijake iz uporabnikov spremeni v ustvarjalce, ki z razumevanjem delovanja umetne inteligence ali nastanka digitalnega produkta razvijejo občutek odgovornosti, kritično razmišljanje in sposobnost reševanja kompleksnih problemov.

Uroš Ocepek potencial vidi v tesnejšem sodelovanju med šolami in raziskovalnimi ustanovami za povezovanje znanja, izkušenj in novih idej. Sodelovanje z gospodarstvom je še toliko pomembnejše, saj dijakom omogoča stik z aktualnimi tehnologijami in praksami. Povezovanje pa odpira prostor za skupne projekte, kjer sodelujejo dijaki, učitelji in raziskovalci, ter omogoča hitrejši prenos znanja v prakso. ■

BUSINESS EXCELLENT SME

SMALL & MEDIUM ENTERPRISES
GOSPODARSKA ZBORNICA SLOVENIJE
Powered by Coface

Certifikat največje odličnosti. Samo najboljši ga lahko imajo.

www.excellentbusiness.eu

Novi in podaljšani imetniki certifikata Excellent SME po 1. februarju 2026

ALPIS d.o.o.	KOMUNALA ZAGORJE, d.o.o.	SERVIS VAKO, d.o.o.
ALU ALPREM, d.o.o.	KONTESA d.o.o.	SILVAPRODUKT d.o.o.
Artemisa d.o.o.	KOVINAR - GRADNJE ST, d.o.o.	SILVECO, Grosuplje, d.o.o.
CAMPAGNOLO KOPER	KREATIVNI NAJEMI, d.o.o.	ŠPORTNA LOTERIJA D.D.
DOTATUS d.o.o.	LESTOR d.o.o. Kamnik	ŠRAJ GROUP d.o.o.
EBA, d.o.o., Ljubljana	MANTEA d.o.o.	STANOVANJSKO PODJETJE d.o.o.
EOC d.o.o.	MEGALES, d.o.o. Strahinjški	T.T. CARGO d.o.o.
EX-MEGA d.o.o.	METROB, d.o.o.	Transport Frangež d.o.o.
IMOTEK d.o.o.	MK - DENIS KROŠELJ S.P.	TRGOGRAD, d.o.o., Litija
INTERA d.o.o.	MLEKARNA PLANIKA d.o.o. Kobarid	Varis Lendava d.o.o.
INTERGAMES d.o.o.	PETRE d.o.o.	WEBER d.o.o.
JAVUŠNIK d.o.o.	PROFARM KOŠENINA d.o.o.	ZIKAS d.o.o.
KIM d.o.o.	RAZVOJNI CENTER NOVO MESTO d.o.o.,	
KIP KOP d.o.o.	RO PROJEKT d.o.o.	
Komunala Laško d.o.o.	ROLTEK d.o.o.	

Preverite, če se tudi vi lahko uvrstite med najuspešnejša slovenska podjetja!

VAJENIŠTVO

Od vajenca do mojstra: vloga mentorja pri oblikovanju mladih strokovnjakov

Mentorstvo je eden ključnih elementov uspešnega vajeništva, saj vsak vajenec v podjetju potrebuje osebo, ki ga vodi, spremlja in mu omogoča varen ter učinkovit razvoj v izbrani stroki. Mentor ni le strokovnjak, ki predaja znanje, temveč tudi tisti, ki mladim pomaga razumeti kulturo dela, odgovornost in pomen profesionalnega odnosa.

Marisa Ban in Ana Žemva Novak, Služba za razvoj kadrov in izobraževanje, GZS

V Sloveniji morajo mentorji, ki sodelujejo pri vajeništvu ali pri praktičnem usposabljanju z delom (PUD), izpolnjevati zakonski pogoj pedagoško-andragoške usposobljenosti, ki jo je mogoče pridobiti na več načinov, na primer skozi mojstrski izpit ali prek usposabljanja, ki ga izvaja tudi Center za poslovno usposabljanje (CPU). Takšna usposobljenost zagotavlja, da imajo mladi pri učenju ob delu ob sebi strokovno in pedagoško oporo, ki je ključna za kakovostno izvajanje vajeništva in PUD.

”

Mentor je pogosto tisti, ki pri mladih prvič sproži občutek pripadnosti stroki in s tem tudi zavedanje, da je njihov poklic lahko dolgoročna priložnost.

O pomenu mentorjev pri izvajanju vajeništva in o tem, kako se njihova vloga kaže v praksi, smo se pogovarjali z **Gorazdom Kopačem s Šolskega centra Škofja Loka, Srednje šole za strojništvo**. Kot organizator vajeništva je vsakodnevno povezan s podjetji in mentorji ter zelo dobro razume izzive in priložnosti, ki jih vajeništvo prinaša.

Mentor kot most med šolo in delom

Kopač pravi, da je mentor prva oseba, ki vajencu pomaga premostiti razliko med šolskimi klopami in realnim delovnim okoljem. Mentor dijaka ne nauči le, kako se nekaj naredi, temveč mu pomaga razumeti tudi širši pomen posameznega postopka. S svojim odnosom do dela oblikuje razmišljanje mladega človeka, kar je dolgoročno pogosto pomembnejše od tehničnega znanja. Prav mentor je pogosto oseba, ki pri mladih prvič sproži občutek pripadnosti stroki in s tem tudi zavedanje, da je njihov poklic lahko dolgoročna priložnost in ne zgolj obveznost v okviru izobraževanja.

Kaj loči dobrega mentorja od povprečnega?

Na vprašanje, kaj razlikuje dobrega mentorja od ostalih, Kopač izpostavi predvsem sposobnost motiviranja. Dober mentor zna prepoznati, kaj mlade resnično zanima, ter zgraditi odnos, v katerem se vajenec počuti varnega pri učenju. Mladi potrebujejo prostor za napake in sprotno povratno informacijo, ki jih usmerja in spodbuja. Ker se tempo učenja med generacijami zelo razlikuje, je izjemno pomembno, da mentor razume način razmišljanja mladih, njihove dvome in pogosto tudi strah pred odgovornostjo. Po njegovih besedah mentor ne rabi poznati vseh odgovorov, pomembno je, da zna vzpostaviti zaupanje in vajenca voditi korak za korakom ter mu pokazati, da je vsak napredek, tudi majhen, pomemben del strokovne rasti.

Na fotografiji mentor Borut Kunstelj in vajenca 2. letnika v podjetju Integral avto d.o.o. Foto: Marisa Ban

Učinki kakovostnega mentorstva

Kakovostno mentorstvo se po njegovih izkušnjah pokaže že v prvih tednih vajeništva. Vajenci, ki imajo ob sebi osebo, ki jih zna voditi, so bolj motivirani, samozavestnejši in hitreje napredujejo. Lažje razumejo standarde podjetja, se hitreje vključijo v delovno okolje in bolj samostojno prevzemajo odgovornost. Pri tem je ključno tudi to, da mentor pozna procese podjetja in ve, kje lahko vajencu ponudi ustrezno mero samostojnosti, ne da bi ogrozil kakovost ali varnost. Nasprotno pa se vajenci brez ustrezne podpore težje prilagajajo, počasneje napredujejo in so pogosteje nezadovoljni, kar lahko vodi tudi do opustitve programa. Zato Kopač poudarja, da je mentorstvo eden izmed temeljnih dejavnikov, ki odločajo, ali bo vajenec postal zanesljiv in samostojen strokovnjak.

Mentor kot socialna opora mladim

Mentorstvo pa ni pomembno le strokovno, temveč tudi socialno in vzgojno. Vajenec se ob prihodu v podjetje pogosto prvič sreča

z resnično odgovornostjo, novimi odnosi in dinamiko delovnega kolektiva. Mentor je tisti, ki mu pomaga razumeti ta svet, ga podpira pri prvih negotovostih in mu daje občutek sprejetosti. To je še posebej pomembno v obdobju, ko se mladi šele oblikujejo kot osebnosti in potrebujejo stabilno, spodbudno okolje. Kopač dodaja, da mentor pogosto prevzame tudi vlogo zaupnika, saj mladim pomeni sidro v okolju, ki jim je na začetku povsem neznano.

Izzivi mentorjev v podjetjih

Čeprav je njihova vloga izjemno pomembna, se mentorji pogosto soočajo z mnogimi izzivi. Eden največjih je pomanjkanje časa, saj poleg mentorstva opravljajo tudi svoje redno delo. Obremenjujejo jih generacijske razlike, saj mladi pogosto delujejo in komunicirajo drugače kot njihovi starejši kolegi. Poleg tega za kakovostno mentorstvo ni dovolj le strokovno znanje, potrebna je tudi pedagoška občutljivost, ki ni samoumevna. Podjetja pa ne glede na to pogosto pričakujejo, da bo mentor vodil proces brez dodatnih prilagoditev, kar utegne povzročati dodatni pritisk. Zato Kopač

meni, da je za razvoj vajeništva ključno, da imajo mentorji dobro podporo tako v podjetju kot v šoli in da se mentorskemu delu prizna pomen, ki ga v resnici ima.

Šola kot partner mentorjem

Šola ima pri tem pomembno vlogo. Mentorjem nudi jasen izobraževalni načrt, strokovno pomoč in podporo pri reševanju težav, hkrati pa skrbi, da je delo v podjetju skladno z učnimi cilji programa. Po Kopačevih besedah je redna, odprta in partnerska komunikacija med šolo in podjetjem ključna za razvoj kompetentnih, motiviranih mladih strokovnjakov. Ko mentor ve, da se ima na koga obrniti, postane njegovo delo bistveno lažje in učinkovitejše, podjetje pa lahko bolje razume, kakšen napredek dijak dosega in kaj je potrebno še okrepiti.

”

Mentorji so osrednji nosilci kakovosti, zato si zaslužijo ustrezno podporo, priznanje in prostor, ki ga njihova vloga zahteva.

Vajeništvo kot naložba v prihodnost

Ob koncu pogovora Kopač izpostavi, da je vajeništvo eden najbolj učinkovitih načinov za oblikovanje kakovostnega kadra. Mladim omogoča, da svoje znanje takoj uporabijo v praksi, podjetjem pa daje priložnost, da si vzgojijo kader, ki je prilagojen njihovim potrebam. Mentorji so pri tem osrednji nosilci kakovosti, zato si zaslužijo ustrezno podporo, priznanje in prostor, ki ga njihova vloga zahteva. Novim mentorjem svetuje predvsem potrpežljivost in odprtost: »Vzemite si čas. Učite jih korak za korakom. Mentorstvo ni enosmerna pot, tudi mentor se ob vajencu nauči ogromno novega.« ■

OKOLJSKI NASVET

Krožno gospodarstvo in podpora podjetjem

Prehod v krožno gospodarstvo postaja eden ključnih razvojnih okvirov za podjetja, ki želijo povečati učinkovitost rabe virov, zmanjšati stroške in se prilagoditi vse strožjim okoljskim zahtevam.

Nevia Paulić, CePP, GZS

Prehod iz linearnega modela »vzemi–uporabi–odvrzi« v krožne poslovne modele prinaša podjetjem tudi nove poslovne priložnosti, vendar hkrati zahteva sistematičen pristop, ustrezno znanje in finančno podporo. Pri tem imajo pomembno vlogo razvojni instrumenti ter podporno okolje, ki podjetjem pomaga pri pripravi in izvedbi projektov. **Slovenski center za krožno gospodarstvo (SCKG)**, ki deluje pod okriljem Gospodarske zbornice Slovenije, podjetjem nudi strokovno podporo, svetovanje in usmerjanje pri uvajanju krožnih rešitev ter povezovanju z razpoložljivimi viri financiranja.

Krožno gospodarstvo kot razvojna nujnost

Krožno gospodarstvo ni več zgolj dolgoročna vizija, temveč postaja konkretna razvojna usmeritev slovenskega gospodarstva. Podjetja se vse pogosteje soočajo z izzivi, povezanimi z omejenimi viri, nihanjem cen surovin in vse strožjimi okoljskimi standardi, zato prehod na krožne modele poslovanja postaja tudi vprašanje konkurenčnosti.

Temelj sodobnega krožnega pristopa predstavlja koncept 10R, ki izhaja iz razvoja industrijskih praks in raziskav na področju trajnostnega razvoja. Njegovi začetki segajo v 70. in 80. leta prejšnjega stoletja, ko so podjetja začela uvajati prve pristope k podaljševanju življenjske dobe izdelkov in recikliranju. Danes je koncept nadgrajen v celovit okvir desetih strategij, ki podjetjem omogoča sistematičen pristop k zmanjševanju nastajanja odpadkov, ponovni uporabi materialov ter optimizaciji proizvodnih in poslovnih procesov. Koncept 10R tako presega zgolj nabor dobrih praks – predstavlja merilo trajnostne inovativnosti in

podjetjem pomaga pri določanju prioritet z vidika okoljskih in poslovnih učinkov.

Od ideje do investicije: vloga finančnih spodbud

Pomemben korak od strategije k izvedbi predstavljajo tudi finančni instrumenti, ki podpirajo uvajanje krožnih rešitev v praksi. Med njimi izstopa razpis **BIZI Krožno**, ki podjetjem omogoča financiranje projektov, usmerjenih v učinkovitejšo rabo virov, uporabo sekundarnih surovin ter podaljševanje življenjske dobe izdelkov. Gre za spodbujevalno investicijsko posojilo Slovenskega regionalno razvojnega sklada (SRRS), namenjeno podjetjem, zadrugam in nosilcem dopolnilnih dejavnosti na kmetiji.

”

Koncept 10R predstavlja merilo trajnostne inovativnosti in podjetjem pomaga pri določanju prioritet z vidika okoljskih in poslovnih učinkov.

Podjetja lahko sredstva namenijo za naložbe v opremo, tehnologije in razvoj novih rešitev, pri čemer je mogoče financirati do 100 % upravičenih stroškov v višini od 100.000 do 3 milijonov evrov. Razpis daje poseben poudarek projektom z merljivimi učinki, kot so zmanjšanje porabe virov in

energije ter večja uporaba krožnih materialov. Več o omenjenem finančnem produktu si lahko preberete tukaj.

Podporno okolje: ključ do uspešne implementacije

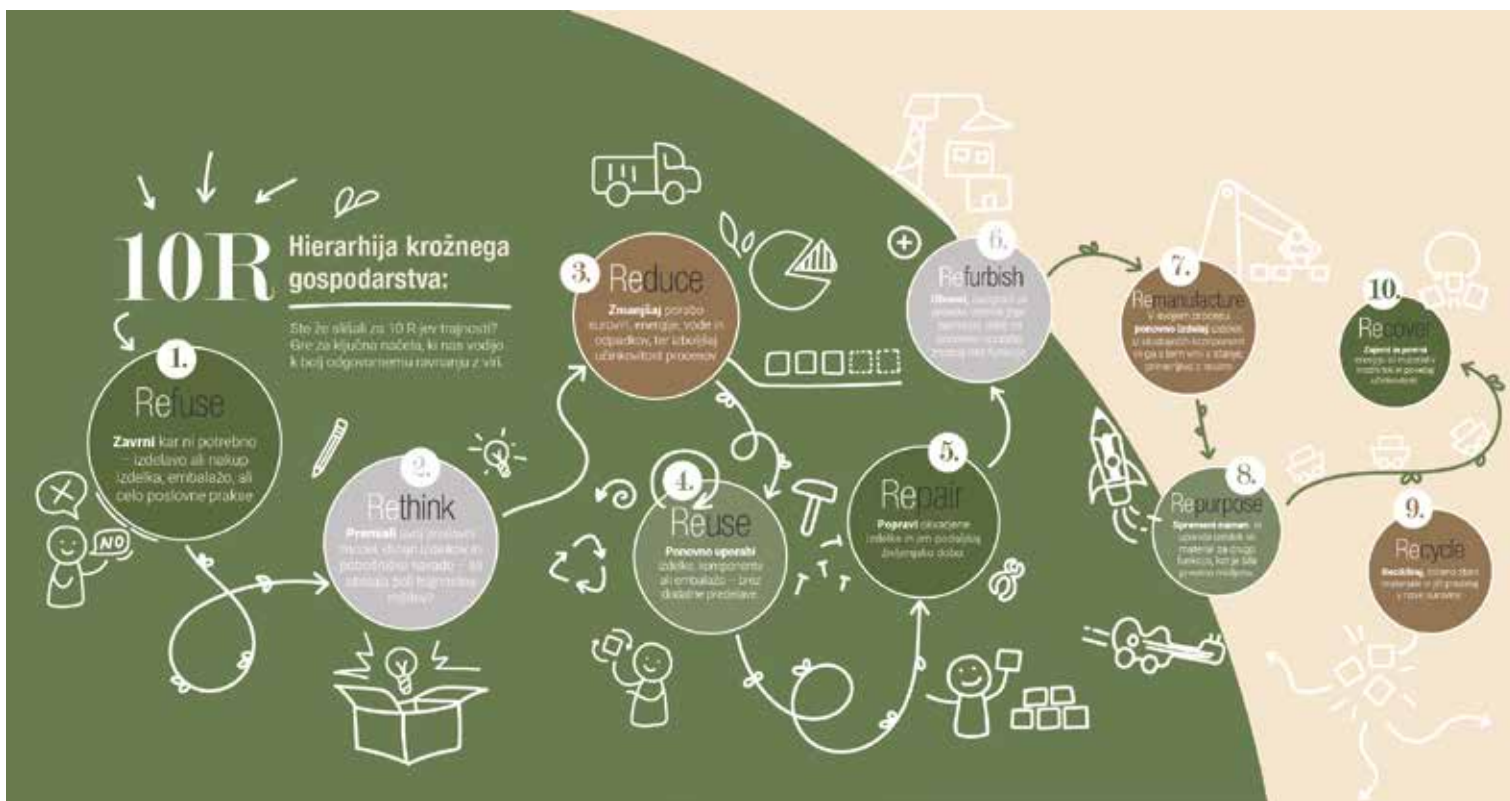
Izkušnje kažejo, da samo dostop do financiranja pogosto ni dovolj. Prehod v krožno gospodarstvo zahteva celovit pristop, ki vključuje prilagoditev poslovnih modelov, optimizacijo procesov in ustrezno strokovno podporo.

Prav to vrzel zapolnjuje Slovenski center za krožno gospodarstvo, ki deluje kot osrednja nacionalna platforma za podporo podjetjem na tem področju. Pod okriljem Gospodarske zbornice Slovenije združuje strokovnjake z različnih področij in podjetjem omogoča dostop do znanja, svetovanja ter konkretnih usmeritev za uvajanje krožnih rešitev.

Brezplačno svetovanje za mala in srednja podjetja

Podjetjem so v okviru SCKG na voljo brezplačna individualna strokovna svetovanja in mentoriranja, namenjena mikro, malim in srednje velikim podjetjem (MSP). Svetovanja zajemajo področja ravnanja z odpadki, vzpostavljanja krožnih poslovnih modelov, učinkovite rabe virov, digitalizacije ter uvajanja certifikatov in standardov.

Svetovalni proces je prilagojen konkretnim potrebam podjetja in poteka v obliki individualnih srečanj, bodisi v živo bodisi na daljavo. Podjetja poleg analize obstoječega stanja prejmejo tudi konkretna priporočila za izboljšave ter usmeritve za nadaljnje korake, kar omogoča hitrejši in bolj strukturiran prehod v krožno poslovanje.

99

Podjetja, ki bodo znala pravočasno povezati znanje, podporno okolje in razpoložljive finančne instrumente, bodo lažje izkoristila priložnosti, ki jih prinaša prehod v trajnostno in inovativno gospodarstvo.

Povezovanje z razpisi in partnerji

Pomembna prednost tovrstne podpore je tudi povezovanje podjetij z ustreznimi finančnimi instrumenti. Slovenski center za krožno gospodarstvo podjetjem pomaga prepoznati, kateri razpisi so zanje najprimernejši, ter jih usmerja pri pripravi projektov, s čimer se bistveno poveča verjetnost uspešne prijave in izvedbe.

Za številna podjetja, zlasti manjša, ki nimajo lastnih razvojnih ali okoljskih oddelkov, takšna podpora predstavlja ključen element pri uvajanju sprememb. Prehod v krožno gospodarstvo namreč ni enkraten ukrep, temveč proces, ki zahteva premišljeno načrtovanje in postopno uvajanje.

Krožnost kot konkurenčna prednost

Krožno gospodarstvo postaja pomemben del razvojne strategije podjetij, ki želijo dolgoročno ostati konkurenčna. Podjetja, ki bodo znala pravočasno povezati znanje, podporno okolje in razpoložljive finančne instrumente, bodo lažje izkoristila priložnosti, ki jih prinaša prehod v trajnostno in inovativno gospodarstvo. ■

DIGITALNI NASVET

Kako AI v podjetjih prehaja iz chatbotov v digitalne sodelavce

V času, ko hitrost odziva in uporabniška izkušnja neposredno vplivata na poslovne rezultate, podjetja iščejo načine, kako razbremeniti ekipe in hkrati izboljšati stik s kupci. Umetna inteligenca pri tem postaja ena najbolj uporabnih rešitev, saj ne prinaša le hitrejših odgovorov, ampak tudi bolj tekoče in učinkovite procese. Prehod od chatbotov do AI agentov je zato predvsem poslovni, ne le tehnološki korak.

Aleš Horvat

V številnih podjetjih je prvi problem zelo preprost: kupec potrebuje odgovor, podjetje pa ga ne more dati dovolj hitro. Predstavljajmo si industrijsko podjetje z velikim naborom komponent. Obiskovalec na spletni strani išče rešitev za uporabo v vlažnem okolju, pri določeni temperaturi in ob določeni obremenitvi. Danes takšno vprašanje pogosto pristane pri prodajni ekipi ali podpori, ki mora ročno pregledati katalog, tehnične liste, morebitne certifikate, dobavne roke in zalogo. Če podatki niso popolni, sledi dodatno dopisovanje. Prvi odgovor zato pogosto ne pride v nekaj minutah, ampak v nekaj urah ali celo naslednji dan.

Foto: Depositphotos

Priročna sodobna rešitev

Tu vstopi AI chatbot. Podjetje ga poveže z virom znanja: katalogom izdelkov, tehnično dokumentacijo, FAQ vsebinami, podatki o dobavnih rokih, zalogi in prodajnimi pravili. Ko kupec postavi vprašanje, chatbot ne išče le po naslovu izdelka, ampak po tehničnih lastnostih, opisih uporabe in omejitvah. Če manjkajo ključni podatki, kupca dopolnilno

vpraša. Nato predlaga dva ali tri ustrezne izdelke, razloži razlike med njimi, opozori na omejitve in pove, kaj je na voljo.

Ko je interes resen, lahko proces prevzame AI agent. Iz pogovora pripravi povzetek potrebe, ustvari osnutek povpraševanja, vpiše kontakt v CRM in prodajni ekipi preda že kvalificiran lead. To je ključna razlika: zaposleni ne začne več iz nič, ampak dobi pripravljeno osnovo za nadaljevanje.

Koristi za stranko

Za kupca to pomeni predvsem hitrost in manj trenja. Namesto dolgega brskanja ali čakanja dobi prvi odgovor takoj, pogosto v nekaj sekundah. Če zaposleni za prvo orientacijo in preverjanje dokumentacije porabi 10 do 15 minut, je lahko AI pri rutinskih vprašanjih hitrejši za 80 do 90 odstotkov. Kupec hitreje pride do ožjega izbora, dobi bolj relevanten predlog in lažje naredi naslednji korak. To je pomembno tudi zato,

ker so počasni odzivi ena največjih frustracij kupcev v B2B okolju.

Koristi za podjetje

Za podjetje so koristi še širše. Generativna umetna inteligenca lahko v podpori strankam in podobnih procesih prinese približno 30 do 45 odstotkov višjo produktivnost. Pri uporabi agentov podjetja pričakujejo okoli 20 odstotkov nižje stroške storitev in približno 20 odstotkov hitrejšo reševanje primerov. V praksi to pomeni manj ročnega prepisovanja, manj ponavljajočih se odgovorov in manj izgubljenih priložnosti. Če zaposleni dnevno obdelajo 20 podobnih vprašanj in za vsako porabijo 10 minut, je to več kot tri ure dela. Če AI prevzame prvi krog kvalifikacije in pripravo osnutka, se lahko ta čas zmanjša za približno polovico ali več, zaposleni pa se posvetijo zahtevnejšim primerom in dejanski prodaji. ■

KREATIVNI NASVET

Zemljevid zaupanja – tri temeljne dimenzije zaupanja in samozaupanja

Zaupanje je eden izmed temeljnih psiholoških fenomenov, ki omogoča stabilnost, sodelovanje in razvoj v osebnih, profesionalnih in družbenih kontekstih.

dr. Željko Ćurić

Kljub svoji navidezni samoumevnosti pa zaupanje ni statična danost, temveč dinamičen konstrukt, ki se nenehno oblikuje, preverja in preoblikuje v odnosu do sebe in drugih. Razumevanje njegove strukture zahteva jasen konceptualni okvir, ki omogoča vpogled v ključne dimenzije, iz katerih se zaupanje gradi.

V tem okviru izstopajo tri temeljne kategorije: strokovnost oziroma kompetentnost, dobromernost in zanesljivost. Te dimenzije skupaj tvorijo jedro zaupanja ter določajo njegovo kakovost v medosebnih, vodstvenih in terapevtskih okoljih.

Prva dimenzija, strokovnost ali kompetentnost, označuje zaznano sposobnost posameznika ali sistema, da učinkovito in kakovostno opravlja naloge, ki so mu zaupane. Temelji na znanju, izkušnjah in razvitih veščinah, vendar presega zgolj objektivne kazalnike. Ključno vlogo ima percepcija, saj prav način, kako drugi doživljajo kompetentnost, določa stopnjo zaupanja. V praksi se strokovnost ne kaže le kot tehnična usposobljenost, temveč tudi kot sposobnost razumevanja kompleksnih situacij in prilagajanja spremenljivim okoliščinam.

Druga dimenzija, dobromernost, se nanaša na prepričanje, da so nameni drugega usmerjeni v dobrobit in ne vključujejo skritih interesov ali manipulativnih motivov. Gre za izrazito relacijsko komponento zaupanja, ki se oblikuje skozi izkušnje varnosti, sprejetosti in odsotnosti zlorabe. Dobronamernost ustvarja psihološki prostor, v katerem je tveganje – kot neizogiben del zaupanja – mogoče doživljati kot smiselno in obvladljivo. Brez te dimenzije tudi visoka strokovnost ne zadošča, saj kompetentnost brez etične usmerjenosti pogosto vzbuja nelagodje ali distanco.

Tretja dimenzija, zanesljivost, pomeni doslednost vedenja skozi čas,

predvidljivost odzivov ter skladnost med besedami in dejanji. Omogoča, da se posameznik ali sistem v očeh drugih utrdi kot stabilna referenčna točka. Zanesljivost se ne vzpostavi enkratno, temveč se gradi postopoma, skozi ponavljajoče se izkušnje potrjene verodostojnosti. V organizacijskih kontekstih prav ta dimenzija pogosto razkriva razliko med deklariranimi vrednotami in dejanskim načinom delovanja.

Te tri dimenzije ne obstajajo ločeno, temveč se medsebojno prepletajo in soodvisno vplivajo na nastanek, ohranjanje ter razgradnjo zaupanja. Odsotnost katerekoli izmed njih poruši ravnotežje celote: strokovnost brez dobromernosti vodi v distanco, dobromernost brez zanesljivosti v nepredvidljivost, zanesljivost brez kompetentnosti pa v rigidnost brez prave učinkovitosti.

Poseben vidik predstavlja samozaupanje kot notranji odsev teh treh dimenzij. Posameznik, ki razvija notranjo kompetentnost, etično usmerjenost do sebe ter konsistentnost lastnega vedenja, ustvarja stabilno osnovo za delovanje v negotovih in zahtevnih okoliščinah. Tako zaupanje

Psihiater, dr. Željko Ćurić, Foto: osebni arhiv

ni zgolj relacijski pojav, temveč temeljna orientacija posameznika v svetu.

Zemljevid zaupanja zato predstavlja uporaben analitični in praktični okvir, ki omogoča poglobljeno razumevanje odnosov ter odpira prostor za zavestno gradnjo zaupanja v kompleksnih medosebnih in organizacijskih sistemih. ■

Vas zanima kako prepoznati ključne dimenzije zaupanja in samozaupanja pri sebi in drugih? Zaznati kdaj in zakaj se zaupanje začne krhati ali izgubljati? Bi radi izvedeli še več?

Pridružite se nam na webinarju, ki bo v sredo 13. maja.

Osredotočili se bomo na tri ključne kategorije, ki tvorijo temelj zaupanja v profesionalnih, vodstvenih in terapevtskih kontekstih: Strokovnost/kompetentnost, Dobronamernost in Zanesljivost.

Več o webinarju

PRAVNI NASVET

Nova ureditev ravnanj med bolniško odsotnostjo

Novi pravilnik ZZZS sistematično ureja navodila o ravnanju zavarovanca med začasno zadržanostjo od dela ter določa jasnejše obveznosti delavcev in način seznanitve delodajalcev. Ureditev krepi pravno določnost področja bolniških odsotnosti, hkrati pa odpira vprašanja njene praktične izvedbe.

Tim Zupan, Pravna služba, GZS

Sprejem Pravilnika o navodilih o ravnanju zavarovanca med začasno zadržanostjo od dela pomeni pomembno normativno dopolnitev ureditve bolniške odsotnosti. Pravilnik sistematično opredeljuje ravnanje zavarovancev ter določa seznanitev delodajalcev z navodili zdravnika, s čimer krepi pravno varnost in preglednost razmerij med deležniki.

V ospredju pravilnika je institut navodil o ravnanju, ki jih določi zdravnik glede na zdravstveno stanje zavarovanca, z namenom čimprejšnje vzpostavitve njegove delovne zmožnosti. Gre za individualiziran pristop, ki omogoča natančnejšo opredelitev dopustnih in nedopustnih ravnanj v časučasne nezmožnosti za delo.

”

Pravilnik prinaša večjo stopnjo informiranosti delodajalcev, učinkovitost ureditve pa bo odvisna tudi od doslednega izvajanja v praksi.

Na strani delavcev pravilnik uvaja jasneje določen režim ravnanja. Zavarovanec mora biti praviloma dosegljiv na naslovu svojega prebivališča, ki ga je dolžan ob začetku odsotnosti sporočiti osebnemu zdravniku ter ravnati v skladu z določenimi omejitvami glede gibanja. Odhodi izven

tega okvira so dopustni le, če ne vplivajo negativno na zdravstveno stanje, pri čemer pravilnik posebej ureja tudi odhod v tujino, ki je praviloma vezan na predhodno odobritev imenovanega zdravnika ZZZS. Takšna ureditev utrjuje izhodišče, da je bolniška odsotnost namenjena zdravljenju in rehabilitaciji.

Pomemben vidik nove ureditve je tudi krepitev pomena navodil o ravnanju, katerih spoštovanje ima lahko pomembne pravne posledice. Neupoštevanje teh navodil lahko vpliva na pravico do nadomestila, kar dodatno poudarja pomen njihovega doslednega spoštovanja ter osebne odgovornosti zavarovanca.

Na strani delodajalcev pravilnik prinaša predvsem večjo stopnjo informiranosti. Delodajalec mora biti ob začetkučasne zadržanosti od dela in ob vsaki spremembi

navodil pisno seznanjen z ravnanjem zavarovanca, pri čemer se seznanitev izvaja prek izbranega osebnega zdravnika oz. preko predvidenega informacijskega sistema. S tem se vzpostavlja podlaga za bolj učinkovito spremljanje odsotnosti, kljub temu da pravilnik delodajalcem ne podeljuje novih nadzornih pristojnosti. V praksi pa takšna ureditev zahteva ustrezno organizacijo notranjih postopkov in pravočasno obravnavo morebitnih nepravilnosti.

Nova ureditev pomeni korak v smeri večje pravne določnosti in sistemske urejenosti področja bolniških odsotnosti. Njena učinkovitost pa bo v veliki meri odvisna od sorazmerne uporabe navodil, ustrezne komunikacije med zdravniki, zavarovanci in delodajalci ter doslednega izvajanja v praksi. ■

Elementum
7ZVEZDIC
Poslovna strategija

ZGRADITE KULTURO TRAJNOSTNEGA NAGRAJEVANJA

KOT PODJETJE PRESEZITE OKVIRJE KLASIČNIH BONUSOV. IZBERITE NAGRAJEVANJE, KI IZRAŽA ODGOVORNOST DO FINANČNE PRIHODNOSTI VAŠIH ZAPOSLENIH.

V času, ko so iskanje in zadrževanje talentov ter davčna optimizacija ključni izzivi, **Elementum prinaša nov pristop**. Plemenite kovine so več kot le nagrada; so simbol trajnosti, varnosti in priznanja.

**ALL
INCLUSIVE**
OD PRAVNE PODLAGE
DO VARNE HRAMBE

KLJUČNI UČINKI SODELOVANJA Z ELEMENTUMOM:

**EKSKLUZIVNOST
NAKUPA**

**MAKSIMALNI
IZPLEN**

**ZAKONODAJNA
VARNOST**

**EDINSTVENA
STRATEGIJA**

**FINANČNA
PISMENOST**

POSTAVITE NOVE STANDARDE NAGRAJEVANJA!

S sodelovanjem z Elementumom svojim ključnim kadrom ne podarite le nagrade, ampak jim omogočite gradnjo trdnih finančnih temeljev

 Elementum
STRATEGI ZA PLEMENITE KOVINE

20
LET

Elementum d.o.o. · Poslovna cona A35 · SI-4208 Šenčur
☎ 080 59 2009 · ✉ info@elementum.si · 🌐 www.elementum.si

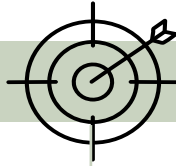
Fokus GZS

Foto: Tadej Kreft, arhiv GZS

Media GZS

Dosežki GZS za gospodarstvo

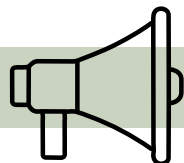
Sprejeta nova pravila za bolniško odsotnost – boljša urejenost sistema zmanjšuje neupravičen absentizem v podjetjih

Skupščina Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije je sprejela nov Pravilnik o navodilih o ravnanju zavarovanca med začasno zadržanostjo od dela, ki prvič jasno in sistematično ureja obveznosti zavarovancev med bolniško odsotnostjo ter krepi odgovornost vseh deležnikov. GZS se je vseskozi zavzemala za takšno ureditev.

Kaj prinaša pravilnik?

- večjo **pravno jasnost**,
- **učinkovitejše obvladovanje** absentizma
- podpira čim **hitrejšo in varno vrnitev** zaposlenih na delo,
- natančnejša pravila glede **dovoljenega gibanja**, bivanja na naslovu prebivališča ter odhodov izven kraja ali države v času bolniške odsotnosti;
- obvezno **pisno seznanitev delodajalca** z navodili o ravnanju zavarovanca
- **transparentnost**,
- **zmanjšanje** administrativnih bremen.

Zastopanje stališč

Motnje pri oskrbi z gorivi so nedopustne – pričakujemo nemoteno oskrbo in večjo predvidljivost stroškov za logistiko

V **Sekciji za prevoz blaga v cestnem prometu**, ki deluje v okviru **GZS – Združenja za promet** smo skupaj z **Obrotno-podjetniško zbornico Slovenije (OZS)** pozvali ministrstvu za okolje, podnebje in energijo ter za gospodarstvo, turizem in šport k nujnemu ukrepanju zaradi resnih motenj v oskrbi cestnih prevoznikov s pogonskimi gorivi.

Opozorili smo, da se cestni prevozniški sektor sooča s situacijami, ko goriva na posameznih prodajnih mestih ni na voljo oziroma so količine omejene. To neposredno ogroža izvajanje prevoznih storitev, povzroča zamude, zvišuje stroške ter moti oskrbovalne verige. Takšne motnje imajo lahko takojšnje posledice za logistično oskrbo gospodarstva in družbe kot celote.

»Nedopustno je, da prihaja do motenj pri oskrbi s pogonskimi gorivi, saj imajo te neposredne posledice za logistično oskrbo celotnega slovenskega gospodarstva in prebivalstva. Po vladnih navedbah se Slovenija s samim pomanjkanjem pogonskih goriv ne

Shema skrajšanega delovnega časa že kaže konkretne učinke

Shema skrajšanega delovnega časa, pri katere vzpostavitvi je GZS intenzivno sodelovala s predlogi rešitev, se že potrjuje v praksi: po podatkih ministrstva je bilo v prejšnjem tednu izplačanih približno **205.000 evrov** delnega povračila nadomestila plače, s tem pa je bilo podprtih več kot **1.600 delovnih mest**.

To je konkreten dokaz, da pravočasen in ciljno usmerjen ukrep lahko pomaga podjetjem premostitičasne motnje v poslovanju ter ohraniti znanje, kadre in delovna mesta.

To je tudi jasen opomnik, zakaj GZS vztraja pri rešitvah, ki gospodarstvu pomagajo takrat, ko jih najbolj potrebuje.

sooča, zato toliko bolj pričakujemo, da bo zagotovljena nemotena oskrba na prodajnih mestih po državi. Poleg razpoložljivosti goriva je ključen problem tudi izjemna volatilitnost cen. Taki nenadni in hitri dvigi iz tedna v teden postavljajo transportno-logistična podjetja pred velike izzive, saj stroškov goriva pogosto ni mogoče dovolj hitro in transparentno prenesti naprej v cene prevozov,« je dejal **predsednik Sekcije za prevoz blaga v cestnem prometu pri GZS-Združenju za promet Milan Slokar**.

Mednarodne organizacije opozarjajo, da gorivo praviloma predstavlja približno tretjino operativnih stroškov cestnega tovornega prometa, podjetja pa poslujejo z zelo nizkimi maržami, zato takšni šoki hitro ogrozijo likvidnost in stabilnost poslovanja. »Po izračunih Združenja za promet bi se morale voznine zaradi zvišanja cen goriva od januarja do marca zvišati vsaj v razponu od 3 do 6 odstotkov. Če se bo trend nadaljeval, v Združenju za promet ne izključujemo niti dvomestnega zvišanja voznin, kar bi se neizogibno odrazilo tudi v širših stroških logistike in posledično v cenah blaga ter storitev,« je opozoril **direktor GZS-Združenja za promet Robert Sever**.

Predlog »EU Inc.« je korak v pravo smer, a potrebuje preišljene dopolnitve

Pozdravljamo predlog Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o pravnem okviru za t. i. 28. režim prava družb – »EU Inc.«, ki ga je Evropska komisija predstavila 18. marca 2026. Bistvo pobude za t. i. 28. režim je vzpostaviti enoten, poenostavljen in digitalno podprt pravni okvir na ravni EU, ki bi podjetjem omogočal ustanovitev, upravljanje in poslovanje po enakih pravilih v vseh državah članicah, brez razdrobljenosti nacionalnih zakonodaj. EU želi s tem olajšati čezmejno poslovanje, rast podjetij in dostop do kapitala. Predlog zato pomeni pomemben korak k večji konkurenčnosti evropskega gospodarstva, vendar bo njegov uspeh odvisen od tega, ali bo v praksi resnično poenostavil poslovanje podjetij, zmanjšal birokracijo, zagotovil večjo pravno predvidljivost in učinkovitejše čezmejno poslovanje.

Pri razvoju pobude smo aktivno sodelovali v okviru evropskega združenja Eurochambres, predvsem z vidika potreb slovenskega gospodarstva, vključno s startup in scaleup podjetji. »Predlog 'EU Inc.' odpira pomembno priložnost za bolj enotno in konkurenčno poslovno okolje v EU. Ključno pa bo, da bo zakonodajalec zagotovil jasno, enostavno in podjetjem prijazno ureditev, ki bo delovala tudi v praksi,« je dejal **izvršni direktor GZS mag. Marko Djinović**.

Posebej pozdravljamo, da je predlagana pravna oblika »EU Inc.« zasnovana kot neobvezna in odprta za vse oblike podjetij. Potrebe po enostavnejšem poslovanju namreč ne zadevajo le startupov, temveč celotno gospodarstvo, zlasti mala in srednje

velika podjetja (MSP). Podpiramo tudi digitalno naravnost predloga, vključno z načelom »once-only«, ki zmanjšuje podvajanje administrativnih postopkov. Pomemben pozitiven element je tudi možnost ustanovitve družbe z enim ustanoviteljem ter fleksibilno delovanje organov družbe, vključno z digitalnimi in hibridnimi oblikami odločanja. Takšne rešitve pomembno prispevajo k večji dostopnosti podjetništva in spodbujajo inovacije.

Na več področjih so potrebne izboljšave. Področje insolvenčne prava mora za zdaj ostati v pristojnosti držav članic, saj gre za kompleksno in občutljivo področje, kjer bi prenehanje spremembe lahko povzročile pravno negotovost.

Potrebna bo večja harmonizacija delovnopravne zakonodaje na ravni EU, saj razlike med državami še vedno predstavljajo pomembno oviro za učinkovito čezmejno poslovanje in zmanjšujejo učinke enotnega 28. režima.

Posebno pozornost je treba nameniti tudi preoblikovanju obstoječih družb v »EU Inc.«. Ti postopki morajo biti jasni, enostavni in brez dodatnih stroškov, sicer obstaja tveganje, da jih podjetja v praksi ne bodo uporabljala.

V »EU Inc.« vidimo tudi priložnost za dodatno podporo inovativnim in hitro rastočim podjetjem. Predlog bi bilo smiselno nadgraditi z rešitvami, ki bolj neposredno naslavljajo potrebe startupov in njihovih vlagateljev ter tako še okrepijo konkurenčnost evropskega inovacijskega okolja.

Utrip GZS

Megra 2026: gradbeništvo kot investicija v prihodnost

Med 25. in 27. marcem 2026 je v Gornji Radgoni potekal tradicionalni 35. mednarodni sejem graditeljstva MEGRA 2026. Predstavniki gospodarstva so na otvoritvi sejma, ki ga je odprl **minister za naravne vire in prostor Jože Novak**, opozorili na ključne izzive, s katerimi se slovensko gradbeništvo sooča že vrsto let – od administrativnih ovir in kadrovskega primanjkljaja do nestabilnega investicijskega okolja in prepočasnega zelenega ter digitalnega prehoda.

Evropski in globalni trendi jasno kažejo, da postaja gradbeni sektor ključen akter zelenega in digitalnega prehoda. Za resničen preboj je potrebno stabilno in predvidljivo poslovno okolje, učinkovita investicijska politika ter močno povezovanje med podjetji, raziskovalnimi institucijami in državo.

»Če želimo biti uspešni, moramo gradbeništvo razumeti širše; ne kot strošek, ampak kot investicijo v prihodnost; ne kot tradicionalno panogo, ampak kot visoko tehnološki in inovacijski sektor. In ne kot posamezne projekte – ampak kot celotno vrednostno verigo, ki povezuje materiale, znanje, tehnologijo in ljudi,« je poudarila **generalna direktorica GZS Vesna Nahtigal**.

Direktor GZS-Zbornice gradbeništva in industrije gradbenega materiala mag. Gregor Ficko je izpostavil: »Uvedba paritetnega sklada za gradbeništvo bi omogočila stabilnejše financiranje usposabljanja, izboljšanje delovnih pogojev in večjo privlačnost poklicev v sektorju. Samostojno, kompetentno ministrstvo za

gradbeništvo pa bi celotno in strateško upravljalo razvoj sektorja, usklajevalo politike ter zagotavljalo dolgoročno stabilnost investicijskega okolja.«

Gradbena panoga ima velika pričakovanja do prihodnje nove vlade, še posebej, ker smo priča novemu valu energetske krize, ki ima še kako velik cenovni vpliv na gradbeništvo. GZS ZGIGM si prizadeva tudi za pospešitev postopkov in izboljšanje regulativnega okolja, sistemsko reševanje kadrovskega primanjkljaja ter učinkovitejše vključevanje podjetij v digitalni in zeleni prehod.

Na okrogli mizi so spregovorili o izgradnji javnih stanovanj. Udeleženci so izpostavili, da morajo biti politične zaveze podprte s stabilnimi in dolgoročnimi viri financiranja.

Netko 2026: priznanje najboljšim spletnim projektom slovenskega digitalnega prostora

Nina Vučak, Združenje za informatiko in telekomunikacije, GZS

V Kavarni Sputnik v Ljubljani je 26. marca 2026 potekala slavnostna podelitev nagrad Netko 2026 za najboljše spletne projekte s končnico .si. Gospodarska zbornica Slovenije, lastnica nagrade Netko, je priznanja podelila skupaj z Register.si, skrbnikom slovenske nacionalne domene .si. V osmih kategorijah so prva mesta osvojili **trgdela.si**, **ef.uni-lj.si**, **vilakobdilj.si**, **red-orbit.si**, ki je zmagal v dveh kategorijah, **trgovina.lassana.si** in **fe.uni-lj.si**. Posebno priznanje Naj projekt je prejela spletna stran **Vila Kobdilj**, priznanje Naj digitalna in oglaševalska agencija pa **Spletna postaja**.

»Nagrada Netko, ki jo soustvarjata GZS in Združenje za informatiko in telekomunikacije (ZIT), prepoznava domače spletne projekte, ki z inovativnostjo, kakovostno izvedbo in sodobno uporabniško izkušnjo pomembno prispevajo k razvoju podjetij in digitalnega prostora. Iskrene čestitke vsem nagrajencem. Njihovi projekti so dober pokazatelj znanja, ustvarjalnosti in razvojnega potenciala Slovenije,« je ob letošnji podelitvi nagrad Netko izpostavil **Nenad Šutanovac**, direktor ZIT pri GZS.

Nagrajeni projekti so dokaz, da so v Sloveniji znanje, ustvarjalnost in razvojni potencial.

Tehnologija čistih prostorov – nevidni steber slovenskega gospodarstva, ki ustvari 6 % BDP

Slovenija se utrjuje kot močno evropsko središče farmacevtske in biotehnoške industrije, kjer sektor čistih prostorov že danes prispeva 6 % BDP-ja. Ob investicijah v višini 2 milijardi evrov pa se pri nas soočamo s kritičnim izzivom: pomanjkanjem vrhunsko usposobljenega kadra s specifičnim znanjem o tehnologiji čistih prostorov. Zadnja dva dneva v marcu je na Brdu pri Kranju, v organizaciji Slovenskega združenja za tehnologijo čistih prostorov, več kot 20 vrhunskih tujih in domačih strokovnjakov ter več kot 160 slušateljev iz vrst industrije, raziskovalnih institucij in akademskega okolja na prvi mednarodni strokovni konferenci s področja tehnologije čistih prostorov »Čisti prostori danes in jutri« soustvarjalo prihodnost panoge, ki predstavlja hrbtnico slovenske farmacevtske, biotehnoške in elektronske industrije.

Povpraševanja po znanju o tehnologiji čistih prostorov je vedno več, kadra z ustreznimi kompetencami in znanji pa še vedno primanjkuje. »Prav zato smo, z namenom povezovanja znanja, investicij in mladih talentov, v Sloveniji organizirali prvo mednarodno strokovno konferenco ter v okviru te tudi posebno srečanje za mlade - za dijake in študente tehničnih usmeritev, bodoče strokovnjake in inženirje. Želimo jim namreč približati poklicno delovanje na področju tehnologije čistih prostorov ter jim prikazati, da so možnosti za njihovo poklicno kariero na tem področju izjemno široke, dobre zaposlitve pa zagotovljene,« poudarja mag. **Nataša Štirn**, predsednica Slovenskega združenja za tehnologijo čistih prostorov, in dodaja: »Brez znanja o čistih prostorih ne moremo proizvesti niti enega sodobnega zdravila ali čipa. Danes v Sloveniji ne gradimo le prostorov, ampak tudi kariere za mlade inženirje.«

»Prva mednarodna konferenca s področja tehnologije čistih prostorov kaže, da je ta panoga v Sloveniji dozorela strokovno, razvojno

in ambicijsko. Na enem mestu je združila industrijo, raziskovalno okolje, inženiring, regulativo in mlade talente. Posebej pozdravljam vključevanje mladih, saj brez novih kadrov in zgodnjega stika z industrijo ni prihodnosti. To jasno kaže, da v panogi razmišljajo strateško in dolgoročno,« je dejala **Vesna Nahtigal**, generalna direktorica **Gospodarske zbornice Slovenije**. »Na Gospodarski zbornici Slovenije verjamo, da ima Slovenija na tem področju vse ključne gradnike za preboj. A za to potrebujemo tudi stabilno, predvidljivo in razvojno poslovno okolje. Letošnja konferenca je začetek tesnejšega sodelovanja, novih partnerstev in konkretnih korakov. Verjamem, da bomo skupaj poskrbeli, da bo tehnologija čistih prostorov v Sloveniji in širše umeščena tja, kamor sodi – v sam vrh sodobnih industrijskih in raziskovalnih praks.«

Hasim Solmaz, predsednik Mednarodne konfederacije društev za kontrolo kontaminacije (ICCCS) je dejal, da Slovenija na tem področju doživlja pravi razcvet.

Ostanite na tekočem z
razvojnimi priložnostmi.

Prijavite se na e-novice!

INTERNACIONALIZACIJA

Od mreže k učinkom: kako Slovensko-kitajski poslovni svet odpira vrata na enega najpomembnejših svetovnih trgov

Kitajska ni več zgolj trg prihodnosti – je trg sedanjosti. A uspeh na njem ne temelji le na izdelku, temveč na razumevanju strategije, zaupanju in pravih povezavah. Slovensko-kitajski poslovni svet (SKPS) zato vstopa v novo fazo: od mreženja h konkretnim rezultatom.

Matic Volk, Center za mednarodno poslovanje, GZS, foto: Tadej Krefrt

V vse bolj povezanem globalnem gospodarstvu postajajo strateška partnerstva ključni dejavnik rasti, odpornosti in inovacij. Kitajska kot eno vodilnih svetovnih gospodarstev ponuja izjemne priložnosti, hkrati pa zahteva poglobljeno razumevanje svojih razvojnih usmeritev, poslovne kulture in dolgoročnih prioritet.

”

Kitajska je četrti najpomembnejši trgovinski partner Slovenije, a izvozni potencial slovenskih podjetij še vedno ostaja v veliki meri neizkoriščen.

Slovensko-kitajski poslovni svet (SKPS), ki deluje pod okriljem Gospodarske zbornice Slovenije (GZS), se je v zadnjih letih uveljavil kot osrednja platforma za spodbujanje gospodarskega sodelovanja med Slovenijo in Kitajsko. Od ustanovitve leta 2020 danes združuje več kot 60 članov iz različnih panog – podjetja, strokovnjake in strateške partnerje, ki jih povezuje interes za razvoj poslovnih priložnosti na kitajskem trgu.

Razumevanje strateške usmeritve Kitajske

Razvoj Kitajske temelji na dolgoročnem načrtovanju, kar potrjuje tudi 15. petletni načrt (2026–2030), ki v ospredje postavlja visokokakovostno gospodarsko rast, tehnološke inovacije, zeleno tranzicijo in modernizacijo industrije. Kot je na nedavnem dogodku poudarila **generalna direktorica GZS Vesna Nahtigal**: »Danes obravnavamo eno ključnih vprašanj sodobnega globalnega gospodarstva: kako razumeti strateško razvojno smer ene največjih svetovnih ekonomij in kako te

prioritete pretvoriti v konkretne priložnosti za slovenska podjetja.«

Ob tem je izpostavila, da petletni načrti niso le nacionalni razvojni dokumenti, temveč tudi pomemben signal globalnim partnerjem o prihodnjih usmeritvah na področjih inovacij, digitalizacije in trajnostnega razvoja.

Kljub temu da je Kitajska že četrti najpomembnejši trgovinski partner Slovenije, ostaja izvozni potencial slovenskih podjetij še vedno v veliki meri neizkoriščen.

Platforma za vstop na trg in rast

Osrednje poslanstvo SKPS je podpora slovenskim podjetjem pri vstopu in širjenju na kitajskem trgu. Čeprav so logistične povezave dobro razvite, se podjetja pogosto srečujejo z izzivi na področju regulative, pozicioniranja in poslovne kulture.

SKPS svojim članom nudi ciljno usmerjeno podporo, ki vključuje:

- svetovanje pri vstopu na trg in razumevanju regulative,
- dostop do preverjenih poslovnih partnerjev,
- večjo vidnost in promocijo,
- sodelovanje na visokorazrednih dogodkih.

Predsednik SKPS dr. Žiga Vavpotič ob tem poudarja: »Ko se na dogodek prijavi več kot 170 ljudi, številke povedo več kot politični slogani – govorijo o radovednosti, priložnostih in o tem, kako ljudje vidijo Kitajsko.« Ob tem dodaja, da se zaupanje gradi skozi dialog, obiske in skupne projekte, kar ostaja temelj dolgoročnega sodelovanja.

Od mreže k učinkom: ključne aktivnosti v letu 2026

SKPS vstopa v novo razvojno fazo, v kateri je poudarek na konkretnih rezultatih. Program za leto 2026 je usmerjen v merljive učinke, podprte z vsebinsko bogatimi dogodki in strukturiranimi programi.

Med **ključnimi aktivnostmi** izstopajo:

- **Tea Talks 2026** – serija dogodkov na visoki ravni, ki povezujejo slovenskega veleposlanika v Pekingu, kitajskega veleposlanika v Sloveniji, poslovne voditelje, novinarje ter strokovnjake s področja ekonomije in inovacij.
- **Go China 2026** – celovit program za podporo več kot 60 slovenskim podjetjem, ki vključuje pripravo na izvoz, regulativno svetovanje, podporo pri znamčenju ter B2B povezovanje.
- **Izhodne delegacije na Kitajsko** – v letošnjem letu je načrtovanih kar pet, prva že v mesecu maju 2026. Več informacij vam je na voljo na: skps@gzs.si.
- **Pobude na področju vina in agroživilstva** – usmerjene aktivnosti za promocijo slovenskih izdelkov na kitajskem trgu.
- **Strateška komunikacija** – tudi skozi podcast »Made in Slovenia – Go China«, ki povečuje prepoznavnost slovenskih podjetij.

” Zaupanje, kredibilnost in razumevanje kulturnih razlik so ključni dejavniki uspeha.

Poslovna kultura in pomen zaupanja

Poslovanje na Kitajskem zahteva dolgoročen pristop in sposobnost gradnje odnosov. Zaupanje, kredibilnost in razumevanje kulturnih razlik so ključni dejavniki uspeha.

Pomembno vlogo pri tem ima tudi kitajska skupnost v Sloveniji, ki predstavlja pomemben most med obema državama ter odpira dodatne priložnosti za sodelovanje.

Trg prihodnosti in nove priložnosti

Kot poudarja **veleposlanica Ljudske republike Kitajske v Sloveniji Kang Yan**:

»Petletni načrt ni le dokument – je institucionalni mehanizem, ki vizijo prihodnosti pretvarja v konkretne rezultate.«

»Partnerstvo s Kitajsko pomeni partnerstvo s priložnostmi – investirati na Kitajskem pomeni investirati v prihodnost.«

Kako se lahko vključite?

SKPS je odprt za podjetja in posameznike, ki jih zanima sodelovanje s Kitajsko.

Članstvo prinaša:

- dostop do mreže
- dogodke in programe
- podporo pri internacionalizaciji
- večjo vidnost
- »pogled naprej«

Pridružite se nam

SKPS se razvija v platformo, ki presega mreženje in postaja organizacija, usmerjena v rezultate ter dolgoročno sodelovanje med Slovenijo in Kitajsko.

Vrata so odprta. Priložnosti čakajo. ■

Več informacij

INTERNACIONALIZACIJA

Vietnamci se želijo povezati s Koprom

Pomemben korak k tesnejšemu gospodarskemu sodelovanju Obalno-kraške regije in Vietnama.

Robert Rakar, Primorska gospodarska zbornica; foto: Robert Rakar

Predsednik Primorske gospodarske zbornice mag. Borut Fakin se je pred dnevi mudil v Vietnamu, kjer je opravil vrsto pomembnih sestankov v prizadevanjih za tesnejše sodelovanje med regijo in Vietnamom. Obisk je posledica izkazanega interesa mesta in regije Ho Chi Minh za tesnejše povezovanje s Koprom.

Predsednik PGZ je z **generalnim direktorjem tamkajšnje zbornice VCCI-HCM Tran Ngoc Liemom** podpisal pismo o nameri, s katerim sta določila okvire sodelovanja med zbornicama. Obe ustanovi bosta pospeševali izmenjavo informacij o tržnih priložnostih, iskanju neposrednih povezav med kompatibilnimi gospodarskimi subjekti in pomagali pri vstopanju na tržišče obeh držav. Dokument tudi predvideva resne stike med zbornicama, s katerimi želijo tesneje povezati obe državi in iskati nove poslovne priložnosti.

Vietnam sodi v skupino t.i. azijskih tigrov. Država dosega relativno visoko gospodarsko rast, obenem pa je prijazna tudi do tujih vlagateljev. Pogovor med Fakinom in Liemom je nakazal tudi naslednje korake in izluščil nekaj poslovnih priložnosti, ki

Predsednik PGZ mag. Borut Fakin je z generalnim direktorjem zbornice VCCI-HCM Tran Ngoc Liemom podpisal pismo o namero o sodelovanju med zbornicama.

jih bosta obe zbornici skušali udejanjiti še v letošnjem letu. Vietnamci naj bi še letos z delegacijo obiskali Koper, saj želijo povezati obe mestni upravi, še razširiti sodelovanje z Luko Koper, kamor danes prihajajo vietnamski električni avtomobili,

prav tako pa obstajajo tudi resne želje za povezovanje Univerze na Primorskem in univerze v Ho Chi Minhu.

Predsednik Primorske gospodarske zbornice se je v Ho Chi Minhu srečal tudi s slovenskimi častnimi konzuli v tistem delu sveta. Pogovarjal se je s častnimi konzuli Slovenije iz Tajske, Vietnama, Hong Konga in Mongolije. Skupna nit vseh pogovorov so bile poslovne priložnosti, ki se slovenskim podjetjem odpirajo v tistem delu Azije. Mag. Borut Fakin je pri tem zagotovil aktivno vlogo PGZ tako pri izmenjavi podatkov o tržnih priložnostih kot tudi pri organizaciji obiska vietnamske delegacije v drugi polovici leta v Kopru, obenem pa bo PGZ s pomočjo partnerske zbornice Ho Chi Minh poiskala zainteresirana podjetja za gospodarsko delegacijo v Vietnam. ■

Skupna nit pogovorov so bile poslovne priložnosti, ki se slovenskim podjetjem odpirajo v tem delu Azije.

IZ LABORATORIJA V POSEL

Inovacije se ne ustavijo v laboratoriju – ustavijo se pred vrati

Slovenija ima kakovostno raziskovalno bazo in podjetja z razvojnimi ambicijami. Kljub temu pa se velik del potencialnega sodelovanja med znanostjo in gospodarstvom nikoli ne uresniči. Ne zaradi pomanjkanja znanja ali interesa, temveč zato, ker podjetja pogosto ne vedo, kje in kako začeti.

Željka Kelkedi, Strateški razvoj, GZS, foto: Siniša Kanižaj

To ni specifično slovenski problem.

Poročilo Maria Draghija o konkurenčnosti Evrope opozarja, da Evropa kljub vrhunskemu raziskovalnemu znanju zaostaja pri njegovi komercializaciji. Ključni izziv ni več ustvarjanje znanja, temveč njegov prenos v prakso – in na trg.

Ko se srečata »tanker« in »gliser«

Raziskovalne organizacije in podjetja delujejo po različnih logikah. Raziskovalni sistem je procesno kompleksen in usmerjen v dolgoročne cikle, podjetja pa delujejo hitreje in pod pritiskom trga. Problem nastane, ko sistemi sodelovanja teh razlik ne upoštevajo. V praksi to pomeni, da podjetje pogosto ne ve, na koga se obrniti, ali kakšen bi bil smiseln prvi korak. Zato se veliko potencialnih sodelovanj sploh ne začne.

Empirične raziskave kažejo, da podjetja, ki sodelujejo z raziskovalnimi organizacijami, dosegajo višjo inovacijsko aktivnost in pogosteje uvajajo nove produkte in procese. Kljub temu pa se večina sodelovanj začne z majhnimi, neformalnimi stiki – vprašanjem, pogovorom ali ogledom laboratorija – šele nato preraste v kompleksnejše projekte.

»Iz laboratorija v posel« kot praktičen odgovor

Na Gospodarski zbornici Slovenije smo zato začeli z iniciativo »Iz laboratorija v posel«, katere cilj je znižati prag za prvi stik med podjetji in raziskovalnimi organizacijami. Podjetjem omogočamo vpogled v raziskovalne kapacitete, neposreden stik z raziskovalci in nadaljnjo individualno podporo, kjer se začetni pogovori lahko razvijejo v konkretne korake.

Podobne pristope uporabljajo tudi vodilne evropske institucije. Advanced Manufacturing Research Centre (AMRC) v Združenem kraljestvu na primer deluje kot vstopna točka za podjetja v raziskovalni ekosistem – ne kot izvajalec posameznih projektov, temveč kot povezovalac, ki podjetjem omogoča dostop do znanja, infrastrukture in partnerjev.

Izkušnje kažejo, da enkratni dogodki niso dovolj. Potrebujemo stalne vstopne točke, jasne poti sodelovanja in akterje, ki pomagajo zmanjševati kompleksnost sistema. Pobuda se zato razvija v smeri trajnejše platforme – kot vstopna točka podjetij v raziskovalno-inovacijski ekosistem.

Širši kontekst: od projektov k ekosistemu

Iniciativa »Iz laboratorija v posel« ni izolirana pobuda, temveč del širših prizadevanj za krepitev inovacijskega sistema v Sloveniji. Poleg fokusa na konkurenčnosti in komercializaciji raziskovalnih rezultatov, se na ravni EU vse bolj poudarja pomen t. i. valorizacije znanja – torej pretvarjanja znanja v konkretne gospodarske in

družbene učinke. Hkrati se krepijo iniciative, ki gradijo povezave med raziskovalnimi organizacijami, podjetji in drugimi deležniki, kot je na primer tudi IN-ZA – Inovacijsko zavezništvo, ki je nastalo na pobudo GZS in deluje že tretje leto, združuje pa predstavnike vseh slovenskih pisarn za prenos znanja in tehnologij (vseh raziskovalnih organizacij in univerz) ter kulturnega in kreativnega sektorja.

V naslednji fazi bo ključno, da se tovrstne pobude nadgradijo v sistemske rešitve z jasnimi vstopnimi točkami, procesi in podporo podjetjem, z ustvarjanjem pogojev, ki podjetjem omogočajo, da do znanja pridejo hitro, enostavno in brez nepotrebne kompleksnosti, saj ključno vprašanje, ki ga naslavlja tudi pobuda »Iz laboratorija v posel«, ni več, ali sodelovati, temveč ali podjetje ve, kam se obrniti.

To pomeni, da morajo biti tudi javne politike usmerjene celostno – ne le v spodbujanje projektov, temveč v ustvarjanje pogojev, ki omogočajo dolgoročno in učinkovito sodelovanje med podjetji in raziskovalnimi organizacijami. ■

DOSEŽKI ČLANOV

Podjetje ZenLab med evropskimi nominiranci za nagrado Dual-Use Technology Award

Nominacija za evropsko nagrado je pomembno priznanje podjetju ZenLab.

Nina Vučak, Združenje za informatiko in telekomunikacije, GZS, foto: Matjaž Očko

ZenLab, član Združenja za informatiko in telekomunikacije pri GZS, je bil letos kot slovenski kandidat nominiran za evropsko nagrado **Dual-Use Technology Award** v okviru pobude **Future Unicorn Awards**, ki jo organizira združenje DIGITALEUROPE.

Nagrade Future Unicorn Awards od leta 2018 izpostavljajo perspektivna evropska tehnološka podjetja v fazi rasti. Od leta 2025 vključujejo tudi posebno kategorijo Dual-Use Technology Award, namenjeno podjetjem, ki razvijajo napredne tehnologije z dvojno rabo, torej za civilne ter vojaške oziroma varnostne namene. Med takšne tehnologije sodijo rešitve s področij umetne inteligence, kibernetike, varnosti in energetskih sistemov. To kategorijo DIGITALEUROPE podeljuje v sodelovanju z Ministrstvom za obrambo Ukrajine.

Kandidate za nagrado predlagajo nacionalna digitalna združenja iz mreže DIGITALEUROPE, ki povezuje 41 združenj

iz Evrope, zato že sama nominacija predstavlja pomembno priznanje in evropsko prepoznavnost. ZenLab je bil kot slovenski kandidat predlagan kot razvojno usmerjeno podjetje z inovativnimi rešitvami in mednarodno usmeritvijo, ki dobro predstavlja potencial slovenskega tehnološkega prostora na področju tehnologij z dvojno rabo.

”

Nominacija potrjuje, da so bile v našem podjetju prepoznane inovativne rešitve, ki prispevajo k večji varnosti.

ZenLab se uveljavlja kot slovensko tehnološko podjetje z mednarodnimi projekti ter poudarkom na inovacijah, raziskavah in razvoju. Nominacija za evropsko nagrado predstavlja pomembno priznanje podjetju in potrjuje, da ima slovenski tehnološki prostor podjetja z mednarodnim potencialom. Takšna prepoznavnost je pomembna tudi širše, saj krepi vidnost slovenskega znanja, inovacij in tehnoloških rešitev v evropskem digitalnem okolju.

Robert Srdič Senčar, direktor in solastnik podjetja ZenLab: »Nominacija predstavlja pomembno priznanje za naše delo na presečišču civilnih in obrambnih tehnologij. Potrjuje, da so bile v našem podjetju prepoznane inovativne rešitve, ki prispevajo k večji varnosti, ob tem pa dosledno spoštujejo etične in pravne standarde ter načela odgovornega prenosa tehnologij v družbo.

Ob tej priložnosti se iskreno zahvaljujemo Gospodarski zbornici Slovenije, da je v našem podjetju prepoznala kakovost, strokovnost in družbeni pomen naših rešitev. Takšno priznanje za nas pomeni dodatno potrditev, da razvijamo tehnologije z resničnim pozitivnim učinkom.

Nominacija povečuje prepoznavnost podjetja tako v evropskem kot tudi v širšem mednarodnem prostoru, odpira nove priložnosti za sodelovanja in partnerstva ter krepi zaupanje strank in drugih deležnikov. Hkrati nam predstavlja tudi spodbudo, da še naprej vlagamo v raziskave, visoke varnostne standarde in transparenten razvoj tehnologij, ki odgovorno in dolgoročno prispevajo k družbi.« ■

DOSEŽKI ČLANOV

Skupina SIJ razvila visokotehnološko jeklo za vesoljsko plovilo

Skupini SIJ je uspel pomemben preboj na področju vesoljske industrije. Razvili so visokotehnološko jeklo za uporabo v vesoljski industriji.

Barbara Perko; foto: arhiv Skupina SIJ

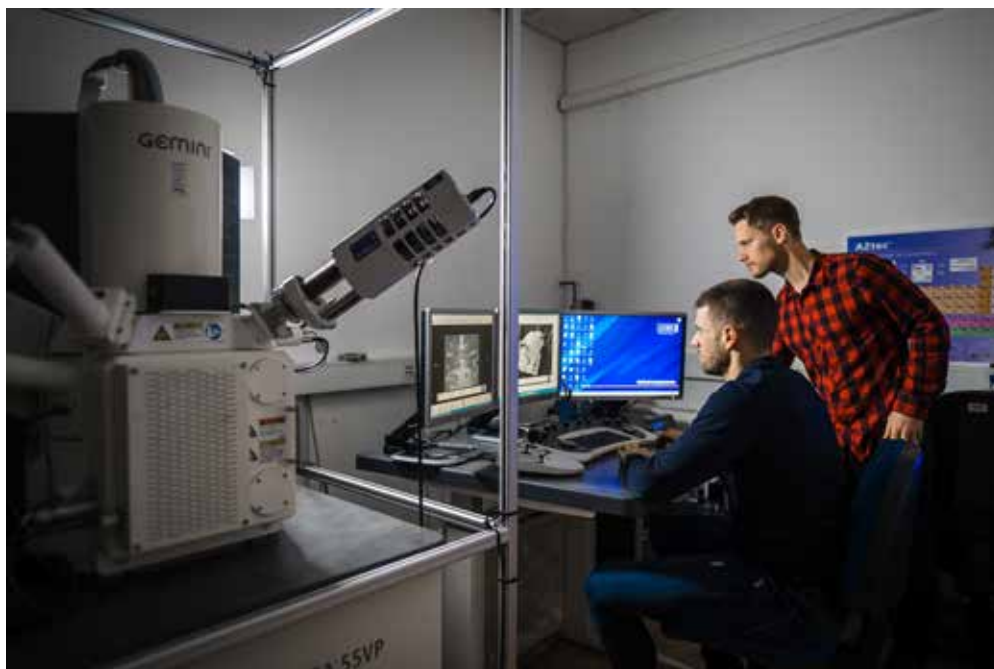
Skupina SIJ je naročniku dobavila že več kot 500 ton visokotehnološkega jekla, ki ga bo naročnik uporabil za ključne konstrukcijske dele vesoljskega plovila, ki naj bi kmalu poletelo v vesolje. Material so v skupini SIJ začeli razvijati v razvojnih oddelkih SIJ Metala Ravne in SIJ Acronija. Sodelovali pa so tudi z Inštitutom za kovinske materiale in tehnologije ter Naravoslovnotehniško fakulteto Univerze v Ljubljani.

”

Naročniku so že dobavili več kot 500 ton visokotehnološkega jekla, do poletja pa naj bi ga proizvedli še 1000 ton.

Jeklo so razvili skladno z naročnikovimi zahtevami, ki so bile zelo natančne glede kemične sestave in zelenih mehanskih lastnosti materiala. Material, ki se uporablja za take namene, mora izpolnjevati številne pogoje, saj je vesoljsko plovilo izpostavljeno velikim obremenitvam.

Od naročila do dobave je minilo zgolj tri mesece, kar je kratek rok. **Vodja projektne pisarne za razvoj, raziskave in inovacije Skupine SIJ Danijel Mitrovič** pravi, da bodo do poletja proizvedli še 1000 ton tega jekla. Za eno vesoljsko plovilo je potrebnih več kot 100 ton materiala. ■

ČLANSTVO GZS

Novi člani o razlogih za pridružitve

Gospodarska zbornica Slovenije je tudi v zadnjem obdobju pridobila nove člane.

Kaj jih je navedlo k včlanitvi?

Tanja Jamnik, GZS

Jantar Trade d.o.o., novi član GZS Zbornice osrednjeslovenske regije

»Za članstvo v GZS smo se odločili, ker želimo biti del močne gospodarske skupnosti, ki povezuje uspešna podjetja. Članstvo nam omogoča dodatno izmenjavo znanja, razvoj ter krepitev poslovnih povezav. S tem želimo še bolj poudariti kakovost, strokovnost in zanesljivost podjetja Jantar Trade d.o.o.«

Sabina Kenda, direktorica Jantar Trade d.o.o.

Impedanca d.o.o., novi član GZS Zbornice elektronindustrije

»V podjetju Impedanca d.o.o. verjamemo, da je povezovanje podjetij v elektroindustriji ključnega pomena za nadaljnji razvoj panoge. Prav zato smo se odločili za članstvo v GZS Zbornici elektroindustrije. Zbornico vidimo kot pomembno stičišče znanja, izkušenj in sodelovanja med podjetji, ki delujejo na sorodnih področjih. Prepričani smo, da članstvo odpira priložnosti za izmenjavo dobrih praks, razvoj novih partnerstev ter iskanje skupnih poslovnih in razvojnih priložnosti. Takšno okolje sodelovanja je za podjetja, kot je naše, zelo dragoceno in pomembno za dolgoročen tehnološki napredek ter konkurenčnost.«

Marko Završnik, direktor Impedanca d.o.o.

AK Automotive d.o.o.	MONAVO d.o.o.
Anita Stojčevska s.p.	Neža Jeranko s.p.
AVTO SERVIS STRAŠEK d.o.o.	PIP, Leon Rozman s.p.
BOC INSTITUTE d.o.o.	Piramida Ena d.o.o.
BOTEMA d.o.o.	RSLabs d.o.o.
BRN REAL ESTATE AGENCY d.o.o.	SEOS GROUP d.o.o.
CPOEF	SINDROM d.o.o.
GO4PANDA d.o.o.	SPARTAN DEVELOPMENT d.o.o.
HOUSING Co., d.o.o., Ljubljana	Spectrum Labs d.o.o.
IMPEDANCA d.o.o.	TISK IN DARILA MAGRA d.o.o.
ITD NEPREMIČNINE d.o.o.	TOPCODE d.o.o.
JANTAR TRADE d.o.o.	TP PUH d.o.o.
LENASSI d.o.o.	TTN avto d.o.o.
LT, d.o.o.	UNIFRUIT FRESH, d.o.o.
Mitja Adamlje, s.p.	Vectum d.o.o.
MOJ LOGOPED d.o.o.	

POSEBNE
AKCIJE
POPUSTOV!

clan-clanu.gzs.si

Gospodarska
zbornica
Slovenije

LAM Care d.o.o.

LAM Care podjetjem nudi storitve medicine dela, prometa in športa ter pomaga pri vseh zdravstvenih obveznostih zaposlenih. Zagotavljajo hitro dostopnost (termini že naslednji dan), strokovno obravnavo in podporo pri izzivih, kot so bolniške odsotnosti, prilagoditve delovnih mest in preventiva. Članom nudijo 5 % popust na redne cene pregledov medicine dela.

Go4Panda d.o.o.

Že 10 let ustvarjamo pametne domove in stanovanja. Uporabnik z eno aplikacijo oddaljeno ali doma upravlja celoten dom – od razsvetljave, senčil in ogrevanja do varnosti. Rešitve povečujejo udobje, energetska učinkovitost in dodano vrednost

nepremičnin. Članom nudimo 10 % popust na vgrajene pametne rešitve (material).

Palsit d.o.o.

Palsit d.o.o. že več kot 20 let izobražuje na področju kibernetike varnosti. Vabimo vas na DATA CENTER INDUSTRY 2026 (23. 4. 2026, Gospodarsko razstavišče Ljubljana). Člani GZS imate brezplačno udeležbo s kodo PALSIT@DATACENTER26. Konferenca ponuja vpogled v trende, rešitve in mreženje na področju podatkovnih centrov in IT infrastrukture.

Inštitut Stopinje

Kakovosten javni nastop je ključna kompetenca podjetnika, saj krepi zaupanje, jasnost sporočila in prodajni uspeh. Program Javno nastopanje Inštituta Stopinje

ponuja praktičen trening za suveren nastop v poslovnem okolju. Članom GZS nudimo ekskluzivni 7 % popust.

Tamara Zoričič s.p.

Podjetje nudi kombi paletne prevoze po Sloveniji z dostavo še isti dan po vsej državi. Storitve je prilagodljiva potrebam naročnikov in cenovno ugodna. Za več informacij pišite na abell.logistika@gmail.com.

PIA INFORMACIJSKI SISTEMI IN STORITVE, d.o.o.

Že več kot 35 let razvijamo IT- rešitve za digitalizacijo poslovanja. ODOS uporablja 290 organizacij, primeren je za mala in velika podjetja, modularna zasnova omogoča postopno uvedbo. Članom GZS nudimo 10-30 % popust na implementacijo modulov.

Makom trgovina d.o.o.

Makom d.o.o. že 30 let ponuja celovite rešitve čiščenja za večjo učinkovitost in zanesljivo higieno, vključno s čistili, opremo in čistilnimi roboti. Članom GZS nudimo brezplačno testiranje čistilnega robota in 3 % popust na izbrane pometalne stroje.

POHORJE VILLAGE WELLBEING RESORT, 5 START d.o.o.

Na Pohorju ponujamo zelene poslovne dogodke z 8 sodobnimi konferenčnimi dvoranami, lokalno kulinariko in edinstvenimi team building doživetji. Članom GZS v marcu in aprilu nudimo brezplačno uporabo sejne sobe ob rezervaciji nočitve ali dodatnih gostinskih storitev.

IN MEMORIAM

Alešu Mižigoju v slovo, 1928 – 2026

V mesecu marcu se je v 98. letu starosti poslovil Aleš Mižigoj, dolgoletni direktor in lastnik podjetja Medex. Z njegovim odhodom slovensko gospodarstvo izgublja eno svojih vidnejših osebnosti, ki je s svojim več kot šestdesetletnim delovanjem pomembno zaznamoval razvoj podjetništva, inovativnosti in sodobnih pristopov v slovenskem gospodarstvu, za kar je prejel tudi Nagrado GZS za izjemne podjetniške in gospodarske dosežke.

Maruša Boh, Služba za korporativno komuniciranje GZS

Foto: Nebojša Tajić, arhiv STA

S svojim delom je pustil močan pečat v slovenskem gospodarstvu. Pomembno je prispeval k razvoju slovenske prehranske industrije in čebelarstva, predvsem z uvajanjem višjih standardov kakovosti ter razvojem novih izdelkov, kot so matični mleček, cvetni prah, propolis, čebelji strup. Ob tem je postopno opuščal tuje recepture in licence, s čimer je krepil domače znanje in prispeval h konkurenčnosti slovenskega gospodarstva.

Njegova poklicna pot je bila zaznamovana z dolgoročno vizijo in strateško usmerjenim razvojem. Pod njegovim vodstvom se je Medex iz manjšega podjetja razvil v eno vodilnih podjetij na področju

čebeljih pridelkov in prehranskih dopolnil v širši regiji, tak položaj pa ohranja še danes. Tak uspeh ni temeljil zgolj na rasti, temveč na sistematičnem uvajanju znanja in raziskav, ki so pomembno zaznamovale razvoj celotne dejavnosti. Tudi po predaji vodenja je ostal dejavno vpet v delovanje podjetja kot svetovalec ter s svojim znanjem in izkušnjami še naprej soustvarjal njegovo razvojno usmeritev.

Za svoje delo je prejel številna priznanja doma in v tujini, med katerimi izstopa odlikovanje s častnim znakom svobode Republike Slovenije za uspešno delovanje v gospodarstvu ter za zasluge na področju športa in izobraževanja. Med

pomembnejšimi priznanji je tudi nagrada Gospodarske zbornice Slovenije za izjemne gospodarske in podjetniške dosežke (nekdanja nagrada Borisa Kraigherja), ki jo je leta 1980 prejel za trajne prispevke k razvoju gospodarstva v obdobju 1946–1979.

Njegovo delovanje je temeljilo na vrednotah poštenosti, odgovornosti in sodelovanja. Verjel je v pomen znanja, razvoja in skupnosti ter s tem pomembno vplival na generacije sodelavcev in širši razvoj podjetniške kulture.

Aleš Mižigoj je bil vizionar, ki je s svojo integriteto, znanjem in neomajno delovno etiko soustvarjal temelje sodobnega slovenskega gospodarstva. Kot je večkrat poudarjal, se je ravnal po čebelah in verjel, da je treba ustvarjati do zadnjega dne. To njegovo življenjsko vodilo najmočneje izraža misel, po kateri je živel: »Po čebelah se ravnaj. Čebela dela do zadnjega dne, potem pa ostane nekje v naravi.«

S svojim delom in zgledom je trajno zaznamoval slovensko gospodarsko in družbeno okolje. Njegova zapuščina ostaja navdih za prihodnji razvoj ter bo živela v spominih vseh, ki so ga poznali in z njim sodelovali.

Družini, sodelavcem in vsem njegovim bližnjim na Gospodarski zbornici Slovenije izrekamo iskreno in globoko sožalje. ■

SPOMIN

Moč spomina v svetu hitrih odločitev

Spomin je ena najbolj temeljnih, a hkrati najmanj razumljenih sposobnosti našega uma. V času, ko nas obkrožajo nenehni tokovi informacij, digitalna orodja in hitri delovni ritmi, pogosto pomislimo, da naš spomin ni tako dober, kot bi si želeli ali kot ga imajo drugi.

Maruša Boh, Služba za korporativno komuniciranje, GZS

Prav zato postaja razmislek o spominu vse bolj aktualen tudi v poslovnem svetu. Ne le kot orodje za učenje in pomnjenje podatkov, temveč kot ključni del razmišljanja, odločanja in ustvarjalnosti.

V pogovoru z **Nikom Škrlecem**, igralcem, televizijskim voditeljem in strokovnjakom za pomnjenje ter avtorjem knjige *Pozabi vse, kar veš o spominu*, smo govorili o tem, kako deluje spomin, zakaj včasih odpove in kako ga lahko izboljšamo.

Spomin ni arhiv, ampak proces

Eden najpogostejših mitov o spominu je prepričanje, da gre za nekakšno trajno shrambo dogodkov in informacij. V resnici je precej bolj živ in prilagodljiv proces, ki se nenehno spreminja in se ob vsakem priklicu znova sestavi.

»Mnogi mislijo, da je spomin trajna hramba dogodkov in informacij, v resnici pa je mnogo bolj živa struktura, ki se prilagaja nam in nam spomine vedno znova sestavi pred našimi očmi. Pogosto slišim ljudi, ki zase pravijo, da imajo obupen spomin, pa to zagotovo ne drži,« pravi Nik Škrlec.

Dober spomin ni nujno tisti, ki si zapomni največ, temveč tisti, ki nam služi v življenju. Od tega zapletenega dela našega mišljenja je odvisno mnogo več, kot se morda zavedamo.

Spomin je tesno povezan z našo identiteto, ohranja rdečo nit našega življenja, omogoča razmišljanje o prihodnosti, predvidevanje in fantaziranje ter nam pomaga, da se vživimo v druge ljudi in ustvarjamo. Brez spomina se ne bi znašli v času in prostoru, hkrati pa nam omogoča, da avtomatiziramo različne motorične sekvence in je ključen del naših kognitivnih zmožnosti.

Proces pomnjenja je kompleksen, a ga lahko v osnovi razumemo precej preprosto. Vse se začne pri pozornosti, ta je vstopna točka v naše misli. Brez nje možgani informacij sploh ne zabeležijo.

Vsaka izkušnja nato pusti sled v obliki novih ali okrepljenih povezav med živčnimi celicami. Pogosteje kot se določen signal ponovi, trdnejša postaja ta povezava. Da se informacije dejansko utrdijo, se morajo te povezave shraniti v dolgoročni spomin, pri čemer ima pomembno vlogo tudi spanje, saj se velik del tega procesa odvije ponoči.

”

Spomin je živ in prilagodljiv proces, ki se nenehno spreminja in se ob vsakem priklicu znova sestavi.

Ko določen spomin prikličemo, ta ni preprosto »shranjen« in nespremenjen, temveč se vsakič znova sestavi v naših mislih.

Naš vpliv na spomin je delno v naših rokah, hkrati pa spomin deluje po svojih zakonitostih.

Kot pravi Nik Škrlec, verjame, da lahko velik del sposobnosti pomnjenja razvijamo, predvsem tako, da se naučimo razmišljati drugače in spominu pomagamo pri ohranjanju točnih informacij, čeprav to ni njegovo najpomembnejše poslanstvo. Tudi takrat, ko imamo občutek, da nas je spomin pustil na cedilu, se po njegovem mnenju v ozadju pogosto odvijajo povsem normalni procesi. Spomin namreč ni statičen, temveč živa in nenehno spreminjajoča se sposobnost.

Foto: Ana Gregorič

Fokus kot temelj dobrega spomina

In kakšen je vpliv tehnologije na naš spomin? »Če denimo uporabljamo digitalno navigacijo, se naša sposobnost orientacije zmanjša, kar je logično in se na podoben način zgodi pri vsakem digitalnem pripomočku. Hkrati pa ima tehnologija tudi drugo plat, zaradi digitalne navigacije smo postali veliko bolj okretni, potujemo lažje in dlje ter smo na splošno bolj učinkoviti.«

Ob temu izpostavlja, da je pri delu pomembno, da zavestno izbiramo orodja, ki nam pomagajo izboljšati rezultate, ob tem pa ne pozabimo na lastne miselne kapacitete, ki ostajajo temelj ustvarjalnega dela. Ravnovesje tako ves čas iščemo, kot posamezniki in kot družba.

Ob tem izpostavlja tudi pomen zastavljanja pravih vprašanj. Ni nujno, da vedno stremimo le k večji storilnosti in nenehnim izboljšavam, temveč se je smiselno vračati k bistvu: kaj je zares pomembno, zakaj nekaj počnemo in katera sprememba ima v tem kontekstu največ smisla. Prav tak razmislek nas vrača k sebi in spodbuja, da svoje možgane uporabljamo bolj zavestno.

Dober fokus ni naključje, temveč rezultat osnovnih navad. Začne se pri spanju, gibanju in raznoliki, zdravi prehrani, nato pa z opazovanjem sebe, odmerjanjem odmorov in postopnim treningom zbranosti.

Ob tem pa se odpira tudi vprašanje, česa si sploh želimo zapomniti. »Spomin z razlogom ohranja določene stvari, druge pa pozabi. Ni treba, da od sebe zahtevamo popoln, 'absolutni' priklic, to bi bilo skoraj robotsko. Seveda pa si lahko pri stvareh, ki jih želimo ohraniti v spominu, pomagamo z zavestnimi pristopi.«

Spomin lahko treniramo

Ena najbolj učinkovitih tehnik pomnjenja je stara več kot dva tisoč let in še danes deluje.

Gre za tako imenovano palačo spomina, grško mnemotehniko, ki izkorišča tesno povezanost med prostorom in spominom. Temelji na tem, da si v domišljiji ustvarimo prostore, v katere nato umeščamo informacije, ki si jih želimo zapomniti. Tak pristop zahteva nekaj vaje, potem pa postane del naših miselnih veščin.

Najbolj preprost nasvet za boljši spomin je hkrati tudi najbolj učinkovit: več se spominjajte.

»Če si želimo več zapomniti, moramo spomin uporabljati. Obujajmo svoje spomine, jih delimo z drugimi ali pa se sami vprašajmo, česa se spomnimo iz preteklega tedna, s predavanja ali iz knjige, ki smo jo prebrali. Ko spominjanje postane del vsakdanjih navad, hitro opazimo, da si zapomnimo več.« ■

Ali ste vedeli?

- Znanstveniki poudarjajo, da spomin ni posnetek dogodka, ampak rekonstrukcija – vsakič, ko se nečesa spomnimo, ga naši možgani na novo sestavijo.
- Naši možgani informacije tudi namenoma brišejo, saj s tem ohranjajo učinkovitost in krepijo pomembnejše povezave.
- Če nečemu ne namenimo pozornosti, možgani informacije sploh ne zabeležijo.
- Med spanjem se informacije utrjujejo in prenašajo v dolgoročni spomin. Brez kakovostnega spanca si težje zapomnimo nove stvari.
- Če informacijo vidimo, slišimo in jo še aktivno uporabimo, si jo zapomnimo bistveno bolje kot le z branjem.

V objektivu

Foto: Tadej Kreft in arhiv GZS

Netko 2026

Na slavnostni podelitvi Netko 2026 so razglasili najboljše spletne projekte. Nagrade so podelili v osmih kategorijah ter v okviru dveh posebnih priznanj.

Mednarodna konferenca »Čisti prostori danes in jutri«

Na dvodnevni konferenci so predstavili aktualne izzive in razvojne smeri na področju tehnologije čistih prostorov.

Slovenski carinski dan 2026

Na dogodku so predstavili aktualne izzive in trende na področju carinskih postopkov ter izmenjali strokovne poglede med predstavniki gospodarstva, stroke na področju informacijskih tehnologij in Finančne uprave.

Napovednik

16. – 18. april 2026 – Seul

KIBEX 2026, Seul

GZS vabi predstavnike slovenskih podjetij s področja piva, pijač, pivovarske opreme, surovin, distribucije in sorodnih dejavnosti, da izkažejo svoj interes za sodelovanje v gospodarski delegaciji ter predstavitvi na sejmu KIBEX 2026.

16. – 17. april 2026 – Moravske Toplice

Okoljski posvet »Trajnostnost je prihodnost – Vzpostavimo krog znanja in odgovornosti«

Razprava bo potekala o konkretnih ukrepih in načrtovanih rešitvah Slovenije na več aktualnih področjih, in sicer upravljanje z viri, energijska izraba odpadkov, podnebne spremembe, okoljska komunikacija in dvig družbene odgovornosti.

16. – 17. april 2026 – Portorož

XXIV. Dnevi civilnega in gospodarskega prava

Letos bodo udeleženci obravnavali naslednje teme: razmerje med lastnikom zemljišča in upravljalcem javnega omrežja, samostojni podjetnik – (ne) razumljena oblika izvajanja dejavnosti, pred in po Kuberi: razmerje med vrhovnim sodiščem, ustavnim sodiščem in sodiščem EU, civilnopravna razmerja pri javnem naročanju ter omejevanje lastninske pravice na stanovanjih v etažni lastnini – primer Airbnb.

16. april 2026 – Krško

GZS za podjetja: Trajnostno, Digitalno, Globalno

Na srečanju bodo predstavljena tri ključna področja in konkretne storitve podpore, ki jih podjetja lahko koristijo in bodo zaznamovala poslovanje podjetij v letu 2026.

16. april 2026 – spletni dogodek

ZELEKTRO: Soustvarjanje gospodarskega okolja

Srečanje članov Delovne skupine za zeleni prehod ZELEKTRO, na katerem bodo obravnavali strategije za aktivno sooblikovanje gospodarskega okolja in iz prve roke izvedeli, kako prek združenja ORGALIM in GZS učinkovito uveljavljati interese svoje organizacije v Sloveniji in EU.

20. april 2026 – spletni dogodek

Webinar Psihosocialna tveganja – največji izziv varnosti in zdravja pri delu

Na strokovnem izobraževanju se bomo posvetili pomenu dobrega duševnega počutja na delovnem mestu, doživljanju stresa na delovnem mestu in povezavi z bolniškim staležem, najpomembnejšim psihosocialnim tveganjem, organizacijskim in individualnim pristopom k obvladovanju psihosocialnih tveganj ter psihološko varnemu delovnemu okolju.

21. – 27. april 2026 – ZDA

Poslovna delegacija lesarjev v ZDA

GZS-Združenje lesne in pohištvene industrije in Lesarski grozd v partnerstvu z Ministrstvom za gospodarstvo, turizem in šport, SPIRIT Slovenija in gospodarsko diplomacijo vabi predstavnike slovenskih lesnih in pohištvenih podjetij k udeležbi v gospodarski delegaciji v Cleveland, Ohio in High Point, Severna Karolina, ZDA.

21. april 2026 – spletni dogodek

Webinar: Minimalni davek: kdo je zavezanec in kaj mora poročati?

Z uveljavitvijo pravil o globalnem minimalnem davku (Pillar 2) se tudi v Sloveniji za zavezance za minimalni davek uvajajo obsežne obveznosti poročanja. Izvedeli boste, kaj se spreminja in na kaj se pripraviti.

21. april 2026 – spletni dogodek

Agentna umetna inteligenca: od pričakovanj do resničnih učinkov

Na brezplačnem spletnem seminarju nacionalnega Kompetenčnega centra za umetno inteligenco boste spoznali ključne koncepte, realna pričakovanja ter konkretne primere uporabe v poslovnem okolju.

22. april 2026 – Ljubljana

Posvet o prihodnosti IKT sektorja: prehod od storitev po naročilu do lastnih digitalnih produktov

Cilj posveta je osvetliti novo razvojno pot IKT sektorja ter spodbuditi razmislek o tem, kako okrepiti prehod od storitev po naročilu k razvoju lastnih produktov z višjo dodano vrednostjo.

24. april 2026 – Beograd

Podjetnice: Pripravite se na krepitev odpornosti

Dogodek je organiziran pod okriljem mreže Enterprise Europe Network ter njenih tematskih skupin za žensko podjetništvo in odpornost ter pripravljenost

6. maj 2026 – Ljubljana

CE-PRINCE usposabljanja: Komuniciranje učinkov krožnega javnega naročanja – od podatkov do zaupanja

Delavnica je namenjena javnim naročnikom, ki želijo izboljšati razumevanje in prikazovanje učinkov trajnostnih meril v praksi javnega naročanja, zlasti pri gradbenih projektih.

7. maj 2026 – Ljubljana

Mikroplastika za zajtrk

Mikroplastika za zajtrk je serija dogodkov za povezovanje raziskovalcev mikro- in nanoplastike ter izmenjavo znanja v jadranski regiji. Letošnje srečanje v Sloveniji poudarja sodelovanje z industrijo in prenos znanja v prakso.

7. maj 2026 – Celje

Krepitev vodstvenih praks z namenom preprečevanja neupravičenih bolniških odsotnosti

Na delavnici boste osvojili vzode za krepitev vodstvenih veščin za učinkovito obvladovanje bolniških odsotnosti.

12. maj 2026 – Ljubljana

Delavnica: Oblikovanje krajših izobraževanj in usposabljanja za pridobitev mikrodokazila v povezavi z izbranim SRIP-om za visokošolske zavode in podjetja

Udeleženci bodo spoznali celovit proces sooblikovanja mikrodokazil. Poseben poudarek bo namenjen učinkovitemu sodelovanju med visokoškolskimi zavodi in podjetji ter usklajevanju vsebin krajših izobraževanj in usposabljanj za pridobitev mikrodokazil z napovedanimi potrebami po kompetencah v okviru fokusnih področij SRIP MATPRO.

12. maj 2026 – Ljubljana

Izobraževalna delavnica: Kako bolje razumeti sogovornika in optimalno izkoristiti čas

Komunikacija je ključna veščina v medosebnih odnosih tako v poslovnem kot tudi v zasebnem življenju. Poznavanje teh nam omogoča lažje razumevanje sogovornikov in lastno profesionalnost v komunikaciji.

13. – 17. maj 2026 – Chengdu

Izhodna gospodarska delegacija v Chengdu

Delegacija bo potekala med 13. in 17. majem 2026 in bo udeležencem omogočila vzpostavljanje poslovnih stikov ter vpogled v priložnosti na enem ključnih trgov zahodne Kitajske.

13. maj 2026 – spletni dogodek

Zemljevid zaupanja

Predavanje ponuja jasen okvir za razumevanje razvoja zaupanja/samozaupanja v profesionalnih in medosebnih odnosih.

Oglejte si vsebino
revije Glas gospodarstva na spletni strani
glasgospodarstva.gzs.si

Postanite del vodilnega glasu slovenskega gospodarstva

Glas gospodarstva je osrednji poslovni medij, ki že več kot tri desetletja povezuje vodilne predstavnike slovenskega gospodarstva, stroko in ključne odločevalce.

Revija prinaša:

- aktualne gospodarske tematike
- poglede priznanih strokovnjakov na gospodarske izzive
- primere dobrih praks iz podjetij
- uporabne nasvete, analize, trende, napovedi
- informacije o aktualnih razpisih in dogodkih

Zakaj oglaševati v reviji Glas gospodarstva?

Ker dosežete najvplivnejše predstavnike slovenskega gospodarstva – vodstva podjetij, strokovnjake in odločevalce.

Kot partner revije glas gospodarstva pridobite:

Tematsko partnerstvo (Partner teme)

Celostna vključitev v osrednjo vsebino izbrane številke: advertorial, izpostavitve logotipa partnerja v tiskani izdaji, dodatne možnosti vizualne izpostavitve znotraj tematskih strani ter digitalna podpora e-novičniku Poslovni tednik in vsebine v digitalni izdaji.

Premium oglasni prostor

Izpostavljene oglasne pozicije v reviji ter dodatne možnosti izpostavitve v digitalnih kanalih.

Doseg vplivne poslovne javnosti

Skupni doseg: več kot 33.000 gospodarstvenikov in odločevalcev prek tiskane izdaje, e-novičnika in družbenih omrežij.

Promocija prek poslovnih kanalov GZS

Vidnost tudi prek poslovnih dogodkov, strokovnih srečanj in komunikacijskih kanalov Gospodarska zbornica Slovenije.

Nagrada za zvestobo

Ob zakupu več objav ali dolgoročnem sodelovanju odobravamo dodatne ugodnosti in popuste.

NASLEDNJA ŠTEVILKA IZIDE 18. maja

Rdeča nit številke:

Trajnost, materiali, krožno gospodarstvo

Ne zamudite priložnosti, da se predstavite v eni ključnih tematskih številka leta.

Rezervirajte svoj prostor pravočasno.

Izdajatelj:

Gospodarska zbornica Slovenije
Dimičeva 13, 1504 Ljubljana

Odgovorna urednica:

Maruša Boh

Izvršna urednica:

Barbara Perko

Oblikovanje:

Samo Grčman

Uredniški odbor:

Grit Ackermann, Antonija Božič Cerar,
Marko Djinović, Ariana Grobelnik, Bojan Ivanc,
Tomaž Kordiš, Tajda Pelicon, Petra Prebil Bašin,
Matej Rogelj, Igor Zorko

Uredništvo:

Dimičeva 13, 1504 Ljubljana
01 5898 000
urednistvo@glasgospodarstva.si

Trženje oglasnega prostora:

031 285 084, 031 604 469
sodelujmo@glasgospodarstva.si

Tisk:

Present, d. o. o.

Datum natisa:

17. 4. 2026

Distribucija:

Pošta Slovenije

ISSN 13183672

Revija Glas Gospodarstva prejmejo člani GZS brezplačno (1 izvod). Letna naročnina za dodatni izvod je: 96,00 evrov + DDV.
Poština za tujino se zaračuna posebej.

Medij Glas gospodarstva izdajatelja Gospodarske zbornice Slovenije, s sedežem v Ljubljani, Dimičeva 13, je vpisan v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za kulturo, pod zaporedno številko 516.

Revija je natisnjena na papirju:

SORA QUALITY PAPER
by GORIČANE

Papirnica GORIČANE ima vzpostavljen certificiran sistem ISO 9001, ISO 14001, ISO 22000 in FSC® ter PEFC sistem zagotavljanja trajnega gospodarjenja z gozdovi.

Pri tiskanju smo uporabili okolju prijazne barve na rastlinski osnovi.

Foto na naslovnici: Depositphotos

ENA POVEZAVA, VELIKO TVEGANJE

Ste se že znašli v situaciji, ko internet preprosto preneha delovati? Blagajne obstanejo, aplikacije niso dosegljive, zaposleni pa čakajo. Takšni izpadi pomenijo izgubo časa, prihodkov in zaupanja strank.

Ne dovolite, da izpad povezave ustavi vaše poslovanje. **SD-WAN Lite** je rešitev, ki zagotavlja stabilno in varno povezljivost za vaše podjetje, saj združuje več internetnih povezav v enotno, centralno upravljano rešitev.

SD-WAN Lite za stabilno in varno povezljivost

Rezervirajte
posvet:

Telekom Slovenije
Vedno na boljše.

Vsakdanjo varno uporabo električnega omrežja omogoča 1615 zanesljivih ETI-jevih ljudi.

Preklopi na varno prihodnost

ETI omogoča varno uporabo sodobnega električnega omrežja milijonom ljudi po vsem svetu. Naši inovativni izdelki in rešitve varujejo domove in tovarne, sčitijo fotovoltaične elektrarne ali napajajo električne avtomobile. Z nenehnim razvijanjem novih tehnologij prispevamo k varni, trajnostni in zeleni prihodnosti ter tako soustvarjamo boljši jutri.

 etigroup
www.etigroup.eu

ETI